

Karnataka Legislative Assembly

Friday, the 10th February 1984

The assembly met in the Assembly Chamber,
Vidhana Soudha at Nine of the Clock.

Mr. Speaker (Sri D. B. Chandregowda) in the Chair.

1. Legislative Business

a) The Karnataka Lokayukta Bill, 1984.

Motion to consider

Sri A. Lakshmisagar (Min. for Law and Parliamentary Affairs and Housing).— Sir, I beg to move :

"That the Karnataka Lokayukta Bill, 1984 be taken into consideration."

The question was proposed.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ (ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಮತ್ತು ವಸತಿ ಖಾತೆ ಸಚಿವರು).— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಜನತಾ ಪಕ್ಷ ಚುನಾವಣಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು, ಆದರೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಿದೆ. ಈ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಮಸೂದೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ತತ್ಸಂಬಂಧವಾದಂಥ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಒಂದೆ 6ನೇ ಅಧಿವೇಶನದ ಸಭೆ ನಡೆಯುವಾಗಲೂ ಕೂಡ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯಿತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ನೆನಪಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. 1978-79ರಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಮಸೂದೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ನನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ನಡೆಸಲು ಸನ್ನದ್ಧ ಮತ್ತು ಆ ಕಡೆ ಇದಂಥ ಇತರ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರುಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್ ಅವರ ಮನೆಗೆ ಕರೆಸಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದಂಥ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಿತು. ನಂತರ ಕಾರಣವೇನೋ ಮುಂದೆ ಅದರ ಕಥೆ ಸಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಿಂತು ಹೋಯಿತು. ನಂತರ ವಿಜಲಿನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ರೂಲ್ಸ್ ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಸ್ಟೇಟ್ ವಿಜಲಿನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕದ್ದು. 1965ರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಈ ವಿಜಲಿನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ರೂಲ್ಸ್, ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಆರ್ಟಿಕಲ್ 309ರ ಕೆಳಗೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ರೂಲ್ಸ್ ಇದು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದಂಥ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಪಕವಾದಂಥ ಕಾನೂನು ಅಲ್ಲ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಕೂಡ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ವಿಜಲಿನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ರೂಲ್ಸ್ ಕೆಳಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂಥ ಅವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ಲೋಪದೋಷಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ರೀತಿ ಇದು ಪ್ರಾಪಕವಾದ ಕಾನೂನು ಅಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಪ್ರಾಪಕವಾದ ಕಾನೂನು ತಂದು ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಬಾರದು, ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಂಥ ಆಪಾದನೆಗಳು ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ನ್ಯಾಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಎಂದು ಸಮಗ್ರ ಕಾನೂನು ಬೇಕು ಎಂದು ಎಲ್ಲಾ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಒತ್ತಾಯ ಇತ್ತು. ಈಗಲೂ ಇದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಮಗ್ರವಾದ ಕಾನೂನು ಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತೊರಲಿನಿಂದ ಬಂದಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಸರ್ಕಾರ ಇಟ್ಟಿದೆ. ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾಲ್ಕೈದು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವ ಬುದ್ದಿಶರದಿಂದ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ,

The Administrative Reforms Commission had recommended the setting up of an institution of Lokayukta for the purpose of

improving the standards of public administration by looking into the complaints against the administrative action including the cases of corruption, favouritism and official indiscipline in administrative machinery. ಈ ಭಾಗದ ಕಾನೂನು ವಿಜಲೆನ್ಸ್ ರೂಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಾಂಟ್ಸ್ ಗುಂಪಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರನ್ನು ಈ ಕಾನೂನಿನ ಪರಿಧಿಯಲ್ಲಿ ತರುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದರಲ್ಲಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದೆ. Then, "Public Servants" who are covered by the Act including the Chief Minister, all other Ministers, Members of the State Legislature, all Officers of the State Government, Chairman and Vice-Chairman of Local Authorities, Statutory Boards or Corporations established by or under any law of the State Legislature, including co-operative societies. Then, persons in the service of local authorities, Corporations owned or controlled by the State Government in which not less than 51% of the shares held by the State Government. It further says that any person who is in the service of a society registered under the Societies Registration Act, in a Co-operative society or in a University established by or under any law of the State Legislature. ಹೀಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರೇತರರು ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂಥ ಹಲವಾರು ಮುಖ್ಯ ಸರಿಗೆ ಅಂದರೆ ಕೀ ಪೂಜಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿರುವಂಥವರನ್ನು ಈ ಕಾನೂನಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ದೂರುಗಳು ಬಂದಮೇಲೆ, ಅಲಿಗೇಷನ್ ಬಂದಮೇಲೆ, ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಮೇಲ್ಮೋಟಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕತೆಯಿಂದ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಡಿಸ್ಕ್ರೆಷನ್ ಆದ ತಕ್ಷಣ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಾಗಲಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲಿ, ಶಾಸಕರಾಗಲಿ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂತಲೂ ಅದೇ ರೀತಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳ, ಮಂಡಲಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳು, ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳು ತಮ್ಮ ಮೇಲಿನ ಆಪಾದನೆಗಳು ಡಿಸ್ಕ್ರೆಷನ್ ಆದ ಕೂಡಲೇ "ಡೀವಲ್ವಿಟು ಹ್ಯಾವ್ ವೆಕೆಟೆಡ್" ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಬೇರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಆಪಾದನೆಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕತೆಯ ಕೂಡಲೇ ಸಸ್ಟೆಂಡ್‌ನಲ್ಲಿಡತಕ್ಕ ಕಾನೂನು ಇದರಲ್ಲಿದೆ. ಇದುವರೆಗೂ ಇದ್ದ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಇಂಡಿಯನ್ ಪೀನಲ್ ಕೋಡ್ ಪ್ರಕಾರ ಪೂರ್ವಾನುಸ್ಯಯ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಈ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಪೂರ್ವಾನುಸ್ಯಯ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಈ ಬಂದ ಕಾನೂನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿರುವವರು ಸ್ವಚ್ಛತೆಯಿಂದ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಇರಬೇಕು ಹಾಗೂ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಮೂಲಕ ಹಣಕಾಸು ಗಳಿಸತಕ್ಕ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಒಕ್ಕೂಟದ ಮನವಿ ಪೂರಕವಾಗಿ ಇಂದು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಈ ಕಾನೂನು ಈ ದಿನ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬರಲಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಗಳೆಲ್ಲರೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ನಿನೀಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಆಸೆ ನನಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರವಲ್ಲಾಗಲಿ, ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರವಲ್ಲಾಗಲಿ ಕಲುಷಿತ ವಾತಾವರಣ ಇರಬಾರದು ; ಅದು ಹೋಗಬೇಕು ; ಸ್ವಚ್ಛ ರಾಜಕಾರಣ ಇರಬೇಕೆಂಬುದೇ ಈ ಮನವಿಯ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ. ಕಲುಷಿತ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ತೆಗೆದ ಹಾಕತಕ್ಕಂಥ ಈ ಮನವಿಗೆ ಈ ಮನೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ (ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು).— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡನೆ ಮಾಡಿದಂಥ ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ವಿಧೇಯಕ 1984ನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ವ ಸೂದೆಯನ್ನು ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಉದ್ದೇಶಗಳು ಇವೆ. ಆಡಳಿತ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಸ್ವಜನಪಕ್ಷಪಾತ ಹಾಗೂ ಅಶಿಸ್ತಿನ ಪ್ರಕರಣಗಳು ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು ; ಅಥವಾ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು ಇವುಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಾದರೂ ತಡೆ ಹಿಡಿಯಬೇಕು ; ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಶಿಸ್ತಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದೆನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಇಂದು ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜಕೀಯ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಅಥವಾ ಸ್ವಜನಪಕ್ಷಪಾತ ; ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಹಾಗೂ ಸ್ವಜನಪಕ್ಷಪಾತದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಿಗ್ರಹ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಹಾಗೂ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ

ಆಡಳಿತ ಸಂಧಾರಣೆ ವರದಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಆಯಾಯ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ 1978ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಮಸೂದೆ ಬಂದಿತ್ತು; ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಈ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. ಇದೇನೂ ಪ್ರಥಮಸಾರಿ ಬಂದಿದ್ದಲ್ಲ. ಅಂದು ನಾನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಉಪ ನಾಯಕನಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಒತ್ತಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಅದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. ಇವತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರ ಇರುವಂಥ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ರಾಜಾಸ್ಥಾನ, ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಇದು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇವತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಇಂಥ ಒಂದು ಕಾನೂನಿನ ಅಗತ್ಯ ಇತ್ತು; ಅದನ್ನು ಇವತ್ತು ನಾನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷ ದಿಂದ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಿವೆನ್‌ಷನ್ ಆಫ್ ಕರಪ್ಷನ್ ಆಕ್ಟ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಆಗಿದ್ದಂಥ ಮಾನ್ಯ ದೆಜ್. ಎಲ್. ಕಪೂರವರು ಹೇಳಿರುವಂಥ ಒಂದು ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

This is what he has stated in his book :

"Avarice is a common frailty of mankind and Robert Walpole's famous pronouncement that all men have their price, notwithstanding the unsavoury cynicism that it suggests, is not very far from truth. As far back as more than two centuries ago, it was Bruke who cautioned : "Among a people generally corrupt, liberty cannot last long." In more recent years, Romain Rolland lamented that France fell because there was corruption without indignation."

ಆದುದರಿಂದ ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಆಡಳಿತರಂಗದಲ್ಲಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ರಾಜಕೀಯ ರಂಗದಲ್ಲಿರ ಬಹುದು, ಇದೊಂದು ತರಹ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಇದ್ದುಹಾಗೆ ಕ್ರಮೇಣ ಇಡೀ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವನ್ನೇ ಬುಡ ಮೇಲು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಶಕ್ತಿ ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡ ವಿಚಾರ. ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಇದರಿಂದ ಅಳಿದದ್ದು ಇದೆ. ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಸರ್ವನಾಶ ಆದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೂಡಾ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ನಿವಾರಿಸತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಆಯಾ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡಾ, ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಗ್ರಹ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೂಡಾ ಇದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೂಡಾ ಇರಬೇಕು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಾದ ಓಡುಗು ಇದ್ದಾಗ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನಸಿಕವಾದಂಥ ಒಂದು ಪ್ರಜ್ಞೆ ಕೂಡಾ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಬದಲಾವಣೆ ವಿದ್ಯಾಪದ್ಧತಿ ಮುಖೇನ ಆಗಬೇಕು. Some times these corruptions breeds in the Educational Institutions also. ಈಗ ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ವಿವರ ವಾಗಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವತ್ತು ಅವಿದ್ಯಾವಂತರಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ವಿದ್ಯೆ ಪಡೆಯದವ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯ ಅಂಶ ಜಾಸ್ತಿ, ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆದ ಮೇಲೆ, These tech- niques of corruptions, the techniques of nepotism, the techniques of man euvribility to have favouritism ಇದೆಲ್ಲಾ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. Degree of dosages which are inducted into the system will be more.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.— ಇದರಿಂದ ಹೇಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ರೆಡ್ಡೆ ಮೊಯಿಲಿ.— ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾವಂತ್ರಿಗಳು ಈಗ ವಿನಾದರೂ ಹುಡುಕಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಈಗ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ತುಳಿಯತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಇದೆ. ವಿದ್ಯಾವಂತ ರಲ್ಲಾದರೆ, ಜಾತೀಯತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. It drives away the barriers in the society ಎಂದು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಅನೇಕ ಸಾರಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರಲ್ಲಿದ್ದಷ್ಟು ಜಾತೀಯತೆ, ಮತಾಂಧತೆ, ಅವಿದ್ಯಾವಂತರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಆ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ It some time become vested interest..... ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರು

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ.— ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರು, ಅವಿದ್ಯಾವಂತರಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ರೆಡ್ಡೆ ಮೊಯಿಲಿ.— ಅನಕ್ಷರತೆ It is more appropriately called illiteracy.....

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.— “ವಿದ್ಯಾ ದದಾತಿ ವಿನಯಂ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರಲ್ಲ

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.— ಈಗ “ವಿದ್ಯಾ ದದಾತಿ ಅವಿನಯಂ” ಆಗಿದೆ. ಅವಿನಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ It is a hard fact..... ಲಿಟರಸಿ ಏನಿದೆ This literacy some times become vested interest in persons. ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯಿಂದ ತನ್ನದೇ ಆದಂಥ ಒಂದು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಅವನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ He has to protect to his rights, more rights are acquired and he has to protect it. ಅದನ್ನು ಪೈಟಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕೆಲವು ರಕ್ಷಣೆ ಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಜಾತಿ ತನ್ನ ನುತ, ತನ್ನವರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ತನ್ನದೇ ಆದಂಥ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಅದು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ಶಕ್ತಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಚಟುಗಳೂ ಕೂಡಾ ಬರುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅದು ಫೇವರೇಟಿಸಂ ಆಗುತ್ತದೆ ಕೆಲವು ಸಾರಿ ತನ್ನ ಕ್ಲಾಸ್ ಗುಂಪು ಎಂದು ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸತಕ್ಕ ಒಂದು ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕೂಡಾ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಈ ವಿದ್ಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಮೂಲತಹ ಕಿತ್ತೊಗೆಯತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹುಶಃ ಅದಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸುಧಾರಣೆಯೂ ಕೂಡಾ ಆಗಬೇಕಾದಂಥ ಒಂದು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಬರೀ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕೂಡಲೇ ಅಥವಾ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕೂಡಲೇ ಈ ಮನೋಭಾವನೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಹುಟ್ಟತಕ್ಕಂಥಾದ್ದಲ್ಲ. ಇದು ಸುಪ್ತವಾಗಿ ಅವನು ಜೀವನದ ಸಮಾಜದ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಪರಿಸರದ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಬೆಳೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. Some time it go to the administration. ಕೆಲವು ಸಾರಿ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಸೇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಮೂಲತಃ ಬೇರೂರಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಶಕ್ತಿ ಒಂದು ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಯಾವುದಿದೆ ಅದನ್ನು ನಾವು ಮೂಲದಲ್ಲೇ ಹೋಗಲಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಾಗ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮುಂದೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೋ, ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ತಾನು ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಾದಂಥ ಚಟುಗಳಿಗೆ ಬಲಿ ಬೀಳದೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಖಂಡಿತ ವಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂತಹ ಒಂದು ಕರಪಾಷನ್ ನಾವು ರೂಢಮೂಲವಾಗಿ ಕಿತ್ತೊಗೆಯತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಒಂದು ಕಡೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕರಪಾಷನ್, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಅಥವಾ ತನ್ನವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಚಟು ಕೂಡಾ ಉಲ್ಬಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಾರಿ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಣಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿ ಸಮಾಜ ಹಾಳಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಒಂದು ಜಾತೀಯತೆ, ಮತಾಂಧತೆ ಅಥವಾ ತನ್ನವರನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ವಾತಾವರಣ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿ ಅದು ದೊಡ್ಡ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಇಡೀ ಸಮಾಜ ಕುಟಕಪ್ರಾಯವಾದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೂಲಕ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗತಕ್ಕಂಥ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿ. ಇನ್ನೊಂದು ದೃಷ್ಟಿ ಏನೆಂದರೆ, ಈ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನ ಅಥವಾ ಯಾವನೇ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಸೇರತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಈ ಒಂದು ಕಲುಷಿತ ವಾತಾವರಣ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ಇವತ್ತು ಅನುಮಾನ ಕೂಡಾ ಆಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಸೇರುವಾಗ ಅವರವರ ಮನೆಯವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಾ It is not a good field, ಎಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಬಹುಶಃ ನಾವು ಈಗ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದೇವೆ. Perhaps if you question your people in the House, they will say, we will never allow our children to enter into politics. If you ask your children, they will say we are not going to join politics. ನಮ್ಮ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ನಾವು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಾತಾವರಣ ಬೆಳೆದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಡಿ. ಸೋಮಪ್ಪ.— ಇದು ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

Sri M. Veerappa Moily.— I think in this respect, I must Congratulate Mr. Lakshmisagar. He has done a good thing.

Sri A. Lakshmisagar.— This is done by design and not by any fictitious circumstances. It must be so designed.

Sri M. S. Krishnan.—I dont think why he should congratulate

him. ನೀವು ಎಲ್ಲಾ ಅನುಭವಿಸಿ ಬಿಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿರಿ, ಇದು ನ್ಯಾಯವೇ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಕೃಷ್ಣನವರೇ, ಅವಕ್ಕಾಗಿ ನಿನ್ನೆ ಅವರಿಗೆ ನೀವು ಇಲ್ಲಿ ಬೇಡ. ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್ ಆಗಿಹೋಗಿ ಒಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.— ಇವತ್ತು I think we will have to amend it. ರಾಜಕಾರಣಿ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ You are the fittest person. ಈಗ ಒಂದು ಮುಖ ನಾನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ವೀರಪ್ಪನೇ ಮುಖ ಇದು. ಏಕೆಂದರೆ ಒಂದು ಸೇವಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ಸೇರುವುದಿದ್ದರೂ ಕೂಡಾ, ಅಥವಾ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಸೇರುವುದಿದ್ದರೂ ಕೂಡಾ, ರಕ್ಷಣೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರು, ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕರು ಎಂದು ಎರಡು ತಂಡ ಇರುತ್ತದೆ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಿಗಳು, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇಲ್ಲದವರು ಎಂದು ಇನ್ನೊಂದು ತಂಡ ಇರುತ್ತದೆ. ಒಗ್ಗಿರುವಾಗ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೂಡಾ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿಟ್ಟು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಂದರೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಿಗಳು, ಅಥವಾ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಎಂದರೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಿಗಳು ಎನ್ನುವುದು. It is a presumption. ಇದು ಯಾವ ತರದ ಬೆಳೆದು ಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದರೆ, Actually the Presumption operates. Now the presumptions that once you join politics, or once you become a public servant, he becomes corrupt. ಈ ಒಂದು ರೀತಿಯ ವಾತಾವರಣ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಂಥ ಒಂದು ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲಾ ಕೂಡಾ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಾ ಹಗುರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು, ಜನ ಕೂಡಾ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇರಬಹುದು. once a politician is bound to be a corrupt man. ಎಂದು ಹೇಳುವಂಥ ವಾತಾವರಣ ಬೆಳೆಯುವಂಥ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕೂಡಾ ಇದೆ. ಇವತ್ತು ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಬಿಲ್ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದ ಕಾರಣ ಎರಡು ರೀತಿಯ ರಕ್ಷಣೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಈ ರೂಢಿಮೂಲವಾಗಿ ಬಂದಂಥಾ ಫೇವರಿಟಿಸಮ್ ಮತ್ತು ನೆಪೋಟಿಸಂ, ಹೋಗುವುದು ಒಂದು ಅಲಗು ಇನ್ನೊಂದು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಡೆದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವುದು ಪತ್ತೊಂದು ಅಲಗು. ಇದು ಎರಡು ಅಲಗಿನ ಒಂದು ಕತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ನೇಮಕದ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ —

Clause 3 (2) (a) reads thus :

A person to be appointed as the Lokayukta shall be a person who has held the office of the Judge of the Supreme Court or that of the Chief Justice of a High Court and shall be appointed on the advice tendered by the Chief Minister in consultation with the Chief Justice of the High Court of Karnataka, the Chairman, Karnataka Legislative Council, the Speaker, Karnataka Legislative Assembly and the Leader of the Opposition in the Legislative Assembly of the State.” ಎಂದು ಇದೆ. ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಗೌರ್ರರ್ ಷಲ್ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಎ ಪರ್ಸನ್ ಅಂತ ಇದೆ. ಅದರ ಗೌರ್ರರ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಶೈಲಿಪತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ನಾನು ವಾದ ವಿವಾದಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಗರ್.— ನಾವು ಗೌರ್ರರ್ ಮೇಲೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಶೈಲಿಪತ್ರ ಮಂಡಿಸಿದ್ದು ಯಾವ ಒಬ್ಬ ಗೌರ್ರರ್ ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲ. ಈಗ ನೀವು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ಒಂದು ಏನನ್ನೇ ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಗೌರ್ರರ್ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ಜಡೆಯರಾಜ್.— ಸ್ವಾಮಿ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಇಳಿಸಿದಾರೆ ಅನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಒಂದು ಆಮಂತ್ರಣವೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ (ಆ ಆಮಂತ್ರಣದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದರು.) ಅದು ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ ಎಂದರೆ :—

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು 11ನೇ ತಾರೀಖು ಓಡ್ಕಲ್ ಜಲಾಶಯವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸುವರು, ನಂತರ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸುವರು, ನಂತರ

ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವರು. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಕೆಳಗಿದೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾದ ಶ್ರೀ ಎ. ಎನ್. ಬ್ಯಾನರ್ಜಿಯವರು ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗೊಳ್ಳುವರು,

ಇವರು ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರನ್ನು ನಾಲ್ಕನೇ ಗ್ರೇಡಿಗೆ ಇಳಿಸಿದ್ದಾರೆಲ್ಲಾ. ಇದು ಯಾವ ಪ್ರೋಟೋಕಾಲ್ ಸ್ವಾಮಿ. ಅದುದರಿಂದ ನಾನು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆಂದರೆ ಅವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಪ್ರೋಟೋಕಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರೈಮ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಆದ ತಕ್ಷಣ ಗೌರವ ಹೆಸರು ಬರಬೇಕು, ಹಾಗಿರುವಾಗ ಅವರನ್ನು 4ನೇ ಗ್ರೇಡಿನಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. ದುರುದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಕೆಳಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ನೀವು ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿಸಿರುವ ಇನ್ಟಿಟೇಷನ್‌ನೇ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ, ಮೊಯಿಲಿ.— ನೀವು ಇದನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಅಂತ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಉದ್ದವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ.— ಅದು ರಾಜಕೀಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅಂತ ನಿಮ್ಮ ವಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ, ರಾಜಕೀಯವಾಗಿಯೇ ಇದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಇದ್ದರೆ ಬೇಕಾದರೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.— ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಇದನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದಾದರೆ, ಈಗಲೂ ನಾವು ಚರ್ಚೆಗೆ ಸಿದ್ಧ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ. ಗೌರವ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಏನು ಇದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕವಾದ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೇನಾದರೂ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಆಗತಕ್ಕಂಥಾ ಸನ್ನಿವೇಶ ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ, ಬೇಕಾದರೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಅನ್ನುವ ಒಂದು ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ನಾವು ಶ್ವೇತಪತ್ರ ತಂದಿದ್ದೇವೆಯೇ ಹೊರತು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಗೌರವ ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದ ಮಾತಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಮೊದಲು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಬಿಲ್ ಏನು ಇದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ಒಡೆಯರಾಜ್.— ಸ್ವಾಮಿ, ಇದನ್ನು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಪಾಲರನ್ನು ಈ ಆಮಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ 4ನೇ ಗ್ರೇಡಿಗೆ ಇಳಿಸಿದ್ದಾರೆಲ್ಲಾ ಇದು ಯಾವ ಪ್ರೋಟೋಕಾಲ್ ಸ್ವಾಮಿ,.....

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮ್‌ದೇವ್.— ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ ಹಾಗೂ ನಡವಳಿಕೆಯ ನಿಯಮಗಳ ರೂಲು 310 ರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಸದಸ್ಯರು ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ನಿಯಮಗಳು ಅನ್ನುವ ಹೆಡ್‌ಲಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನು ಇದೆ ಎಂದರೆ, “ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಚರ್ಚೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಹೆಸರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.” ಎಂದು ಇರುವುದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಚರ್ಚೆಯ ವಿಷಯವೇ ಬೇರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಹೆಸರನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ತಂದು ವಿವಾದಕ್ಕೆ ಇಡುತ್ತೀರಾ ? ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ಒಡೆಯರಾಜ್.— ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಒಂದು ಆಮಂತ್ರಣವೇ ಸಾಕು ಎಂದು ಸಭೆಗೆ ಆ ಆಮಂತ್ರಣವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮ್‌ದೇವ್.— ಮಾನ್ಯ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಹೆಸರನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.— ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೆಯೇ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಇನ್ಟಿಟೇಷನ್ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದರೆ ಆರ್ಡರ್ ಆಫ್ ಪ್ರಿಸ್ಟಿಡೆನ್ಸಿ ಪ್ರಕಾರ ಆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ.ಗೆ ಫಸ್ಟ್ ಪ್ಲೇಸ್, ನಂತರ ತಹಶೀಲ್ದಾರರ ಹೆಸರು ಹಾಕುವುದು, ಈ ರೀತಿಯಾದ ಒಂದು

ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಬೇರೆ ಸ್ಟೇಟ್‌ನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಆ ರೀತಿ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ತಾವು ಏತಕ್ಕೆ ಅರ್ಹವರ್ಗ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಏತಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್. — ಮಾನ್ಯ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ಒಡೆಯರಾಜ್ ಎತ್ತಿದ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಗೌರವರ ಹೆಸರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ಒಡೆಯರಾಜ್. — ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಕಡೆಯಿಂದ ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಇವರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಬಗ್ಗೆ ತೋರಿಸಿದ ಅಭಿಮಾನ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಇನ್ವಿಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್. — ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ತಮಗೆ ಗೌರವ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಅನುಕಂಪ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಇನ್ವಿಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ ಇದು ಅವರನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡೆಗಾಣಿಸಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ಒಡೆಯರಾಜ್. — ಆರ್ಡರ್ ಆಫ್ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ತಾವು ಮಾಡಿಲ್ಲಾ ಅವರಿಗೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಅದಕ್ಕೆ ತಾವು ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಡೆಮಾಕ್ರಟಿಕ್ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್‌ಕಾಲ್ ಇದ್ದರೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಮೇಲೆ ತಮಗೆ ಅಭಿಮಾನ ಇದ್ದರೆ, ಅಹುದ್ದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮರಾದೆ ಇದ್ದರೆ ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ದೊಡ್ಡ ಬೋರೇಗೌಡ (ಮಂಡ್ಯ). — ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ಯಾವುದರ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದರ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕೇ ಎನಾ ಬೇರೆ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಅದು ಇನ್ನೂ ಕೆಳಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಆ ರೀತಿ ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ಒಡೆಯರಾಜ್. — ಇದೇ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸರ್ಕಾರೀ ಆಮಂತ್ರಣ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದರೆ ಇದೇ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜನರು ಅವರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಾದ ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ದಿ. — ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಏತಕ್ಕೆ ಬಂತು ಎಂದರೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅವರೇ ತೆಗೆದು. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ವಿಚಾರ ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಆ ಮಧ್ಯೆ ಕಾನೂನು ಸಚಿವರು ನಿಂತು ಹೇಳಿದರಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಬಂತು. ದಯಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ತಾವು ನೋಡಬೇಕು. ಲೋಕಾಯುಕ್ತರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ಲಾಸ್-3ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿ ನಾನು ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದೆ. ಆಮೇಲೆ ಒಡೆಯರಾಜ್‌ರವರು ವಿಚಾರವನ್ನು ಎತ್ತತಕ್ಕ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂತು. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯಮಾಡಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಆಮಂತ್ರಣವನ್ನು ಬಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. I don't think that it is in keeping with the Protocol. I will pass over the invitation to the Hon'ble Chief Minister. Let him go through it. Better he goes through it. It is not in keeping with the dignity of the office for which we have to give respect.

ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಪ್ಪು ಇರುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ನಾವು ಇದನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೋದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. That will reflect on their conduct and not ours. ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ನೇಮಕಾತಿ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ತೆಗೆದು ಚೀಫ್ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಒಬ್ಬರು ಚೀಫ್ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಆಗಿದ್ದವರನ್ನು ಅಥವಾ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಆಗಿದ್ದವರನ್ನು ಲೋಕಾಯುಕ್ತರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನೇಮಿಸುವುದರ ಬದಲು ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು Governor could also be consulted and ultimately the appointing authority should be the Chief Justice of India. ಇದರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿ ನಿರ್ವಾಹನೆಯಿಂದ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ರಾಗ ದ್ವೇಷಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗದೆ ನೇಮಕಾತಿ ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಫಲ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಈಗಾಗಲೇ ನಾವು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಂದೇಹ

ಏನೆಂದರೆ. ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನ ರಾಲ್ಫ್‌ನನ್ನು ತಾವು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದು. ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಈಗ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವೆಂಟ್ಸ್ ಅಂದರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ಅಥವಾ ರಾಜಕಾರಣದಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದಂತಹ ವಂತ್ರಿ ಪದವಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪದವಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಪದವಿ ಇರಬಹುದು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿ ನೋಡುವುದು ಸರಿಯೇ? ಒಂದನೆಯದಾಗಿ, ಇವತ್ತು ತಾವು ಒಂದು ಫಾಲ್ಸ್ ಕಂಪ್ಲೈಂಟ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ಲಾಸ್ ಸೇರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಕ್ಲಾಸ್ 20ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಷನ್ ಫಾರ್ ಫಾಲ್ಸ್ ಕಂಪ್ಲೈಂಟ್ ಎಂದು ಇದೆ.

“20. Prosecution for false complaint :—(1) Notwithstanding anything contained in this Act, whoever makes any false and frivolous or vexatious complaint under this Act, shall on conviction be punished with imprisonment for a term which shall not be less than six months but which may extend to three years and with fine which shall not be less than two thousand rupees but which may extend to five thousand rupees.”

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಂತಹ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವಾದ ವಿವಾದ ಬಂದದ್ದು ಕಡಿಮೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್. — ಈಗ ಕನ್ನಡ ಮಸೂದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೋ ಅಥವಾ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮಸೂದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೋ? ಏಕೆಂದರೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಆಬ್‌ಜಕ್ಟ್ಸ್, ಡೆಲಿಗೇಟೆಡ್ ಆಫ್ ಪವರ್ಸ್ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ನಾವು ಈಗ ಎರಡನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪಾಸ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು — ನೀವು ಪಾಸ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಧೈರ್ಯ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್. — ಸಭೆ ಪಾಸ್ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದು ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಪಶ್ಚೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್. — ಸಂವಿಧಾನದ ಆರ್ಟಿಕಲ್ 348ರ ಕ್ಲಾಸ್ 3ರ ಪ್ರಕಾರ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಅಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನನ್ನು ಅಥವಾ ಇತರ ಸರ್ಕಾರೀ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸತಕ್ಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಅಥರೈಸ್ಡ್ ವರ್ಷನ್ ಆದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಅನ್ನು ಇಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ, ಅಥರೈಸ್ಡ್ ವರ್ಷನ್‌ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಸರ್ಟಿಫೈ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಕಾಖೆಯನ್ನು ಟೀಬಿಲ್ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್. — ನಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೆಂದರೆ, ಕನ್ನಡದ್ದು ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೋ ಅಥವಾ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನದು ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೋ ಎಂದು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್. — ಕನ್ನಡದ್ದು ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್. — ಇವತ್ತು ನಾವು ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದರೆ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಆಬ್‌ಜಕ್ಟ್ಸ್, ಡೆಲಿಗೇಟೆಡ್ ಪವರ್ಸ್ ನಡವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಫೈನಾನ್ಸಿಯಲ್ ಮೇಮೋರಾಂಡಂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಆರ್ಡಿನೆನ್ಸನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇದ್ದಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವರ್ಷನ್ ಆರ್ಡಿನೆನ್ಸ್ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಜನವರಿ 7ನೇ ತಾರೀಖು ಇಶ್ಯೂ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡದ್ದು ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಇದೆ, ಆದರೆ ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್. — ಹಿಂದೆ ಆರ್ಡಿನೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಇಶ್ಯೂ ಮಾಡಿದಾಗ ಫೈನಾನ್ಸಿಯಲ್ ಮೇಮೋರಾಂಡಂ, ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಆಬ್‌ಜಕ್ಟ್ಸ್ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್. — ನನ್ನ ಹತ್ತಿರವೂ ಆರ್ಡಿನೆನ್ಸ್ ಕಾಖೆ ಇದೆ. ಕನ್ನಡದ ಮಸೂದೆಯೂ ಇದೆ. ಕನ್ನಡದ್ದು ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆಂದರೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇಲ್ಲ, ಆದರೆ ಮಸೂದೆ ಪಾಸ್ ಆದಾಗ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನದೂ ಜಾರಿಗೆ ಬರವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್. — ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿ ಕೇಳಿ. ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ. — ಕ್ಲಿಯರ್ ಆಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕ್ಲಿಯರ್ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್. — ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಾದ ವಿವಾದ ಏನಾದರೂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವರ್ಷನ್‌ಗೂ ಕನ್ನಡ ವರ್ಷನ್‌ಗೂ ಕಾನ್‌ಫ್ಲಿಕ್ಟ್ ಬಂದಾಗ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವರ್ಷನ್

ಅಥವಾ ವರ್ಷ ಆಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.— ಹಾಗಾದರೆ

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ್.— ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿ ಕೇಳಿ.

I quote from the commentary of the Constitution of India Article 348(3) :

"When the English translation is published, it is the English version which will be authoritative text of the Bill, so far as the English language is concerned, and in case of any conflict between the English and non-English version, the English version will prevail. Of course, if there is any ambiguity in the English text, the non-English version may be referred to as an external aid to interpretation".

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.— ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪಾಸ್ ಆಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನಾಳೆ ದಿವಸ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವರ್ಷನ್ ಬಳಸಿದಾಗ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ? ಅದಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವರ್ಷನ್ ಪ್ರಿವೈಲ್ ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವರ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಡಿಲೇಟರಿ ಪರಸ್, ಫೈನಾನ್ಸಿಯಲ್ ಮೆಮೋರಾಂಡಂ, ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಆಪರೇಷನ್ ಇಲ್ಲ. which should prevail?

ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕ ಬಿಲ್ ಪ್ರಿವೈಲ್ ಆಗಬಹುದು? ಗೆಜೆಟ್ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್‌ನಲ್ಲೂ ಎಲ್ಲ ವಿವರ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆರ್ಡಿನೆನ್ಸ್ ಏನು ಗೆಜೆಟ್ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ ಅದರಲ್ಲೂ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ English version has to prevail ಎಂದರೆ ಆರ್ಡಿನೆನ್ಸ್‌ನಲ್ಲೂ ಅದು ಇಲ್ಲವಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಡಿಲೇಟರಿ ಪರಸ್ ಇಲ್ಲ, ಫೈನಾನ್ಸಿಯಲ್ ಮೆಮೋರಾಂಡಂ ಇಲ್ಲ, ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಆಪರೇಷನ್ ಮತ್ತು ರೀಸನ್ಸ್ ಇಲ್ಲ. ಇದ್ದಿದ್ದೇ ಸುಮ್ಮನೆ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು 20 ಸಾರಿ ಓದಿದರೂ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ನಾಲ್ಕು ಸಾರಿ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಓದಿದರೆ ಇದಲ್ಲಾ ಬಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ್.— ಆರ್ಟಿಕಲ್ 348ರಲ್ಲಿ ನೋಡಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.— ಎಷ್ಟು ಸಾರಿ ಓದುತ್ತೀರಿ ಅದನ್ನು ?

ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ಬಡೆಯರಾಜ್.— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಎತ್ತುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಇದು ಮುಗಿಯಲಿ. ಆ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ನೋಡೋಣ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆರ್ಟಿಕಲ್ 348 ಎನ್ನು ರೆಫರ್ ಮಾಡಿದರು ಅದರಲ್ಲಿ Clause-3 the authoritative text. This clause makes an exception to provision in clause (b) in favour of the State Legislature. The two provisions read together indicate that the State Legislature may prescribe the use of any language.....

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.— ಅದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ತಕರಾರಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಈ ಬಿಲ್ ಅಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ವಾದ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.— ಬಿಲ್ ಅಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.— ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನೆಂದರೆ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ತಾವು ವಕೀಲರಿದ್ದೀರಿ

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.— ನನಗೆ ಈ ಬಿಲ್‌ಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಇಲ್ಲ. ಆ ತರದ ದಯಮಾಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ನಾವು ತಪ್ಪು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಮತಕ್ಕೆ ಹಾಕುವಾಗ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಆಪರೇಷನ್ ಮತ್ತು ರೀಸನ್ಸ್ ಎಲ್ಲಾ ಹಾಕುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವರ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅದು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾಳೆ ಯಾರಾದರೂ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಓದಿದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಬಿಲ್ ಪಾಸಾದ ಮೇಲೆ

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.— ನಮ್ಮ ರೂಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಆಪರೇಷನ್ ಅಂಡ್ ರೀಸನ್ಸ್, ಫೈನಾನ್ಸಿಯಲ್ ಮೆಮೋರಾಂಡಂ ಮತ್ತು ಡಿಲೇಟರಿ ಪರಸ್

ಅಫ್ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟಿವ್ ಪವರ್ಸ್ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವರ್ಷನ್ ಅಧಿಕೃತವಾದುದು ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವರ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದೆಲ್ಲಾ ವಿವರಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಬಿಲ್ ಅಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವರ್ಷನ್ ಬಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿರಬಹುದು ಎಂದು ಗೆಜೆಟ್ ನೋಟೀಫಿಕೇಷನ್ ನೋಡಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇವುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದು ಆರ್ಡಿನೆನ್ಸ್ ರೀಪ್ಲೇಸ್ ಮಾಡುವ ಮಸೂದೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿನಾದರೂ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅದರಿಂದ ನಮಗೇನೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.— ಬಿಲ್ ಇಂಟ್ರೊಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡುವ ಹಂತದಲ್ಲೇ ಇದು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇಂಟ್ರೊಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, Sir, Rule 73 of the rules of procedure speaks thus :

“The speaker may, on request being made to him, order the publication of any Bill (together with the Statement of Objects and Reasons, the memorandum regarding delegation of legislative power and the financial memorandum accompanying it) in the Gazette, although no motion has been made for leave to introduce the Bill. In that case, it shall not be necessary to move for leave to introduce the Bill and if the Bill is afterwards introduced, it shall not be necessary to publish it again.”

ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರೂಲ್ 73ರ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಫ್ ಆಬ್ಜೆಕ್ಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ರೀಸನ್ಸ್ ಹೇಳಲೇಬೇಕು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಡೆಲಿಗೇಷನ್ ಅಫ್ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟಿವ್ ಪವರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಫೈನಾನ್ಷಿಯಲ್ ಮೆಮೋರಾಂಡಮ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ.

Mr Speaker — Either the Financial Memorandum or the Delegation of Powers does not become the part and parcel of the law.

Sri M S. Krishnan.— That is a different matter. But, will the Hon'ble Speaker agree for introduction of a Bill without Statement of Objects; without Financial Memorandum; and without declaration of Delegation of Legislative Powers? I do not think that it could be done at all.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರೇ, ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇಂಟ್ರೊಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿರುವ ಬಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಪುರ್ಣವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಜ್ಞಾಪನಾಪತ್ರ, ಪ್ರತ್ಯಾಯೋಜಿತ ಶಾಸನ ರಚನೆ, ಕುರಿತ ಜ್ಞಾಪನಾಪತ್ರ ಮತ್ತು ಅವರು ಕೇಳಿರುವಂತೆ ಬಿಲ್‌ಗೆ ಇರಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ಲಕ್ಷಣಗಳೂ ಇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.— ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಲಕ್ಷಣಗಳೂ ಇವೆ. ಆದರೆ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಅವಲಕ್ಷಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ್.— ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮಸೂದೆ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲ. The Kannada version itself is complete in all respects. This satisfies the requirements of the rule read out by the Hon. Member Sri M S. Krishnan. The further point was, what will happen if there is any conflict between the authoritative text and the Kannada version in which the Bill is being discussed. Sir, the Courts have held that in such a conflict, the authoritative text will prevail and Kannada version will be taken into consideration for interpretation of the provisions of law. For all practical purposes Kannada version of the Bill that is before the House under discussion is the only authoritative one and we are concerned with it only.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.— ನನ್ನ ಮನವಿ ಏನೆಂದರೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಾವು ಒಂದು considered ruling ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಉತ್ತಮ. ಈಗಲೇ ತಕ್ಷಣ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಕೊಡಿ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಈ ರೀತಿ ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮುಂದೆ ಒದಗಿಬರಬಹುದು. ಆಗ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆ ಯವರು ನೋಡಿ ಹೇಳಬಹುದು ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದಾದರೂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೋಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರಬಹುದು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಚರ್ಚೆ ಮುಂದುವರೆಯಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.— ಆರ್ಟಿಕಲ್ 348ರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದಿರಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೋ ಅದೇ ಅಥಾರಿಟೇಟಿವ್ ಲಾಂಗ್ವೇಜ್ ಎಂದು ಇಲ್ಲ.

“(3) Notwithstanding anything in sub-clause (b) of clause (I) where the Legislature of a State has prescribed any language other than the English language for use in Bills introduced in, or Acts passed by, the Legislature of the State or in ordinances promulgated by the Governor of the State or in any order, rule, regulation or by law referred to in paragraph (iii) of that sub-clause, a translation of the same in the English language published under the authority of the Governor of the State in the Official Gazette of that State shall be deemed to be the authoritative text thereof in the English language under this article.”

Therefore, the point is, the Kannada version of the Statement of Objects and Reasons, Delegation of Powers etc., has got to be translated into English, if that is to be the authoritative text. That has not been done here. Why it has not been done? When it is going to be done? Let me know this, if they want to be well within the provisions of the Constitution.

ಇದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ತಾವು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲೂ ಅವುಗಳು ಬರಬೇಕು, ಬಂದಿಲ್ಲ. ಏಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ? ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗ ಬೇಕಲ್ಲವೇ?

Mr Speaker — I will look into it. Let us continue the debate.

ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್.— ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇರುವುದನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಬಿಲ್‌ನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಅಬ್ಜೆಕ್ಟ್ಸ್, ಅಂಡ್ ರೀಸನ್ಸ್, ಫೈನಾನ್ಸಿಯಲ್ ಮೆಮೊರಾಂಡಂಗಳ ಪೂರಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸೂರನಾರಾಯಣರಾವ್.— ಅದನ್ನು ಆಮೇಲೆ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಿ ಸ್ವಾಮಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.— ಅದು ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಸ್ವಾಮಿ? ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಬರೀ ಟೈಟಲ್ ಮತ್ತು ಪ್ರಿಯಾಂಬಲ್‌ನ್ನು ಹಾಕಿ ಬಿಲ್ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ? ಮಿಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳೂ ಸಹಾ ಬಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಪೂರಕವಾಗಿ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Mr. Speaker.— It is a very valid point. I will take a very serious note of it.

ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ಒಡೆಮರಾಜ್.— ಇವತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಹಾಗೂ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವರ್ಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ವಾದ ವಿವಾದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ಕನ್ನಡದ ಬಿಲ್ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲೇ ದೋಷ ಇದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಸದನದ ನಿಯಮಾವಳಿ ಸಂಖ್ಯೆ 73 ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

“Statement of objects and reasons, Memorandum regarding delegation of legislative powers and Financial Memorandum”.

ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ವಿಧೇಯಕದ ಪ್ರತಿ 29ರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರತ್ಯಾಯೋಜಿತ ಶಾಸನ ರಚನೆಯು ಕುರಿತು ಜ್ಞಾಪನ

ಖಂಡ 23 :— ಈ ಖಂಡವು, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ನೇರವೇರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಉದ್ದೇಶಿತ ಶಾಸನ ರಚನಾಧಿಕಾರದ ಪ್ರತ್ಯಾಯೋಜನೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ವರೂಪ ದ್ದಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ನಿಯಮಗಳ 79(1)ನೇ ನಿಯಮದ ಮೂಲಕ ಅಗತ್ಯಪಡಿಸಲಾದಂತೆ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಹೇಳಿಕೆ.”

ಎಂದಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ರೂಲ್ 73ರ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ರೀಜನ್ಸ್ ಈ ಕನ್ನಡ ವರ್ಷನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಫೈನಾನ್ಸಿಯಲ್ ಮೆಮೊರಾಂಡಂ ಇದರಲ್ಲಿ ಡೆಲಿಗೇಷನ್ ಆಫ್ ಪವರ್ ಇದೆ. ಆದರೆ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಆಬ್ಜೆಕ್ಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ರೀಜನ್ಸ್ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ. ತಾವು ಪುಟ 29ರ ಕೆಳಗೆ ಈ ರೀತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ.

“ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ನಿಯಮಗಳ 79(1)ನೇ ನಿಯಮದ ಮೂಲಕ ಅಗತ್ಯಪಡಿಸಲಾದಂತೆ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಹೇಳಿಕೆ”

ಎಂದರೆ 79(1)ನೇ ನಿಯಮದ ಮೂಲಕ ಅಗತ್ಯಪಡಿಸಲಾದಂತೆ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಹೇಳಿಕೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಿಯಮ 79(1) ಏನು ಹೇಳುತ್ತದೆ?

“Whenever a Bill seeking to replace an ordinance with or without modification is introduced in the House there shall be placed before the House along with the Bill a statement explaining the circumstances which had necessitated immediate legislation by ordinance.”

ಇದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ವಾದ ಏನೆಂದರೆ, ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅದ್ಯಾದೇಶಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ಅದರ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಇದೆಯೇ? It is not a statement of objects and reasons.

ಇಲ್ಲಿ ಅದ್ಯಾದೇಶವನ್ನು ರಿಪ್ಲೇಸ್ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಯಮ 79(1) ಏನು ಹೇಳುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ This is the statement that you have promulgated order. But, it does not mean of a statement of objects and reasons.

ಎಂದು ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ತಾವು ಅದನ್ನು ಮುಂದೆ ಓದಿ ಸ್ವಾಮಿ? ನಿಯಮ 79(1)ನ್ನು ಏಕೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟಿರಿ? ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತದೆಂದರೆ,

“ರೋಕಾಯಂಕ್ಟ್ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ರಚಿಸುವುದು ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಚುನಾವಣಾ ಘೋಷಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು”

ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ. ಪಿ. ಒಡೆಯರಾಜ್. — ಇದನ್ನು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಆಬ್ಜೆಕ್ಟ್ಸ್ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ under rule 79(1) why they have promulgated an ordinance

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— Please look into page-26.

ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ಒಡೆಯರಾಜ್. — ನಿಯಮ 73ರ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಆಬ್ಜೆಕ್ಟ್ಸ್ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಿಯಮ 79(1)ರ ಪ್ರಕಾರ ಅರ್ಡಿನೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. I would like to know, why they have promulgated an ordinance. ನಾವು ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೋಷ ಇದೆ ಎಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಇದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಆಬ್ಜೆಕ್ಟ್ಸ್ ಆಫ್ ರೀಜನ್ಸ್ ಎಂದು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಿಮ್ಮ ವಾದ. ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್. — Sir, the Bill has already been introduced. I think, all this exercise is futile

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪುಟ 26ರಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಮತ್ತು ಕಾರಣಗಳ ಹೇಳಿಕೆ ಎಂಬ ಕ್ಯಾಪ್‌ಷನ್‌ನ್ನು ಓದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಸಮರ್ಪಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಮೂಡಿದೆ. ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂತ್ಯುಷ್ಟಿ ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಇದೆ. ಈಗ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ರವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತನಿಖೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಸಂದೇಹಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಇವತ್ತು ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್‌ಗೆ ರೂಲ್ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಈಗ ಓದಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. The powers and Function of the vigilance commission are as follows:

(ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು)

"The Vigilance Commission shall have jurisdiction and powers in respect of matters to which the executive powers of the State extends, to:—

(a) Undertake an inquiry into any transaction in which a Government servant is suspected or alleged to have acted for an improper purpose or in a corrupt manner;

(b) cause an inquiry or an investigation to be made into:—

(i) any complaint that a Government servant had exercised or refrained from exercising his powers for improper or corrupt purposes.

(ii) any complaint of corruption, misconduct, lack of integrity or any other kind of malpractice or misdemeanour on the part of a Government servant; or

(iii) any complaint relating to any act or omission or administrative procedure or practice on the ground that it is unreasonable, unjust, oppressive or improperly discriminatory;

(c) Initiate from time to time review of procedures and practices of administration in so far as they relate to maintenance of integrity in the administration.

Therefore, there is a wide scope. I am referring to Vigilance Commission Rules.

ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಸ್ಕೋಪ್ ಇದೆ. ದಿನಪ್ರತಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕ ಲೋಪದೋಷಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಟ್ರಾಪ್ ಕೇಸ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ರೆಫರ್ ಮಾಡುವ ಕೇಸ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇವರು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಈ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಇಂಟ್ರಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಗೊಂದಲಗಳಾಗಬಹುದೆಂದು ನನಗಿ ಸುತ್ತದೆ.

ಇವತ್ತು ನಡೆಯುತ್ತಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನಾಚಾರ ಹಾಗೂ ಆಗುತ್ತಿರತಕ್ಕ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದ ತೊಂದರೆ ಆಗಬಹುದು, ಆತಂಕ ಆಗಬಹುದು, ತಡೆಯಾಗಬಹುದು ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ನನಗೆ ಇವತ್ತು ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. I do not think that all trap cases will be stopped.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.— ರಿಪೀಲ್ ಕ್ಲಾಸ್ 26 ಓದಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.— ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸ್ಕೋಪ್ ಇದೆ ಅದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಡ್ರಾಸ್ಟಿಕ್ ಆಗಿ ಕಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಕ್ಲಾಸ್ 26 ರಿಪೀಲ್ ಆಂಡ್ ಸೇವಿಂಗ್ಸ್ ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಲ್ಲ. It is a question of Scope of the Lokayukta. It has been provided in clause (9) of the Bill. We have got to carefully examine it. ಬಹುಶಃ ನಾವು ಯಾವ ರೀತಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಎಷ್ಟರವರೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಬರಬಹುದು. I am expressing my doubts on these things.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.— ಕ್ಲಾಸ್ 26 ಓದಿಬಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಳಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.— I am telling about the future consequences. I am not bothered about the omissions and commissions

which have occurred till to-day. I will read for your benefit clause (26) which reads thus :

"Karnataka State Vigilance Commission Rules, 1980 and the Karnataka Public Authorities (Disciplinary Proceedings against Employees) Act, 1982 (Karnataka Act 31 of 1982) and the Karnataka Lokayukta Ordinance, 1984 (Karnataka Ordinance 1 of 1984) are hereby repealed.

(2) Notwithstanding such repeal any act or thing done under the said rules or Act or Ordinance shall be deemed to have been done under this Act and may be continued and completed under the corresponding provisions of this Act."

I am telling you about the consequential effects of this Act. ಇದು ಹೇಳುವುದು ಅಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಬಗ್ಗೆ ಶಾಪ್ತ ವರ್ತನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಅದನ್ನು ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ..... You have got to do it. I know whatever was suffered and acted under the Vigilance Commission Rules ಆಕ್ಟ್ ರಿಪೀಲ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೂ ಕೂಡ ಗೊತ್ತು. ಎಲ್ಲಾ ಆಕ್ಟ್ ಮಾಡುವಾಗ, ಮುಂದೆ ಮಾಡುವಾಗ ಅದು ಆಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಪ್ರಕೃತಿ ಏನು ಎಂದರೆ, ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಅನೇಕ ಟ್ರಾಪ್ ಕೇಸ್ ಮಾಡಬಹುದಿತ್ತು, ಅನೇಕ ಇಲಾಖೆಗಳಿಂದ ಕೇಸ್‌ಗಳನ್ನು ರೆಫರ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಕಂಪ್ಲೈಂಟ್ ಮೇಲೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಈಗ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸುತ್ತೇವೆ ಅಂದರೆ ಬರೀ ಕಂಪ್ಲೈಂಟ್‌ಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅದು ನನ್ನ ಆರ್‌ಗ್ಯುಮೆಂಟ್. ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದೆ ಟ್ರಾಪ್ ಕೇಸ್ ಮಾಡಬಹುದು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕದ್ದು ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಕೆಲವೊಂದು ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ವಯಲೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಕಾನೂನು ವಯಲೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈಗ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಲೋಕಾಯುಕ್ತದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ದಿನಸುತ್ತ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಚಟುವಟಿಕೆ ನಿಂತುಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಟ್ರಾಪ್ ಕೇಸ್ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಏನೂ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸ್ಕೋಪ್ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ಲಾಸ್ 9ರಲ್ಲಿ ಏನು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ.

"9. Provisions relating to complaints and investigations —

1) Subject to the provisions of this Act, any person may make a complaint under this Act to the Lokayukta or an Upalokayukta.

2) Every complaint shall be made in the form of a statement supported by an affidavit and in such form and in such manner as may be prescribed ;"

Therefore, they will be afraid of this false complaint provision. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಕಂಪ್ಲೈಂಟ್ ಯಾರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಜನರಿಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಂಡಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಲಾಖೆಯ ವತಿಯಿಂದ ಕಂಪ್ಲೈಂಟ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ರೆಫರನ್ಸ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕ್ಲಾಸ್ 20ರಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ಯಾರೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರು ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಅಫಿಡವಿಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. Tomorrow he will be prosecuted. ಯಾರು ಕೂಡ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. Even the Cabinet used to take a decision and refer the matter to the Vigilance Commission. The Chief Secretary or the Chief Minister has to file an affidavit before the Lokoayukta now. ಇದು ಬಹಳ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಶಾಪ್ತ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಒಂದು ಟ್ರೀಟ್‌ಮೆಂಟ್, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಟ್ರೀಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಬಾರದು. I can understand your far mindedness. ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಫಾರ್ ಮೈಂಡೆಡ್‌ನೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. They become totally untouchables

as far as Lokayukta is concerned. Who will do that? Who will take that initiative? In the process of a far mindedness and equal treatment to the politicians and government servants, I think, we will be totally letting them off from the purview of this Lokayukta Bill. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. Tomorrow it may totally dislocate the disciplinary proceedings. That is what the doubt I have got in my mind. ದಿಸಿಖ್ಖಿನರಿ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ರಿಪೀಲ್ ಮಾಡು ತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಆಥಾರಿಟೀಸ್ (ದಿಸಿಖ್ಖಿನರಿ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ಎಗನೇಸ್ ಎಂಪ್ಲಾಯೀಸ್) ಆಕ್ಟ್ 1982 ಅದು ರಿಪೀಲ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ವಿಜೆಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ರೂಲ್ಸ್ ರಿಪೀಲ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಗೆ ಉಳಿಯುವುದು ಏನಂದರೆ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಮಾತ್ರ. Some private person, if he dares enough will file a complain and it will be limited to that extent ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಗೊಂದಲ ಆಗತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಆರ್ಡಿನೆನ್ಸ್ ತಂದಿದ್ದರೆ ಉದ್ದೇಶ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಎಲ್ಲಾ ಹತೋಟಿ ಕೈಬಿಟ್ಟಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಖಂಡಿತ ಇರಬಾರದು. ಇಂಥ ಮಸೂದೆಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಅವಸರವಾಗಿ ತಂದು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ಇರತಕ್ಕ ಹತೋಟಿ ತಪ್ಪಿಸುವ ಬದಲು ಇದನ್ನು ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ತಂದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶದ ಸಾಧನೆ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ಸೂಚನೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವೆಂಟ್ಸ್ ಎಂದು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದೀರಿ.....“not for the purpose of this Act.”

ಪೊಲಿಟಿಷಿಯನ್ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವೆಂಟ್ಸ್ ಎಂದು ಡೆಫಿನಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದೀರಿ....Once he is defined as a public servant, he will be a public servant for all purposes. ಇದರಿಂದ ಏನಾಗುತ್ತದೆ. ಬರೀ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. Even under the Corruption Act, he could be prosecuted tomorrow. ಇದರ ಸಾಧಕ ಬಾಧಕ ನೋಡಬೇಕು. There will be simultaneous proceedings in so many forms. ತಮ್ಮ ವಿಚಾರ ಅಂದರೆ, ಈ ಪೊಲಿಟಿಷಿಯನ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರನ್ನು ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಪರಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದರೆIt will have repercussion on election laws.... You should have said that “for the purpose of this Act, he is a Public Servant”.

ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವೆಂಟ್ಸ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮ ಕಾರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ..... You have defined that public servant means ‘a person’.

ಇದನ್ನು ಅನೇಕ ಆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ದಯಮಾಡಿ ನೋಡಿ. ಕ್ಲಾಸ್ 2, ಡೆಫಿನಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಬ್ ಕ್ಲಾಸ್ (12)ನಲ್ಲಿ.....

“Public servant” means a person who is or was at any time—

You have not said that it is “for the purpose of this Act.” ಇದರಿಂದ ಅನಾಹುತ ಬರಬಹುದು. There will be simultaneous proceedings in so many places. It will have repercussions on Election Laws

ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತರತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಾವು ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತರುತ್ತಿದ್ದೀ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅನಾಹುತವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. Because when you have a right to define a person as a public servant that holds good for any other purpose also. competent authorities to prosecute. ಇದನ್ನು ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಲು ಇನ್ನೊಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. “ಕಾಂಪಿಟೆಂಟ್ ಆಥಾರಿಟಿ ಟು ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟ್” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅಂದರೆ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ, ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಕೂಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಕ್ಲಾಸ್ 4ರಲ್ಲಿ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಮತ್ತು ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಜಾರ್ಜ್ಸ್ ಪ್ರಾಂತ್ ಆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಷನ್ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆಗ ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರನ್ನು ಪ್ರಾಸಿ

ಕೂಟ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹುಕುಂ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ತಾವು ಲೆಜಿಸ್ಲೇಚರನ್ನು ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಗವರ್ನರ್‌ಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರನ್ನು ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಗೌರ್ರರ್‌ಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಮಿನಿಸ್ಟರನ್ನು ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಅಧಾರಿಟಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಗವರ್ನರ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ಉದ್ದೇಶ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್.— ಈವತ್ತಿನ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಗವರ್ನರ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರೂ ಕೂಡ ದುರುದ್ದೇಶವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.— ಅಂತ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಬರದಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್.— ರಾಜಕೀಯ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಆಗುತ್ತಿವೆಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.— ಡೆಮಾಕ್ರಟಿಕ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯಾವುದೂ ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್.— ಹಾಗಾದರೆ ಗೌರ್ರರ್ ಇದ್ದರೆ ಡೆಮಾಕ್ರಟಿಕ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಗವರ್ನರ್ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಡೆಮಾಕ್ರಟಿಕ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.— ಇಂಥ ಘಟನೆಗಳು ಇರುವಂತಹ ನಾವು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್, ಗೌರ್ರರ್ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇರುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಘಟನೆಗಳು ಬಂದಾಗ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್.— ಐದು ಜನರು ಇದ್ದರೆ ಮೂರು ಜನರಾದರು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.— ಅವರ ಘಟನೆ ಇರುವ ಕಡೆ ಮಾನ್ಯ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಎಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅನಾಟಿಜಬಿಲಿಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಯಾರು ಹೇಳಿದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ As a Communist he has no right to use that word ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಎನ್ನುವ ಪದವನ್ನು ಬಳಸಲೇ ಕೂಡದು because they believe in de-socialisation. ತಾವು ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಬಂದುದರಿಂದ ಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ “ಮಾತೃದೇವೋ ಭವಃ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ತಾಯಿತನಕ್ಕೆ ಸೂಳೆ ಎಂದು ಪದಪ್ರಯೋಗ ಬಳಸಿದರೆ ನೀವು ಅದನ್ನು ಸರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರೋ ? ಹೀಗೆ ದುರಾದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಶಬ್ದಗಳು ಇದೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹಡೆದ ತಾಯಿ ಆದರೂ ಆಕೆ ಗಂಡನನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಂಡೊಡನೆ ಕೆಲವೊಂದು ಕೆಟ್ಟ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗೆ ನಾವು ಬಳಸತಕ್ಕಂಥ ಒಳ್ಳೆಯ ಪದಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಕೆಟ್ಟ ಪದಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಇಂಥ ಶಬ್ದ ಸ್ವಯೋಗ ಆಗಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಎಂದರೆ ಇಂಥದ್ದು ಇರಲೇಬಾರದು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು, ಜನತಾದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೊಂದರೆ ನಮಗೂ ನಿಮಗೂ ಏನು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.— ಅವರವರೇ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಮಾನ್ಯ ರಂಗನಾಥ್‌ರವರ ಶಿಷ್ಟಂದಿರೇ. ತಾವು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಇರಬೇಕು. ತಾವು ಸೀನಿಯರ್ ಮೆಂಬರ್ ಆಗಿ ತಾಳ್ಮೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರೆ ಹೇಗೆ ? ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೆಂದರೆ, ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಯಾವರೀತಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಇದು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ ಯಾವಾಗಲೂ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವರ್ಗದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನೋಡತಕ್ಕಂಥದ್ದೇ ಹೊರತು ಜಾತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನೋಡತಕ್ಕಂಥದ್ದಲ್ಲ. ದುರಾದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಪದಬಳಕೆ ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಳಕೆ ಮಾಡಲು ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಎರಡನೆಯದು ಏನೆಂದರೆ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇದೆಲ್ಲ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಘಟನೆ ಬಂದರೆ ಇದೆಲ್ಲ ಇರುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಇರುವ ಪ್ರಮೇಯವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಲೋಕಾಯುಕ್ತ, ಬಂಡವಾಳ ಶಾಹಿ, ಬ್ರಹ್ಮಾಚಾರ ಸಮಾಜವಾದ, ರಾಜಕೀಯ ಬ್ರಹ್ಮಾಚಾರ ಇದಕ್ಕಿಲ್ಲ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸ್ಕ್ವೇರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್.— ನಾವು ಕೂಡ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇರುವವರೆಲ್ಲರೂ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರುವವರೆಗೆ ಈ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಇರಲಿ ಎಂದು ನಾವು ಕೂಡ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್. — ಮಾನ್ಯ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್‌ರವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಇದ್ದರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೃಷ್ಣನರವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಇದ್ದರೆ ಬೆನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಬದಲಾಗಿ ಹರಿಜನರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆ ಕೆ. ಸೂಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮಾನ್ಯ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್ ಅವರು ಹರಿಜನರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗೆಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಏತಕ್ಕೆ ನಿಂತರು? ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳತಕ್ಕಂಥದ್ದಲ್ಲ, ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರು ಹರಿಜನರ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಯೆನ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರನ್ನೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗೆಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು. ಜನರಲ್ ಸಿಟ್ಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಎಸ್.ಎ. ಎಸ್.ಟಿ ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್. — ನಾವು ಕೂಡ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಬೆನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಯಾರು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತುಳಿದಿರತಕ್ಕಂಥವರನ್ನು ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್. — ಅಷ್ಟು ಶ್ರಮವೆಂದು ಕರೆಯುವವರು ನಾವು ಅಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ. ಪದ ಬಳಕೆ ಬಂದಿರುವುದು ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನರವರಂಥ ಸಮಾಜದಿಂದ. ನಾವು ಎಂದೂ ಶುದ್ಧ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸೇರಿರತಕ್ಕಂಥವರೇ.

ಬಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು. — ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿಯವರು ಅಷ್ಟು ಶ್ರಮ ಎನ್ನುವ ಪದವನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಮಾನ್ಯ ರಂಗನಾಥರವರು ಮೊಸರು ಬಟ್ಟೆ ಪನ್ನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು. — ಇಲ್ಲಿಗೆ ಇದನ್ನು ಸಾಕುಮಾಡೋಣ. ಮಾನ್ಯ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿಯವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ. — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಈ ಮೊದಲು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ಅನುಮತಿ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಷನ್‌ಗೆ ಅನುಮತಿ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಮಾರ್ಚ್ ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನನಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ it could be used as a political weapon to keep the Ministers under control. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಸಲ ಯಾರಾವರೂ ಬಬ್ಬರೆ ಡಿಸಿಡೆಂಟ್ ಆಕ್ಷಿಪ್ಟೇಷನ್ಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಆಯುಧವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. Dissident activity by the Chief Minister as against the ministers or any one of the Chairman. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕಾದರೆ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ತನಿಖೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಇದರಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಏನು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ ಎಂದರೆ, ಈಗ ಏನು ಬ್ಯೂರೋಕ್ರಸಿ ಇದೆ, I think they have now launched a coup against the politicians, ಎಂದು ನನಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಮಸೂದೆಯ ಮುಖಾಂತರ they have been practically taken away. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಲೋಕಾಯುಕ್ತವನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ತಿದ್ದಿಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ನನಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ರೂಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವೆಂಟ್ಸ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಅವರ ಇನ್‌ಕ್ವಿಯರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಹ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಪ್ರಾ.ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಲೋಕಾಯುಕ್ತಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹುಶಃ ಮೇಜ್ ಕರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದರ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬಹುದು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆ ಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. This would be totally diluting the disciplinary proceedings are intended to be taken under Vigilance Commission rules. ಫಾರ್ಮ್ ಕಂಪ್ಲೈಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ರೂಲ್ ಇದೆ, ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾಗಲೀ ಇಲ್ಲವೇ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾಗಲೀ ದೂರು ಕೊಡುವವರಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಭಯ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ನಿಜವಾದಂಥ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದಂಥ ಕೇಸ್ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಈ ಒಂದು ಭಯದ ಕಾರಣ ಯಾರೂ ಸಹ ಅರ್ಜಿ ಕೊಡಲು ಮುಂದೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಸರಿ ಇರಬಹುದು. ಈ ಮಸೂದೆ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾದಂಥ ಮಸೂದೆ ಆಗಿರಬಹುದು, ಆದರೆ ಒಂದು ಪರಿಷ್ಕೃತವಾದಂಥ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಇವರ ಉದ್ದೇಶ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಾಧನೆಯಾಗುವಂತಹ ಬಿಲ್‌ನ್ನು ಇವರ ತರಲಿಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಇದನ್ನು ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಕಮಿಟಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಏನೋ ಒಂದು ಹೊಸ ಅಧ್ಯಾಯ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ಈ ನಿಮ್ಮ ಹೊಸ ಅಧ್ಯಾಯ ಈಗಿರುವಂತಹ

ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನೇ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಾದರೆ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಂದು ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ? ಅದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು ಉತ್ತಮ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಮಸೂದೆ ಬರಬೇಕೆಂಬುದೇ ಈ ಮನೆಯ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ತರುವಾಗ ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಪರಿಷ್ಕರಣಾತ್ಮಕ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈ ಕಾರಣ ದಿಂದ ಇದನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನೋಡಲು ಒಂದು ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಕಮಿಟಿ ರಚನೆ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಅವರಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸಾಗರ್ ಅವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. Please don't bring this bill on academic interest. ಇದನ್ನು ಅಕ್ಯಾಡಮಿಕ್ ಇಂಟರೆಸ್ಟಿನಿಂದ ತರುವುದರ ಮೂಲಕ ಏನೋ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿ ದ್ದೇವೆಂದು ನಿಮ್ಮ ಬೆನ್ನು ನೋವೇ ಚಪ್ಪರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್. — ಇಲ್ಲಿ ಸಮಯದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೂಡ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಲೋಯಲಿ. ಸಮಯ ಜಾಸ್ತಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಾವು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದು ಸಮಯದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಬಿಲ್‌ನ್ನು ಈ ಹಿಂದೆ ತಂದಿರಬಹುದು ; ಈಗ ನೀವು ಇದನ್ನು ತಂದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ನೀವು ತಂದಿರುವ ಬಿಲ್ ಏನಿದೆ, ಇದರಿಂದ ಜನರು ಸುಸಜ್ಜಿತರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಮೀನು ಹಿಡಿಯಲು ಬಲೆ ಹಾಕುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೂತು ತೂತು ಇರುವಂತಹ ಬಲೆಯನ್ನು ತಾವು ಬೀಸಿ ಎಳೆದರೆ ವಾಪಸ್ ಬಲೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಮೀನುಗಳು ಮಾತ್ರ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಿನ ನಿಮ್ಮ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ನೀವು ಆಳವಾದ ಸಮುದ್ರದ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಮೀನುಗಳು ಇರುವ ಕಡೆಗೇ ಬಲೆ ಹಾಕುತ್ತೀರಿ ಅನಂತರ ನೀವು ಬಲೆಯನ್ನು ಎಳೆದಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಳು ಮಾತ್ರ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರಿಗೆ ಇದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ಅದ್ದರಿಂದ ನೀವು ತೂತು ತೂತು ಇರುವಂತಹ ಬಲೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಡಿ. If you want to really catch the fish, you must put a net which can catch fish without allowing them to come out ಅದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮರುಚಿಂತನೆ ಮಾಡಲು ಇದನ್ನು ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಏನು ಕೆಲವು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾದರೂ ಮರುಚಿಂತನೆ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಬಂದಿದ್ದ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ ಅವರು ಕೆಲವು ಸಲ ಹಲ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಏಷ್ಯನ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಹಲ ಮಾಡುವುದು ಏಕೆಂದರೆ ಇದನ್ನು ಪ್ರಾಪಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವಾಗ, ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿರುವ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಯಾಗಬೇಕು ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆ ಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ತೊಂದರೆ ಇದ್ದರೆ, ಇದನ್ನು ಮರುಚಿಂತನೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಹಾಕಿ. ಅಲ್ಲಿ ಮರುಚಿಂತನೆ ಮಾಡೋಣ. ಮರುಚಿಂತನೆ ಮಾಡಿ ಇದಕ್ಕೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತರೋಣ. ಯಾರೂ ಕೂಡ ಈ ಮಸೂದೆ ಯಶಸ್ವಿ ಯಾಗಿಲ್ಲ. ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಇದು ಏನಿದ್ದರೂ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಅಥವಾ ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರ ಒಂದು ತೃಪ್ತಿಗೆ ಅಥವಾ ಸದಸ್ಯರಾದವರು ತಮ್ಮನ್ನು ಇದರಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಬೇಕೋ, ಅಂತಹ ಒಂದು ಬಿಲ್‌ನ್ನು ತಂದು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ತರಹದ ಲೂಪ್ ಹೋಲ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದರ ಮೂಲಕ ಇದರಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರು ಮತ್ತು ಇಂತಹ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದರು ಎಂಬತಕ್ಕಂಥ ಅಪವಾದ ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರ ಮೇಲೆ ಬರಬಾರದೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಇದನ್ನು ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಹಾಕ ಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಇಷ್ಟಕಾಲ ಮಾತನಾಡಲು ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ (ಮಾಯೇಕೊಂಡ). — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟು ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೇವೆಂದು ಈ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಜನತೆಗೆ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ತಮ ಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಲೋಕಪಾಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂಬತಕ್ಕಂಥ ಶಿಫಾರಸ್ಸನ್ನು ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣಾ ಆಯೋಗದವರು 1966 ರಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಯಾವ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲೀ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲೀ ಜಾರಿಗೆ ತರದಿರುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿ ದ್ದೇವೆ. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಲೋಕಪಾಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು

ಅಂಬಾಡ್ಸ್ ಮನ್ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ನಮ್ಮ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ದಿಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರೂ ಸಹ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ. ಈ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ರಾಜಾಸ್ಥಾನ ಹಾಗೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಅಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಮಿಸ್ತಾರ ವಾದಂಥ ಮತ್ತೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದಂಥ ಕಾನೂನು ಇಲ್ಲವೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ನಮ್ಮ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಕೆಲವು ನ್ಯೂನತೆಗಳಿವೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಈ ಕೆಲವು ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದರು. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲವು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೆಲವು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ವಿಶಾಲ ಮನಸ್ಸು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಮನೋದಯವೇ ಮುಂದೂಡುವ ಪ್ರಮೇಯ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಜುಟಿ ಪರೀಲನಾ ಸಮಿತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವಂತಹ ಪ್ರಮೇಯ ಏನಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾವೀಣ್ಯಗಳು ಇರುವಂತಹ ಮನೋದಯ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ತೊಡಕುಗಳಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಹರಿಸಬಹುದೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಲೋಕಾಯುಕ್ತರ ನೇಮಕದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದ ಪಾದವನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ ಮತ್ತು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ ಆಯಾ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಪಾತ್ರ ಯಾವ ರೀತಿ ಇರುತ್ತದೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗಲೂ ಸರ್ಕಾರದ ಪಾತ್ರವಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಜೊತೆ ಮತ್ತು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಜೊತೆ ಕೂಡ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೇ ಇವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಆಲೋಚನೆ ಇದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

* ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.— ಅಲ್ಲ, ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ ಅದನ್ನು ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋರ್ಟಿನ ಚೀಫ್ ಜಸ್ಟೀಸ್‌ಗೆ ಬಿಡೋಣ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.— ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋರ್ಟಿನ ಚೀಫ್ ಜಸ್ಟೀಸ್ ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ ಮತ್ತು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದ ಯಾವುದೇ ಪಾತ್ರ ಬೇಡ. ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋರ್ಟಿನ ಚೀಫ್ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಅವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡೋಣವೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸೂಕ್ತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕ್ಲಾಸ್ 3ರಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದೆ ಎಂದರೆ.—

Clause 3.— Appointment of Lokayukta and Upalokayukta.—

(2) (a) A person to be appointed as the Lokayukta shall be a person who has held the office of a Judge of the Supreme Court or that of the Chief Justice of a High Court and shall be appointed on the advice tendered by the Chief Minister in consultation with the Chief Justice of High Court of Karnataka the Chairman, Karnataka Legislative Council, the Speaker, Karnataka Legislative Assembly and the Leader of the Opposition in the Assembly of the State...

ಇಷ್ಟಲ್ಲಾ ಕನ್ಸಲ್ಟೇಷನ್ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರವರು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. So, the Chief Minister in consultation with the Chief Justice of the High Court, in consultation with the Chairman, Legislative Council, Speaker, Legislative Assembly and in consultation with the Governor appoints Lokayukta and Upalokayukta. All these procedure are there. I do not know why the Leader of the Opposition is saying that the provisions are not properly drafted.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ — ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ವರ್ಗಾವಣೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನವರು ಒಂದು ಜಡ್ಜ್ ಮೆಂಟ್ ಡೀಟೈಲಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೈ ಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್ ಆವರನ್ನು

ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡುವಾಗ ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋರ್ಟ್‌ನ ಚೀಫ್ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಮತ್ತು ಗೌರ್ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದವರನ್ನು ಕನ್ಸಲ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆದರಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋರ್ಟ್‌ನವರು ಕೆಲವು ಬಾರಿ ತಾವೇ ಡಿಸೈಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲೂ ಸಹ ಗೌರ್ಮೆಂಟ್ ಕನ್ಸಲ್ಟ್ ಮಾಡಿದರೂ ಮತ್ತು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜರವರನ್ನು ಕನ್ಸಲ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರು ತಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾದವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬಹುದು.

Sri K. G. Maheshwarappa — ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋರ್ಟ್‌ನ ಜಡ್ಜ್ ರವರನ್ನು ಮತ್ತು ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋರ್ಟ್‌ನ ಚೀಫ್ ಜಸ್ಟೀಸ್‌ರವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. Even the appointment of the Supreme Court Chief Justice is made by the President with consultation. Consultation is there with the Executive Head. Likewise even in the appointment of Lokayukta consultation is there. This has been enumerated in Clause 3 of this bill. When such a provision is made why should our Leader of the Opposition wants that it should be left exclusively to the Chief Justice of India. The Chief Justice of India is not a superman. Even the appointment of Chief Justice of India is made by the President in consultation with the Executive Head. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ..... Why do you want that Chief Justice of the Supreme Court should appoint Lokayukta.

Sri M. Veerappa Moily — ನಾನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದೆ ಎಂದರೆ ಈಗ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಶಾಸಕರು ಪೂರೈಕೆಯನ್ನು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಲೋಕಲ್ ಆಗಿ ಇದನ್ನು..... To take away local influence in relation to the appointment of Lokayukta I suggested that Chief Justice of India be given powers to appoint Lokayukta. If we incorporate that there won't be any local influence in the matter of appointment of Lokayukta. If we leave this to the Chief Justice of India he will be taking decisions most objectively. This I suggested in relation to both political and administrative interest.

Sri K. G. Maheshwarappa — Judiciary consultation is there. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಸಹ ಇದರಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇನ್ನು ಯಾವುದು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವಂಥಾದ್ದು ಇದೆ ?

Sri M. Veerappa Moily — ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು 1978ರಲ್ಲಿ ತಂದಾಗಲೇ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ — ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಸಬ್‌ಜೆಕ್ಟ್ ಟು ಕರಕ್ಷನ್. ಇದನ್ನು ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ — ಈಗ ನಾವು ಒಂದು ವಿಚಾರ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಸತ್ಯಾಂಶವನ್ನು ಅರಿತು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ನಿಂತುಕೊಂಡು ನಿಮಗೆ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ ದಿವಂಗತ ಶ್ರೀ ದೇವಾಜಿ ಅರಸ್ ಅವರು ಇದನ್ನು ಇಂಟ್ರಿಡೂಸ್ ಮಾಡುವಾಗಲೇ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರನ್ನು ಸಹ ಕನ್ಸಲ್ಟ್ ಮಾಡಿ, ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೇರಿಸಿದ್ದರು. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ತಂದಿರತಕ್ಕದ್ದೇನೂ ಅಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ — ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರನ್ನು ಕನ್ಸಲ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಾಳೆ ನಾವು ಆ ಕಡೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ನೀವು ಆಗ ಈ ಕಡೆ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಇದ್ದರೇ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕ್ಲಾಸ್ (3)ರ ಪ್ರಾಜಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿಯವರು ಸೆಕ್ಷನ್ (9)ರಲ್ಲಿ scope of investigation by the Lokayukta is Limited ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಬರೀ ಕಂಪ್ಲೈಂಟ್ ಮೇಲೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆಯೇ ? I don't think there is any substance in this argument ಬಹುಶಃ ಇಲ್ಲಿ Suo motto ಎಂದು ಸೇರಿಸಿ

ದರೆ, ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅಧ್ಯಂತರ ಇಲ್ಲ. On an complaint received from person the Lokayukta can investigate. Further Suo motto also I feel by implication it has got powers to investigate the complaints. There is no bar.

ಸಂಸದೀಯ ಪ್ರಮಹಾರಗಳ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಇದು ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿನಂತಿ, ಇದನ್ನು ಅವರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಂದು ನನಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಇದೆ. ಬರೀ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರವಾದರೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಫಾಲ್ಸ್ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಯಾರೂ ಫಾಲ್ಸ್ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ನಾವು ಫಾಲ್ಸ್ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ we will be opening flood-gates. Lot of complaints will be dumped in Lokayukta Office. Therefore, it is absolutely necessary to avoid frivolous, fabricated complaints against the dignitaries ಈ ಒಂದು ಚೆಕ್ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಮೇಲೆ, ಶಾಸಕರ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಾವು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿಯೂ ಶಾಸಕರ ಮೇಲೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ಲೋಕಾಯುಕ್ತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಒಂದು ಫಾಲ್ಸ್ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಒಂದು ಅವಕಾಶವಿದೆ ಆ ಒಂದು ಸ್ಪೋನ್ಸರ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಕಾನೂನು ಸಚಿವರು ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದಂಥ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದ ಅರ್ಥವಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. If on complaint only it has to be investigated, then the scope of the investigation will be very limited. Supposing if Lokayukta has no power to suo-moto investigate, ಈಗ ತಾವು ಯಾವುದಾದರೂ ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಶುರು ಮಾಡಿದರೆ then the person aggrieved may go to Hight Court saying that Lokayukta has no power under the Act to investigate suo-moto. Therefore, it is better to provide sufficient powers to lokayukta to suo-moto investigation. It should take up any investigation. It must be given the power to do it.

ಮತ್ತೆ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಸೆಕ್ಷನ್ 22ರಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಹಾಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಅದನ್ನು ರೆಫರ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಒಂದು ಪ್ರಾವಿಜನ್. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಎಂದರೆ ಅಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳ ವಿವರಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯ ರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಾವಿಜನ್ ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ.

Then, in Section 22, Sub-Section (1) says as follows.—

“Every public servant referred to in sub-section (1) of Section 7, other than a Government servant shall within three months after the commencement of this Act and thereafter before the 30th June of every year submit to the Lokayukta in the prescribed form a statement of his assets and liabilities and that of the members of his family.”

ಸೆಕ್ಷನ್ 7ರಲ್ಲಿ ಗೌರವ ಮೆಂಟ್ ಸರ್ವೆಂಟ್ಸ್ ಅಲ್ಲದೆ ಇರುವವರು ಎಂದು ನಮೂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಸಕರು ತಮ್ಮ ಅಸೆಟ್ ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಲೈಬಿಲಿಟೀಸ್ ಸರ್ವೆಂಟ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ರೂಪ ಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ಪ್ರಾವಿಜನ್ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಗೌರವ ಮೆಂಟ್ ಸರ್ವೆಂಟ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಇಲ್ಲ.

In Section 7, it has been stated thus :

“(1) Subject to the provisions of this Act, the Lokayukta may investigate any action which is taken by or with the general or specific approval of—

- (i) the Chief Minister ;
- (ii) a Minister of a Secretary ;
- (iii) a member of the State Legislature ; or "

ಇದರಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಎಂದು ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ? ಗೌರವ ಮಂಟಾ ಸರ್ವೆಂಟ್ಸ್ ಆಫ್ ಪಾಸ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಪರ್ಮಿಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ? ಸೆಕ್ಷನ್ 7ನ್ನು ತಾವು ನೋಡಿ ಆ ಮೇಲೆ ಸೆಕ್ಷನ್ 22ನ್ನು ರೆಫರ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅಗ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಎಂದರೆ ಅವರು ಕೂಡ ಒಬ್ಬ ಗೌವರ್ನಿಂಗ್ ಸರ್ವೆಂಟ್ ? ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಸೆಕ್ಷನ್ 7ನ್ನು ತೆಗೆದುರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೇ ?

Sir, Section 22 refers to Section 7, and not to definition Section, Secretaries also included in Section 7 but on the other hand, Section 22 says Govt. Servants are not included. So, there is a conflict and anomalous situation. Either you should remove "Secretary" from Section 7 or make change in Section 22. This may kindly be noted.

(Several Members were discussing with the Ministers)

Mr. Deputy Speaker.—Please allow the Hon. Member to speak. Don't convert this House into Offices of the Ministers.

Sri K. G. Maheshwarappa.—I would refer to Reports of Lokayukta given in Section 12. It reads ; thus —

"If, after investigation of any action in respect of which a complaint involving a grievance has been made, the Lokayukta or an Upalokayukta is satisfied that such action has resulted in injustice or undue hardship to the complaint or to any other person, the Lokayukta or an Upalokayukta shall, by a report in writing, recommend to the competent authority concerned that such injustice or hardship shall be remedied or redressed in such manner and within such times as may be specified in the report "

ಸ್ವಾಮಿ ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಒಂದು ಪ್ರಾವೀಜನ್ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ತಾವು ನೋಡಿ.

Then Section 14 says about initiation of prosecution. ಸೆಕ್ಷನ್ 14ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಷನ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಕೋಡ್ ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯನ್ ಪೀನಲ್ ಕೋಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೆಕ್ಷನ್ ಇದೆ. That has been dispensed with under this Clause. Supposing if the Lokayukta come to the conclusion that there is a prima-facie case, then, it can dispense with the prior permission to be taken to prosecute. For the purpose of expediting the criminal proceedings, if, after the investigation into the complaint, the Lokayukta or Upalokayukta is satisfied that the public servant has committed any criminal offence, then, he should be prosecuted in a court of law for such an offence. He may pass an order to that effect and initiate prosecution of the public servant concerned. The Section says thus :

".....he may pass an order to that effect and initiate prosecution of the public servant concerned and if prior sanction of any authority is required for such prosecution, then, notwithstanding anything contained in any law, such sanction shall be deemed to have been granted by the appropriate authority on the date of such order."

So, very sweeping power is given to the Lokayukta. The moment it come to the conclusion after investigation that there is a prima-facie case, the Lokayukta can directly prosecute the Chief Minister without even any prior consultation or approval. It can directly prosecute a Minister, or directly prosecute a legislator. So, this provision is a very sweeping provision and it is a very welcome provision. Unnecessarily, criminal proceedings will be delayed if this Clause is not there. It is a complete law in itself and it has got a far-reaching effect on the corrupt practices, malpractices and other things. Therefore, I welcome this Bill. ಆದ್ದರಿಂದ ವಯ:ಮಾಡಿ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ಅದು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಈಗ ನಾವು ಈ ಬಿಲ್ಲಿನ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಆರ್ಟಿಕಲನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಆ ಆರ್ಟಿಕಲನ್ನು ಈಗ ತಾವು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಆರ್ಟಿಕಲನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಒತ್ತಾಯವನ್ನು ನಾನು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒದ್ದಿದ್ದೇನೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಚಾಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಹಿಯರಿಂಗ್ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಥ ಒಂದು ಕೆಟ್ಟ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಹಾಕುವುದು ಬೇಡ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತಾವು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪ್ರೊ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ (ಅನೇಕಲ್).— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸರ್ವಪಕ್ಷಗಳೂ ಕೂಡ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅಥವಾ ಡಿಲೇ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶ ಮಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ನನಗೆ ಇಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶಿವ್ರೇಗೌಡರು 'ನಾನ್ ಅಫೀಯರ್ಸ್ ರೆಸುಲ್ಯೂಷನ್' ತಂದಿದ್ದರು. ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾಗ ಹೇಳಿದಂತಹ ಮಾತು ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕವಿದೆ. ನಾನು ಆಗಲೂ ಕೂಡ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕಾಲ ಪರಿಪಕ್ವವಾಗಿರುವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರಲ್ಲಿರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಅವತ್ತೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷಗಳು ಕೂಡ ಒಂದಾಗಿ ಪಾಸ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಇದು ಬರಬೇಕು. ನೀವು ತಂದಿರತಕ್ಕ ವಿಧೇಯಕ ಸರ್ವಸಂಪದವಾಗಿರಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಕೊಶ್ಚನ್ ಮಾಡಬಾರದು? ಅಂತಹ ವಿಧೇಯಕಗಳನ್ನು ತಂದರೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ್.— ಯಾರು ಕೊಶ್ಚನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ?

ಶ್ರೀ ಪ್ರೊ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.— ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಸರ್ವಜನ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ನೀವು ಸರ್ವಜನರೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಶಾಸಕರು ಈ ಒಂದು ಕಾನೂನು ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತಾರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.— ಅಭಿನಂದಿಸಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಪ್ರೊ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.— ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ನಾನು ಆಗಲೇ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ್ದೇನೆ ಅಭಿನಂದಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.— ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಆಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸೀಕೆರೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದು ಬಂದಿತ್ತು. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವಿದ್ದಾಗ ನಾವು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು, ಆಗ ಇದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಡಲಾಯಿತು. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನಾವೇ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಇದು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದು ಹೋಯಿತು. ಆಗ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸೇರಿಸಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮೊದ್ದಬೀರೇಗೌಡ.— ನೀವು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ

ಹರಿಸುವುದಾದರೆ, 30 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲದ ಇತಿಹಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.— ಇತಿಹಾಸ ಇದೆ. 1962ರಿಂದಲೂ ತನಿಖೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿನ್ನುಪಡಿ ತಂದು ಎನ್‌ಕ್ಯಾಯರಿ ಮಾಡಿ. 1952ರಿಂದ ತನಿಖೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ಬರೆಯಿರಿ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಯೆಂದು ನೀವು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಬರೀ 30 ವರ್ಷದಿಂದ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ದೊಡ್ಡ ಬೋರೇಗೌಡ — ಸ್ವಾಮಿ ಇದು 1947ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದಲೂ ಎನ್‌ಕ್ಯಾಯರಿ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕು

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಮಾತನಾಡಬೇಡಿ. ಇಷ್ಟವುಳ್ಳವರು ವಿಧೇಯ ಕದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿ. ದಯವಿಟ್ಟು ವೇಳೆಯನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.— ನೀವು ತಂದಿರತಕ್ಕ ಮಸೂದೆಗೆ ನಾವು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ವಿತರ್ಕ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂಬುದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ತರಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ಮರೆಯಬಾರದು. ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಎಂದು ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಂದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತಾವು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಓದಿ ನಾನೊಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿ. ನೀವು ತಂದಿರತಕ್ಕ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ವಿಧೇಯಕ, 1984' ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು, ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಶಾಸಕರು ಉಳಿದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯಮಿಗಳು, ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು, ಮಂಡಳಿಗಳು ನಿಗಮಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಫೀಲ್ಡ್‌ನಾ ಮತ್ತು ಸದಸರುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಸೀಮಿತ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಹೆಚ್. ಶರಣ್.— ಈಗ ಸಾರ್ವಜನಿಕಾಭಿಪ್ರಾಯ ಏನಿದೆ? ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.— ನಾನೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಕೇಸನ್ನು ಎಫೆಕ್ಟಿವಾಗಿ ಮಾಡ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವುದರೂ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಕಡೆಯವರಾಗಲಿ, ಈ ಕಡೆಯವರಾಗಲಿ ಅದು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ, ಅದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು? ಇದನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿ. ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ರೂಲ್ಸ್ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಕಂಟನ್ಯೂ ಮಾಡಿ. ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ರೂಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್‌ರವರು ಮೋನ್ ಎಫೆಕ್ಟಿವಾಗಿ ಡೀಲ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದರು, ತಾವು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. In page 24 of the bill it is stated, Notwithstanding such repeal any act or thing done under the said Rules....

ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕ ಕೇಸುಗಳು ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಕೇಸ್‌ಗಳು ಏನಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ. ಮುಂದೆ ಕೇಸ್‌ಗಳು ಬರದ ಹಾಗೆ ತಡೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಏಜೆನ್ಸಿ ಎಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ಒಬ್ಬ ಸಬ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅಥವಾ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಅಥವಾ ಬಿಲ್ ಪಾಸ್ ಮಾಡುವ ಕ್ಲರ್ಕ್ ಹಣ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ದುಡ್ಡು ಕೊಡುವವರೆಗೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಡೀಲ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸನ್ನಿವೇಶ ಎಲ್ಲಿದೆ? ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಮಾಡಿದರೂ ಸುಪ್ರೀಂ ಮೋಟೋ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಬೇರೆ, ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಬೇರೆ ಇರುವಂತೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ. ಯಾರೋ 100ರೂಪಾಯಿ ಲುಚಿ ಕೇಳುತ್ತಾರೋಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಡಿಪಾಸಿಟ್ ಇಟ್ಟು ಅರ್ಜಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ? ಇದನ್ನು ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಇಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕದ್ದು ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಅಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕದ್ದು ಕರಪಾಷನ್. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ತಾವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಈ ದ್ವೈಕೋನ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ತಾವು ಇದನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಸಮ್ಮತಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಈಗ ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿ ಬೇರೆ ಇದೆ. ಕ್ಲಾಸ್ (3) ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಇದು ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೆಂದು ನಾನು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ರಿಟೈರ್ಡ್ ಜಡ್ಜನ್ನು ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಆಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್ ಎಷ್ಟನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ರಿಟೈರ್ಡ್ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ? 65ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ರಿಟೈರ್ಡ್ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. 65ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ರಿಟೈರ್ಡ್ ಆಗಿರುವವರು ನಿಮಗೆ ತಕ್ಷಣ ಸಿಗಬೇಕಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ 70, 75, 80 ವರ್ಷಗಳಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಅಂತಹವರನ್ನು ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.

ಅವರಿಗೆ ಆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೋರೊಂಟು ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಜ್ಞಾಪಕ ಶಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಜೊತೆಗೆ ದೈಹಿಕಶಕ್ತಿ ಕೂಡ ಕುಗ್ಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಸಿಟ್ಟಿಂಗ್ ಜಡ್ಜ್ ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಏತಕ್ಕೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬಾರದು? ಸಿಟ್ಟಿಂಗ್ ಜಡ್ಜ್ ಗಳಿಗೆ ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿದರೆ ತಪ್ಪೇನು ಆಗುತ್ತದೆ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ನಾನು ಈ ಬಿಲ್ ಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿಲ್ಲ. ನೀವು ಈ ಬಿಲ್ ನ್ನು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತಂದಿದ್ದೀರೋ ಆ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ರಿಟೈರ್ ಜಡ್ಜ್ ಗಳು, ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ನಿಭಾಯಿಸಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಇರಬಹುದು. ನಾನು ಈ ಬಿಲ್ ನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಇದೇ ರೀತಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ನೀವು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜಡ್ಜ್ ಗೆ ಎಷ್ಟು ವಯಸ್ಸು ಇರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಮೂದಿಸಿ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮೂರನೆಯದು 5ನೇ ಕ್ಲಾಸ್ ನಲ್ಲಿ 'ಟರ್ಮ್ಸ್ ಆಫ್ ಆಫೀಸ್' ನಲ್ಲಿ ಐದು ವರ್ಷ ಅಂತ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. It is too long a period for that aged man. He has to deal with Chief Ministers, Legislators ... ಇದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ. 79-80 ವರ್ಷದವನಿಗೆ ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಎಂದರೆ ಆತನಿಂದ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಇದು ಸಾಧ್ಯವೇ?

Shri V S. Acharya — He has to deal with corrupt people ...

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ. — ಆತ ಐದು ವರ್ಷಕಾಲ ಬದುಕಿರುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ನನಗಂತೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. 75-80 ವರ್ಷದ ಜ್ವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಬಂದು ಈ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ? ದಯವಿಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ತಪ್ಪೇನಾಗುತ್ತದೆ? ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಇದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರೆ ನಾನು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಕೂಡ ತಕ್ಕದ್ದು ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಲಹೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್. — ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸಲಹೆ ಇದು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು. — ವಯಸ್ಸಾದವರಿಗೆ ಅನುಭವ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ — ಕ್ಲಾಸ್ 6ರಲ್ಲಿ "ರಿಮೂವಲ್ ಆಫ್ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಅಂಡ್ ಉಪ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ"ದಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಎರಡರಷ್ಟು ಒಹುಮತ ಅಂತ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಮೆಜಾರಿಟಿ ಒಂದರೆ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಕ್ಲಾಸ್ ನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದು ಲೋಕಾಯುಕ್ತದಲ್ಲಿ ಮೆಜಾರಿಟಿ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. "ಜಡ್ಜ್ ರಿಮೂವಲ್"ಗೆ ಇದು ಅನ್ವಯಿಸುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕ. ನಂತರ ಎರಡು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಎರಡನೇ ಕಾರಣದಲ್ಲಿ "Majority of not less than two-thirds of the members of that House present" ಅಂದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಕಾಯಿಲೆ ಏನಾದರೂ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತೀರಿ? ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರಾವಿಜನ್ ಮಾಡಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಕಾಯಿಲೆ ಬಿದ್ದ ಮೇಲೂ ಕೂಡ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡೇ ರುಜು ಹಾಕಿದ ಪ್ರಸಂಗ ಇದೆ. ಪ್ರಾರಾಲಿಸಿಸ್ ಆದಾಗಲೂ ಫೈಲನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ರುಜು ಹಾಕಿದ್ದು ಉಂಟು. ಅಂತಹ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಾಗ he should undergo medical examination by a medical board or a medical officer because he must be fit enough to discharge his duties ಇದರಿಂದ ತಪ್ಪು ಏನಾಗುತ್ತದೆ? ಈಗ ನೀವು ನಾಲ್ಕನೇ ಮೂರರಷ್ಟು ಮೆಜಾರಿಟಿ ತರುವ ಬದಲು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಆತನನ್ನು ಒಳಪಡಿಸಿ. ಅದರಿಂದ It is confirmed that he is incapable of discharging his duties due to high blood pressure, paralysis etc, ಆಗ ತಾನೇ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ you may ask him to resign and then press for 2/3rds majority

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್. — ಅಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಗವರ್ನರ್ ಅಬ್ರಾಹಂ ಅಂತ ಇದ್ದರು. ಅವರು ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾದರೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಬರೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಯಾರಾದರೂ ಅವರ ಕೈಗೆ ಪೆನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬರಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅವರಿಗೆ ಕಿವಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕಣ್ಣು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದರೆ ಏನು?

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್. — ಆದರೆ, ಅವರು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್. — ಅವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೇ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಇನ್ನೇಂಥ ಆರೋಗ್ಯ?

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್. — ಗವರ್ನರ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಇದ್ದರೆ ಸಾಲದೆ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಅಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಅದ್ದರಿಂದ ಈ ಕ್ಲಾಸ್ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಹೌದು. ಅವರ ಎತ್ತರ, ಎದೆಯ ಅಳತೆ, ಕಣ್ಣಿನ ದೃಷ್ಟಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳಿತು.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಇದು ಅವರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಈ ಹುದ್ದೆಯಿಂದ ತೆಗೆಯಬೇಕಾದರೆ ಮತ್ತೇನು ಮಾಡಬೇಕು?

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಪಿ. ಹೆಗ್ಡೆ.—ಅಲ್ಲಿ ಮಿಸ್‌ಬಿಹೇವಿಯರ್ ಅಂತ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಅದನ್ನು ಸೇರಿ, ಅಂತ ನಾನು ಹೇಳುವುದು. Coming to the next clause, the provisions relating to complaints and investigations. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ಲಾಸ್ ಹಾಕಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಕುವಾಗ officers when directly or indirectly involved. ಇದನ್ನು ಹಾಕುವುದು ಉತ್ತಮ. ನಮ್ಮ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಫೋನ್ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಕಛಗಿನ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. “ಇಂಥ ಪೈಲು ಬರುತ್ತಿದೆ ನೋಡಿ” ಎಂದು ಅವರು ಫೋನಿನಲ್ಲೇ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರೆ because by mere obedience ಅವರು ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜೂನಿಯರ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು. ಫೋನ್ ಮೂಲಕ ಆದೇಶ ನೀಡಿದವರು ಪಾರಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. “directly or indirectly” ಶಬ್ದ ಇಲ್ಲಿ ಬರುವುದಾದರೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನ್ಯಾಚುರಲ್ ಜಸ್ಟೀಸ್‌ಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. Coming to the clause-8.

8. Matters not subject to investigation :— (1)

“Except as hereinafter provided, the Lokayukta or an Upalokayukta shall not conduct any investigation under this Act in the case of an complaint involving a grievance in respect of any action,

(a) if such action relates to any matter specified in the second Schedule

Why this Schedule?

(a) Action taken for the purpose of investigating crimes relating to the security of the State ;

(b) Action taken in the exercise of powers in relation to determining whether a matter shall go to a court or not.

ಏಕೆ ಸ್ವಾಮಿ? ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರ. ಅಧಿಕಾರಿ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಟ್ ಮಾಡಬಾರದಾ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ವಿವರಣೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. Suppose you file a civil suit or we prefer a writ in the high court. We need not go to court — ದಯೆ ವಿಟ್ಟು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಇದು ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಹೆತ್ತ ಮಗು.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—So we have to accept; is it? Action taken in respect of appointments — ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ 18 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ರಿಜರ್ವೇಶನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು 35 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ದೊರಕಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯ ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಈ ಆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ತಂದಿದ್ದೀರಿ. Action taken in respect of appointments ಹೀಗಾದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾ? ಒಂದು ವೇಳೆ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಮಾಡಬಹುದು, ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡಬಹುದು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಯಾರಿಗೆ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದು. ದಯಮಾಡಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಳಿತಿ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಸೆಕೆಂಡ್ ಶೆಡ್ಯೂಲ್ ಏನಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ನೇಮಕಾತಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ

ಮೀಸಲಾತಿ ನಿಯಮವನ್ನು ಯಾರು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುತ್ತಾರೋ, ಅಂತಹವರನ್ನೂ ಕೂಡ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ದೊಳಗೆ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿಬಿಡಿ. ಅಂದರೆ ಹಿಂದೂಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಯೇ? ಅದೇ ರೀತಿ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರಿಗೂ ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಯೇ? ಯಾವ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಅಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಕೇವಲ 1 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇದೆಯೇ ಎಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಇಲಾಖೆಯ ಡಿಪ್ಯೂಟಿ ಬಂದಾಗ ಬಹಳ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಈಗ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಮಗೂ ಸಮಗೂ ಬಹಳ ಚರ್ಚೆ ಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.— ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಆಫ್ ರಿಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೋಲ್ಸ್ ಮತ್ತು ಸರ್ವಿಸ್ ಕಂಡಿಷನ್ ಇದನ್ನುಲ್ಲಾ ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕೂ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಪೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.— Action taken in respect of appointments, removals, pay, discipline etc., ಇನ್ನೇನಿದೆ ಸ್ವಾಮಿ? ಕರಪ್‌ಷನ್ ಬರುವುದು ಎಲ್ಲಿ? ನೇಮಕಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆ? ಪ್ರಮೋಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆ? ಏಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ. ಇಂತಹ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಲೋಕಾಯುಕ್ತದ ಪರಿಮಿತಿಯೊಳಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಹೇಗೆ? ಇದು ಬರೀ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದು ಆದರೆ, ಇದು ಬರೀ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತಹ ಕಾನೂನು ಅಂತ ಹೇಳಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾನೂನು ಇರತಕ್ಕಂತಹದ್ದು ಸೂಕ್ತವಾದುದಲ್ಲ. ಹಾಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾದುದಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಶೆಡ್ಯೂಲ್ (ಬಿ)ಯನ್ನು ಡಿಲೀಟ್ ಮಾಡಿ ಹಾಗೂ ರೀಕ್ರೂಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆಮೇಲೆ ಸೆಕ್ಷನ್ 16ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ತಾವು ದಯಮಾಡಿ ನೋಡಿ. ಇದು ಎವಿಡೆನ್ಸ್ ಆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಕಾನ್‌ಫ್ಲಿಕ್ಟ್ ಆಗುವುದು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. Clause 16 reads : (1) Any information obtained by the Lokayukta or an Upalokayukta or members of his staff in the course of or for the purpose of, any investigation under this Act and any evidence recorded or collected in connection with such information, shall, be treated as confidential and no court shall be entitled to compel the Lokayukta or the Upalokayukta or any public servant to give evidence relating to such information or produce the evidence so recorded or collected."

ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಎಗ್ಜಾಮಿನ್ ಮಾಡಿ. Don't you think, it conflicts with the Indian Evidence Act? Now I refer to clause 17; Intentional insult or interruption to or bringing into disrepute the Lokayukta or Upalokayukta : In sub clause (1), it is stated "be punished with simple imprisonment for a term which shall not be less than six months but may extend to one year or with fine, or with both" Similarly in sub clause (2) it is stated "be punished with simple imprisonment for a term which shall not be less than six months but may extend to one year or with fine, or with both"

In these cases no mention is made about the quantum of fine. You must specify the quantum of the fine.

ಎಷ್ಟು ಅಂತ ಎಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಪನಿಷ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಂತ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿಬಿಡಿ. ಅಥವಾ ಮತ್ತೊಂದು ಸೆಬೆ ಕೊಡುವುದೇನೆಂದರೆ, ಕುಟಿಂಪ್ಪ ಆಫ್ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಏನು ಪನಿಷ್‌ಮೆಂಟ್ ಇದೆಯೋ ಅದೇ ಪನಿಷ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಂತ ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಕ್ಯಾಪೋರೇಟ್ ಮಾಡಿ ರೆರೆ ಸಾಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ದಯಮಾಡಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ತಾವು ದಯಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಎರಡು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ. ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದನ್ನು ಜಂಟಿ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡಿ. ಆಗ ಇದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಲ್ಯಾಕೂನವನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು

ಬಂದು ಅವನ್ನು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಪಾಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಸಮಯ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟಂತಹ ತಮಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ ಸೋಮಶೇಖರ (ಮಳವಳ್ಳಿ).— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಒಂದು ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಮತ್ತು ಉಪಲೋಕಾಯುಕ್ತ ವಸೂದೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ದಿನ ತಂದಿರತಕ್ಕಂತಹದ್ದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾದ ವಿಚಾರ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಹ ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಇದನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಸೂದೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ಒಂದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ, ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ, ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಸ್ವಜನಪಕ್ಷಪಾತ, ಜಾತೀಯತೆ ಮತ್ತು ಇತರೇ ಅನೇಕ ಅನಾಸ ಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ವಸೂದೆಯನ್ನು ಬಹಳ ವಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ತಂದಿದ್ದರೆ, ಈ ಒಂದು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಸ್ವಜನಪಕ್ಷಪಾತ ಇಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಡಗುಗಳು ಬಹುಶಃ ಇಷ್ಟು ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನಂತೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜನಶಾಪಕ್ಷದ ಚುನಾವಣೆಯ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ 2-3 ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದನೆಯದು, ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದು. ಎರಡನೆಯದು, ಅನಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಅನಕ್ಷರತೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಕೆಲವೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರಸೇನೆ ಎಂಬುದೂ ಒಂದು ಮೂರನೆಯದು, ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಈ ದಿನ ತಂದಿರತಕ್ಕಂತಹ ವಸೂದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣ ವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ಒಂದು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದಿಂದ ಅನೇಕ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳು ಅನೇಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನಿಂತಿವೆ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗದೆ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾತತಕ್ಕಂತಹದ್ದು, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವಂತಹ ಹಿಂದುಳಿದವರ್ಗದವರಿಗೆ, ಬಡವರಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳಿಲ್ಲಾ, ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದಿಂದ ಹಿಂದುಳಿದಿವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಅಲ್ಲಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಆ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿಗುವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಈ ಒಂದು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇರಬಾರದು. ಅದರಲ್ಲೂ ಜಾತೀಯತೆ ಇರಬಾರದು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ ಜಾತೀಯತೆ ಇರಬಾರದು. ಯಾವ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯೇ ಆಗಿರಲಿ, ಅಥವಾ ರಾಜಕಾರಣಿಯೇ ಆಗಿರಲಿ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಬಂದುಬಿಟ್ಟರೆ, ಅದರಿಂದ ಜಾತೀಯತೆ ಬರುತ್ತದೆ ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ ಬರುತ್ತದೆ ವಸ್ತು ವಂದುವರಿದ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಲಯುತವಾದ ಜನಗಳಿಗೆ ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಒಂದು ವಸೂದೆ ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದುದಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ರವರು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಒಂದು ವಸೂದೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ಮೊಸಲಾತಿ ನಿಯಮ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡುವವರೂ ಸೇರಬೇಕೆಂದು. ಮೊಸಲಾತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಾಗಿನಿಂದ ಹರಿದ್ವಾರ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಶೇಕಡ 18ರಷ್ಟು ಮೊಸಲಾತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒಂದು ಮೊಸಲಾತಿ ಪ್ರಕಾರ ಶೇಕಡ 18ರಷ್ಟನ್ನು ತುಂಬಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಕರ್ತರು ಯಾರು ಎನ್ನತಕ್ಕಂತಹದ್ದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ರವರು ಅಂತಹ ವರನ್ನು ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಏನೊಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಾನೊಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಈ ಒಂದು ಮೊಸಲಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಯಾವುದೇ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ, ಅಂದರೆ ಸಹಕಾರಿ ಚಳುವಳಿಯೇ ಆಗಬಹುದು, ನೇಮಕಾತಿ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲೇ ಆಗಬಹುದು, ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದಲ್ಲೇ ಆಗಬಹುದು ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬಡ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲೇ ಆಗಬಹುದು. ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರಗಳ ನೇಮಕಾತಿಗಳಲ್ಲೇ ಆಗಬಹುದು. ಈ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಯಾರು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಈ ಒಂದು ವಸೂದೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅಂದರೆ ಅಧಿಕಾರಿ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ “ಡಿರಿಲಿಕ್ಟ್ ಆಫ್ ಡ್ಯೂಟೀಸ್” ಮಾಡಿದರೆ ಕೂಡ ಅದು ಕರಪಾಪವೇ ಒಳಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಯಾರಿಗಾದರೂ ತೊಂದರೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಸ್ವಜನಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡಿದರೆ, ಜಾತೀಯತೆ ತೋರಿಸಿದರೆ, ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಈ ವಸೂದೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ತಂದು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು

ಯಾವುದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಅನುಕೂಲ ಸಿಗಬೇಕೆಂದು ಕಾನೂನು ಇದ್ದರೂ, ಅದನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಗೋ ತಪ್ಪು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹದನ್ನು ಮಾಡುವುದೂ ಕೂಡ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರು ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥದವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡುವ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ತಾವು ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಕರಪ್‌ಷನ್ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಬಹುದು ಅದು ಇಂಡೆಕ್ಸ್ ಆಗಿರಬಹುದು. ಅಥವಾ ಡೆರೆಕ್ಟ್ ಆಗಿರಬಹುದು ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಒಬ್ಬ ಡಾಕ್ಟರ್ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ವಿರ್ಜಿನಲ್ಲಿ ಆಗಬಹುದು, ಅಥವಾ ರೋಗಿಯ ವಿರ್ಜಿನಲ್ಲಿ ಆಗಬಹುದು. ರೋಗಿಯ ವಿರ್ಜಿನಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲವೂ ಆಗಬೇಕೆಂದರೆ, ಅವನು ರೋಗಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಒಂದು ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಮನೆಗೆ ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷದ ಎಕ್ಸಿವೇಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅವನೂ ಸಹ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವೆಸಗಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರೇ ಆಗಲಿ, ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನಾಪರ ಕವಾಗಿ ತೊಂದರೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೊಸಕೂಲಿ ಮಾಡಿದರೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಜಾತಿಯಂತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲಾ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ, ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರವೇ ಆಗಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಯಾರು ಪಾಲನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಕ್ಯಾನ್. 15 ಸ್ಪಾಫ್ ಆಫ್ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮಸೂದೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ವಿಲೆಬ್ರಾನ್ ಕಮಿಷನ್ ಇತ್ತು. ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಸೆಲ ಗಳು ಇದ್ದವು. ಅದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನೌಕರವರ್ಗದವರು ಎಂದರೆ, ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳಿಂದ ಒಬ್ಬ ಮೇಲೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕವರು. ಅವರು ಬಹುಶಃ ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದಿಂದ ಹೊರತಾದವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮಸೂದೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಹೊಸ ನೌಕರರನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಹೊಸ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ತಾವು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಇದು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು, ತಂದರೆ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಪದ್ಧರಾಧ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದರು ಅವರು ಇದಕ್ಕೆ ರಿಟೈರ್ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್ ಅಥವಾ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್ ನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ತಿರುಳಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಹುದ್ದೆಗಳೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಜಡ್ಜ್ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇರಬೇಕು. ಸಾಕಷ್ಟು ಜನ ಇತರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇವರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಇದನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕವರಿಗೆ ಮೆಂಟಲ್ ಸೌಂಡ್‌ನೆಸ್ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನವರು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಾಗಿರಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.— ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಿಟ್ಟಿಂಗ್ ಜಡ್ಜ್ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸೋಮಶೇಖರ್.— ಇಂತಹ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ನಾವು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಇದಕ್ಕೆ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಿಟ್ಟಿಂಗ್ ಜಡ್ಜ್ ನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಸ್ಟಲ್ ದಿವಸ್ ಇವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅವರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅವರು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಾಗಿ ನಡೆದರೆ ಅವರನ್ನು ಮತ್ತು ನೇಮಕ ಮಾಡಬಹುದು. ಕ್ಯಾನ್ 6ರಲ್ಲಿ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇವರನ್ನು ಮೊದಲು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇವರಲ್ಲಿರೂ ಸೇರಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರನ್ನು ಮತ್ತೆ ತೆಗೆಯಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರ ಎಲ್ಲಾ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರ ಮೆಂಟಲ್ ಸೌಂಡ್‌ನೆಸ್ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೂರನೇ ಎರಡು ಭಾಗದಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ತೆಗೆಯಬಹುದು ಎಂದು ಇರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಕ್ಯಾನ್-7ರಲ್ಲಿ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರವರು ಯಾವ ಯಾವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಟ್ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ದೇಳಿಬಂದಿದೆ ಇದುವರೆಗೂ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡುವ ಯಾರೇ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಲೀ, ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರಬೇಕಾದರೆ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರನ್ನು

ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು. ಲೋಕಾಯುಕ್ತರವರು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಶುದ್ಧ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ಲಾಸ್ 17ರಲ್ಲಿರುವುದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾದುದು. ಮತ್ತು ಫೈನ್ ಎಷ್ಟು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಇಂಪ್ರಿಷನ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಸೈಸಿ ಫಿಕ್ ಆಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ರೋ ಆ ರೀತಿ ಫೈನ್ ಎಷ್ಟು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನನಗಂತೂ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ ಆದಳಿರತದ್ದಿರತಕ್ಕ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ತಂದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಮಸೂದೆಗೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

* ಈ ಚಿಹ್ನೆಯು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಅಥವಾ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಡಾ|| ಹೆಚ್. ಎಲ್. ತಿಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕಳೆದ ಸದನದಲ್ಲಿ ಈ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಇಂಟ್ರಿಡೂಸ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ತಂದಾಗ ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಅಗ ಸಮಯ ಪಕ್ಕವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡ, ಬರೋಣವೆಂದು ಹೋಗಿ, ಈಗ ಈ ಒಂದು ಮಸೂದೆ ಸಮ್ಮತಿಯಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಬೇರೆಯವರಿಂದ ನಾವು ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಆದರೂ ನಮ್ಮ ಆತ್ಮ ಶೋಧನೆಯನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಇದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು ಸ್ವಲ್ಪವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು, ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನೀವು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆಯೇ ಹೊರತು, ನೀವು ತಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಯಾವ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದನ್ನು ತಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ.ಪಿ. ಒಡೆಯರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯ ವನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. 1970ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದಲೂ ಈ ವಿಷಯ ಇದೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ 1971ರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ತಂದರು. ರಾಜಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 1974ರಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 1975 ರಿಂದ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆಯಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟಬಂದ ಹಾಗೆ ಈ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ 6-7 ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಇದೆ. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೋದ ವರ್ಷ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಡಾ|| ಹೆಚ್. ಎಲ್. ತಿಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮೊಯಿಲಿಯವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಜಲೆನ್ಸ್ ಕಮೀಷನ್ ಆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ರಿಪೀಲ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸ್ಟೇಟ್ ವಿಜಲೆನ್ಸ್ ಕಮೀಷನ್ ರೋಲ್ 1980ರ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ಯಾವ ತಪ್ಪುಗಳು ಅಥವಾ ದೂರುಗಳನ್ನು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಪೂರ್ವಿಯಾಗಿ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ನಿಯಮವನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೊಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಸೇರಿಸತಕ್ಕಂತಹದ್ದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನೂ ಕೂಡ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಆ ಮೇಲೆ ಸೆಕ್ಷನ್ 7ರಲ್ಲಿ “Matters that cannot be investigated”. ಎಂದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ನಂತರ ಸೆಕ್ಷನ್ 12(2)ರಲ್ಲಿ “ಗ್ರೀವೆಸ್ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಟೆಡ್ ಬೈ ಕಾಂಪಿಟೆಂಟ್ ಅಥಾರಿಟಿ” ಇದರಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಂಪಿಟೆಂಟ್ ಅಥಾರಿಟಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹದ್ದು ಅಂತ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಇದು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಮತ್ತು ಉಪಲೋಕಾಯುಕ್ತರವರು ಏನು ವರದಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಅದನ್ನು ಅವರು ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. Competent authority should accept ಅಂತ ಪುನಃ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ನಂತರ ಸೆಕ್ಷನ್ 12(3)ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಅಲಿಗೇಷನ್ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಅಥವಾ ಬಿಡಬಹುದು. ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಪುನಃ ಲೋಕಾಯುಕ್ತಕ್ಕೆ ವರದಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರಿಂದ ವರದಿ ಏನು ಬರುತ್ತದೆ, ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್ ಏನು ಬರುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ಕಾಂಪಿಟೆಂಟ್ ಅಥಾರಿಟಿಯವರು ಇಂಪ್ಲಿ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇದೇ ರೀತಿ ಸೆಕ್ಷನ್ 13(1)ರಲ್ಲಿ *Competent authority may accept the declaration or reject it* ಎಂದು ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಕೂಡ ಕಾಂಪಿಟೆಂಟ್ ಅಥಾರಿಟಿ ರಿಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಈ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಮತ್ತು ಉಪಲೋಕಾಯುಕ್ತವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅದ್ದರಿಂದ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಹಾಗೂ ಉಪಲೋಕಾಯುಕ್ತದವರು ಏನು ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕಾಂಪಿಟೆಂಟ್ ಅಥಾರಿಟಿಯವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಸೆಕ್ಷನ್ 14ರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಫಿರ್ಯಾದಿನ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ತನಿಖೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ ತರವಾಯಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೌಕರರು ಯಾವುದೇ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದರೆ, ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಲೋಕಾಯುಕ್ತವು ಇನ್‌ವಿಶಿಯೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಕೂಡ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಾವೀಸೋ ಅಂತ ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಆಕ್ಟ್ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, If a public servant including a Government Servant amasses wealth dis-proportionate to his known income. ಅದನ್ನು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬಹುದು ಅಂತ ಇದೆ. ಅದೇ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಮತ್ತು ಉಪಲೋಕಾಯುಕ್ತದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಸೇರಿಸತಕ್ಕಂತಹದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್. — ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ಇದೆ, ದಯಮಾಡಿ ನೋಡಿ. Definition on page 3 : Corruption included anything made punishable under chapter 9 of the Indian Penal Code *or in the Prevent on of Corruption Act- Under Section 5 of the prevention of corruption Act if a person is found in possession of assets dis-proportionate to his known sources of income it is an offence under the Act

ಡಾ|| ಹೆಚ್. ಎಲ್. ತಿಮ್ಮೇಗೌಡ. — ಸೆಕ್ಷನ್ 24ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕ ಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಅದರ ಸದಸ್ಯರ ಮೇಲೆ ಲೋಕಾಯುಕ್ತವು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಅವರನ್ನೂ ಸೇರಿಸತಕ್ಕಂತಹದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಅವರ ಸದಸ್ಯರನ್ನೂ ಇದರಿಂದ ಹೊರಗೆ ಇಡತಕ್ಕಂತಹದ್ದು ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

Sri Y. Ramakrishna — Constitution comes in the way. Constitution amendment is necessary.

ಡಾ|| ಹೆಚ್. ಎಲ್. ತಿಮ್ಮೇಗೌಡ. — ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ “ಕರ್ನಾಟಕ ಸ್ಟೇಟ್ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮೀಷನ್ ರಿಲಾಸ್”, ಮತ್ತು “ಕರ್ನಾಟಕ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಥಾರಿಟೀಸ್ ಡಿಸಿಪ್ಲಿನರಿ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ಎಗೆಸ್ಟ್ ಎಂಪ್ಲಾಯೀಸ್ ಆಕ್ಟ್ 1982”. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಲೋಕಾಯುಕ್ತದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ತರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈ ಒಂದು ಮಸೂದೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಹಿಂದಿನ ನೆನಪೊಂದು ಬರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದಂತಹ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ರವರಿಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. 2 ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ನಾನು 2 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಈ ವ.ನೆಯ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದಾಗ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ತರುವಂತಹ ಒಂದೇ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ರವರಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಇತರೇ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

Sri Y. Ramakrishna. — Because our Bills were so perfect and legally drafted and constitutionally alright. But the present Bills are shabby they deserve amendments. That shows the efficiency of the Law Minister

ಡಾ|| ಹೆಚ್. ಎಲ್. ತಿಮ್ಮೇಗೌಡ. — ಹಿಂದೆ ಅವರು ತರುತ್ತಿದ್ದಂತಹ ಬಿಲ್‌ಗಳು ಸರಿಯಾಗಿದ್ದವು ಎಂಬುದಾಗಿ ಅವರ ಬೆನ್ನು ಅವರೇ ತಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಈಗ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂತಹ ತಪ್ಪುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳುವಂತಹ ಮನೋಭಾವ ಇರಲಿಲ್ಲ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳಿದುದು ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನೀಡುವ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲಾದರೂ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ, ಯಾವ ಒಳ್ಳೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ರವರೇ ಆಗಲಿ, ಹಾಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಂಗನಾಥ ರವರೇ ಆಗಲಿ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಒಂದೆ ನಾವು ತಂದಿದ್ದಂತಹ ಇದೇ ರೀತಿಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಅಡಳಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂತಹ ಸೌಜನ್ಯತೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಒಂದೆ ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಂತಹ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ರವರು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಂದಿರತಕ್ಕಂತಹ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಸೂಕ್ತವಾದುದಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಅಂಧ ಶ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಒಳ್ಳೆಯದಾದ ಮಸೂದೆ ಇದು ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮೊಯ್ತಿಯವರು ಹೇಳಿದರು ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ಬರುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಶಾಸಕರ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವೀಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಸದಸ್ಯರ ಮೇಲೆ ದೂರು ಬಂದಾಗಲೂ ಕೂಡ ಅಂತಹದ್ದನ್ನೂ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಶಾಸಕರೂ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ತಮ್ಮ ಆಸೆಟ್ ಅಂಡ್ ಲೈಯಬಿಟೀಸ್ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹದ್ದು, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ಕೈ ಬಾಯಿ ಶುದ್ಧವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹದ್ದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಕೆಲವು ಕ್ಲಾಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಮಾಡಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಡಾ. ವಿ. ಎಸ್. ಆಚಾರ್ಯ (ಉಡುಪಿ). - ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಭ್ಯತೆ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ಅದನ್ನು ತರತಕ್ಕ ಅವಕಾಶಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟು, ಅದರ ಯೋಗತೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ತಂದಿರುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಶ್ರಮವಾಗಿ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನ ಕಳೆದ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈಗ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಈಗಾಗಲೇ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ ಪ್ರಕಾರ ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ಆಗಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ನಂತರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ನಡೆಯಬೇಕಾದ ನೇಮಕಾತಿಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಂತಹ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳು, ಕೆಲವು ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರಬೇಕೆಂದು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಪರ್ಮಿಟ್, ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳು, ಲಂಚ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಸ್ವಜನಪಕ್ಷಪಾತ ಇತ್ಯಾದಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನ ಏನು ನಡೆದಿರಬೇಕೆಂದು ಆ ಒಂದು ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಜನತೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಜಿಗುಪ್ಸೆ, ಪಡತಕ್ಕಂತಹ ಸಂದಿಗ್ಧ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ವಿಧೇಯಕ ಬಂದಿದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ನಾವು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಂಥ ಜನ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಿಗಳು ಎಂದು ಏನು ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ತಿಳಿಸಿದರು ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇಂಥ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಈ ಜನರು ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸಮೃದ್ಧ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ನಾಯಕರು, ದಾಸ, ಧರ್ಮ, ನಿಷ್ಠೆ, ದಕ್ಷತೆ, ಇವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದಂತೆ ಅಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾದರೆ ಬರತಕ್ಕ ಕಳಂಕಗಳನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ ಇಂಥ ವಿಧೇಯಕಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಂದು ನಮಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಇತ್ತು. ಅದರಂತೆಯೇ ಇವತ್ತು ಈ ಒಂದು ಆರೋಗ್ಯಮಯ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಕಾನೂನು ಸಚಿವರು ಏನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತು ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ, ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಅಥವಾ ನೌಕರನೇ ಆಗಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ತ್ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತಹ ವಾತಾವರಣ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ನಾನು ಏತಕ್ಕೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ, ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಜನರು ಒಂದು ಕಡೆ ಇದ್ದರೆ, ಮಾಡಬಾರದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕುವುದಾದರೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಜನರಿಗೆ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಂಥ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡತಕ್ಕ

ಕೆಲಸ ನಮ್ಮ ವಿಧೇಯಕದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ತುಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಅನೇಕ ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಷಯಗಳು ಇವೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಂದೊಂದಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಈ ವಿಧೇಯಕದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನೂ, ಶಾಸಕರನ್ನೂ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೂ, ಅಧಿಕಾರೇತರರನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಬರತಕ್ಕ ಆಪಾದನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ಮಾಡಲು ಸೇರಿಸಿದ ವುಧು ನಡೆಕ್ಕೂ ಬಂದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ ಈ ಬಿಲ್ಲು ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ತನಿಖೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸದೆ ಹೊರಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈ ಮೊದಲು ಯಾರಾದರೂ ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ದೂರು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ 2 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಶೇವಣಿ ಇಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಈ 2 ಸಾವಿರ ರೂ. ಶೇವಣಿ ಇಡಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವನ್ನು ತಾವು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. ಶೇಕಡ 50 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸರ್ಕಾರದ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಹೊದಿರತಕ್ಕ ಸಂಸ್ಥೆ ಇರಬಹುದು, ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಇರಬಹುದು ಅವರನ್ನೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವೊಂದು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ವಿಧೇಯಕದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಿಯಾಗಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕ್ಲಾಸ್ (2)ರಲ್ಲಿ ಡೆಪುಟಿ ಸೆನ್ಸರಿನಲ್ಲಿ ತಾವು (ಎಫ್) ವರೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಅದೇ ರೀತಿ ಇದರಲ್ಲಿ ನಗರ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಪೊರೇಟರ್‌ಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ಗಳೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು. ಈಗ ಇದನ್ನು ಸೇರಿಸದೇ ಹೋದರೆ ಮೇಲಿರುವವರಿಗೆ ಇದು ಮುಂದೆ ನುಂಗಲಾರದ ತುತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಧೇಯಕದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಭೂನ್ಯಾಯ ಮಂಡಲಿಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದು ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು. ಒಾವುದೇ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಾರದೇ ಇರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಭೂನ್ಯಾಯ ಮಂಡಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಸ್ವಜನಪಕ್ಷಪಾತ, ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಈಗ ಈ ಭೂನ್ಯಾಯ ಮಂಡಲಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಈ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ? ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇವತ್ತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ನೇಮಕಾತಿ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಏನು ರಚನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಈ ನೇಮಕಾತಿ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರನ್ನೂ ಸಹ ಈ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ತನಿಖೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕು. ಇವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ (ಎಫ್) ನಂತರ (ಬಿ) (ಹೆಚ್) (ಐ) ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಸೇರಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾನೂನು ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಾನೂನು ತಜ್ಞರು ಬಂದು ಕಡೆ ಸೇರಿಸೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕ್ಲಾಸ್ 24, ಪೇಜ್ 23ರಲ್ಲಿ (ಎಫ್) ನಲ್ಲಿ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಥವಾ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಬಿಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಇದೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಬಹಳ ಬೇಸರದಿಂದ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ 24ರಲ್ಲಿ ರಿಮೂವಲ್ ಆಫ್ ಡಾಟ್ಸ್ ಎಂದು ಬಂದು ಕ್ಲಾಸ್ ಹಾಕಿ ಸಬ್ ಕ್ಲಾಸ್ (ಎಫ್)ನಲ್ಲಿ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಥವಾ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇನ್ನೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಅವರೂ ಕೂಡ ಮನುಷ್ಯರು. ಬೇರೆ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿರುವುದಾದ ಬಾಧೆಗಳು ಅವೆಲ್ಲೂ ಇವೆ. ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನಾಗಲಿ, ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ತುಂಬುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಂಥ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗದವರಿಂದಲೇ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇವತ್ತು ಹೊಸದಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದಲ್ಲ ಇದು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರು ಇಂಥ ನೇಮಕಾತಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಲಾಷೆಯನ್ನು ನಾನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರನ್ನೂ ತನಿಖೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬಹುದು. ಮೇಲ್ನೋಟದಲ್ಲಿ ಅವರು ಆಪರಾಧಿ ಎಂದು ಸಾಬೀತಾದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಕಾನೂನು ಸಚಿವರು ಬಹಳ ನಿರ್ದಾಳಿಗಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಹರಿಜನರ ಪೈಕಿ ರಾಂತ್ ಬಂದವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹುದ್ದೆಗೆ ನೇರ ನೇಮಕಾತಿ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಹರಿಜನರ ಪೈಕಿ 6 ಜನ ರಾಂತ್ ಪಡೆದವರಿಗೆ ಇದುವರೆಗೂ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗದವರು ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಗಮನಿಸದೇ ಇದ್ದರೆ, ರಾಂತ್ ಬಂದವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಯಾರೋ ಆಯೋಗ್ಯರು ನೇಮಕವಾಗಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಸಾರ್ವ

ಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಸ್ವಜನಪಕ್ಷಪಾತ, ಅನೀತಿಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ದಿಂದ ಈ ದಿವಸ ಈ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ತಂದಿರುವುದು. ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇದನ್ನು ತರಲಾಗಿ ದೆಯೋ ಅದು ಸಫಲವಾಗಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಕ್ಯಾಸ್ 24ರಲ್ಲಿ ಸರ್ ಕ್ಯಾಸ್ (ಎಫ್)ನಲ್ಲಿ ಲೋಕಸೇವಾ ಅಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಥವಾ ಸದಸ್ಯರನ್ನೂ ತನಿಖೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಕ್ಯಾಸ್ (3)ರಲ್ಲಿ ಮಾಜಿ ಕಾನೂನು ಸಚಿವರಾದ ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್ ಅಥವಾ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಆಗಿದ್ದವ ರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಹಾಲಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ನ್ಯಾಯಾ ಧೀಶರು ಮತ್ತು ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಎಂದು ಹಾಕಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರವರು ಹೇಳಿದಂಥ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಅಮೇಲೆ ಕ್ಯಾಸ್ 8 ರಲ್ಲಿ ಸೆಕೆಂಡ್ ಷೆಡ್ಯೂಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದರ ಒಗ್ಗಿ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡನೇ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ನಲ್ಲಿ Action taken in the exercise of powers in relation to deter- mining whether a matter shall go to a court or not..... ಎಂದು ಹೇಳಿರು ವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ. ಲೋಕಾಯುಕ್ತರ ವಿರುದ್ಧ ಯಾರೋ ಒಂದು ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾದ ಕೂಡಲೇ, ಪ್ರೊಸೀಯೂಟ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಧಾವಿಸಿ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟರೆ, ಲೋಕಾಯುಕ್ತಕ್ಕೆ ತನಿಖೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಏನು ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಶಬ್ದದಿಂದ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೋ ಇಲ್ಲದ ಏನೂ ಲಾಭ, ಪ್ರಯೋ ಜನ ಸಿಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದರ ತನಿಖೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಯಾರಾದರೂ ಮುಂಚೆ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ತನಿಖೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವಂಥ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಜಾಗೃತ ಮಾಡಬೇಕು. ನನಗೆ ಕಾನೂನಿನ ಅನೇಕ ಮುಖಗಳು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನುಣುಚಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಅವಕಾಶ ಇದ್ದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಇದ್ದೂ ಇಲ್ಲದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರಬಹುದು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಲೋಕಾಯುಕ್ತದಲ್ಲಿ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಸದಸ್ಯರು, ಹಿಂದೆ ಇದ್ದವರು, ಈಗ ಇರುವವರು, ನೇಮಕಾತಿ ಸಮಿತಿಗಳ ಸದಸ್ಯರು, ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವೀಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಸದಸ್ಯರು ಸ್ಥಳೀಯ ಆಡಳಿತದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸದಸ್ಯರು-ಇವರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಈ ವಿವರಗಳನ್ನು ಏನು ತಂದಿದ್ದೀರಿ, ಇದರಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯ ಸಮಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಇರಬೇಕು. ಇಷ್ಟರವರೆಗೆ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಐದು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಚುನಾವಣೆ ಬಂದಾಗ ಜನತೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು. ಐದು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಜನತೆಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ತ್ರ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಮಸೂದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ನಂತರ ವಾತಾವರಣ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಪ್ರತಿದಿನ ಜನತೆ ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ತ್ರ ಇದೆ, ತಮ್ಮಗಳ ಸೇವೆ ಮಾಡಲು ನೇಮಕವಾಗಿರತಕ್ಕವರು. ತಹಸೀಲ್ದಾರ್ ಇರೆ ಬಿಹುದು, ಪೋಲೀಸ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಇರಬಹುದು, ಯಾರೇ ಇರಬಹುದು, ಅವರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ ನಾಯ ದೊರಕುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ತಪ್ಪು ದಾರಿಯಲ್ಲಿರುವವರನ್ನು ಸರಿದಾರಿಗೆ ತರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು. ಆ ಒಂದು ಜರಪನೆ ಬರಲಿ ಎಂಬ ಹಾರೈಕೆಯಿಂದ, ಚರಿತ್ರಾರ್ಹವಾದ ಈ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದಂಥ ಮಾನ್ಯ ಕಾನೂನು ಸಚಿವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತಾ, ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾಗತ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜ್ಞಾನದೇವ್ ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ (ರೋಣ).— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ನಾನು ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ನಾನು ಒಂದು ನೈತಿಕ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಮಸೂದೆ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಅಂಶ: ಅದರಲ್ಲಿ ಏನು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ತಂದ ಮಸೂದೆ ಆದರೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ವಿಷಯ ಇದೆಯಲ್ಲಾ ಇದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವೇ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಾಗ ಮಾತ್ರ. ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿರ್ಮೂಲನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತು ಏನೆಂದರೆ ಈ ರಾಜಕೀಯ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಕೊಡಲು ಹೋಗಬೇಕು, ಎಲ್ಲಾ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳಿಗೆ ತಾಯಿಬೇರು ಈ ರಾಜಕೀಯ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ. ಇದು ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಈ ಕಾನೂನಿನ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಯಾರು ಯಾರನ್ನು ಹಿಡಿದಿಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಆಚಾರ್ಯ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಕಾನೂನಿನ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೇಮಕಾತಿ ಹೊಂದಿದ ವಿವಿಧ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಈ ಕಾನೂನಿನ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರಿಂದಲಿ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿಂದಲಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನುಳಿದ ಯಾವುದೇ ರಾಜ

ಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಈ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅರ್ಧ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಎಲ್ಲಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ದೇವರು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ದೇವರು ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿ ಅಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮಾತ್ರ ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅಸ್ತಿತ್ವರೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ನಾಸ್ತಿತ್ವರೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ನಮಗೆ ಒಂದು ತಾತ್ವಿಕವಾದ ನೆಲೆಗಟ್ಟು ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಒಂದು ವಿಷಯ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಇವತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಬೇರುಗಳು ಆಳವಾಗಿ ಇಳಿದುಹೋಗಿದೆ. ಈ ಆಳವಾದ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಕೀಳಬೇಕು. ಕೇವಲ ಚಿಗುರನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಬೇರಿಗೇ ಕೈಹಾಕಬೇಕು. ಈ ವ ಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಕಾಣಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್. — ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಐದು ವರ್ಷದ ಬೇರು ಮಾತ್ರ ಇರುವುದು, ಆಳವಾದುದು ಇಲ್ಲ. ಬೇರು ಬಹಳ ಆಳವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ಕೀಳುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. 5 ವರ್ಷದ್ದು ಮಾತ್ರ ಕೀಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜ್ಞಾನದೇವ್ ದೊಡ್ಡ ಮೇಟಿ. — ಈ ಐದು ವರ್ಷದೊಳಗೆ, ನೂರು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಏನು ಇಳಿಯಬೇಕು ಬೇರು, ಅಷ್ಟು ಇಳಿದು ಹೋಗಿದೆ. ಈ ಐದು ವರ್ಷದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಬೇರುಗಳು ನೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಕೂಡಾ ಇಳಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಮಪ್ಪ. — ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದೆ ಬಹಳ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರುವ ಬೇರುಗಳು ಇವೆ. ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ತಿಪ್ಪಯ್ಯ. — ಅದು ಆಗಲೇ ಕೊಳೆತು ಹೋಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜ್ಞಾನದೇವ್ ದೊಡ್ಡ ಮೇಟಿ. — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಇವತ್ತು ಯಾರು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಿಗಳು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಸಾಧಾರಣ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು. ನನಗೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ವಿನೋದ ಎನಿಸುತ್ತದೆ, “ನಗೆಯ ಬರುತ್ತಿದೆ ನನಗೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಯಾರು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವಾಗ, ನಾನು ನಿಂತ ಕಾಲಿನಡಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆನೋ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನನಗೆ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡರೆ ಮಾತ್ರ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗೆ ಬಿಚ್ಚಿರತಕ್ಕ ಮಾತು. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಶೇಷ ಏನೆಂದರೆ ಇದರೊಳಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು, ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಏನು ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅದುದರಿಂದ ಕೊನೆ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ, ಅವರು ಯಾವ ಪಕ್ಷದವರೇ ಆಗಿರಲಿ, ಇದರಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಬೇಧ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಎಲ್ಲಾ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಈ ಕಾನೂನಿನ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಇದನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ, ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

(ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಪೀಠವನ್ನಲಂಕರಿಸಿದರು.)

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ (ರಾಜಾಜಿನಗರ). — ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಏನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಬಹಳ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾದಂಥ ಮಸೂದೆ. ಈ ಮಸೂದೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರಣ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವಂಥ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ವಿರುದ್ಧ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ಸಹ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಅನುಮಾನದಿಂದ ಈ ಮಸೂದೆ ಬಂದಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇದೆ, ರಾಜಕೀಯ ಅಲ್ಲದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಸಹ ಸಾಕಷ್ಟು ಇದೆ. ಅಂದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂಥ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ, ಉಪ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ, ಶಾಸಕರಿಗೆ ಇದು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಇವರು ಯಾರೂ ಅಲ್ಲದಂಥ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಅಂದರೆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತಿತರರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಈ ಮಸೂದೆಯ ಪರಿಣಾಮ ವಿಶಾಲವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಸೆಕ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿರುವವರು, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳು, ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಕಾಳಜಿ ಇಲ್ಲ. ಮಾತನಾಡುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಮಾತನಾಡಕೂಡದು ಎಂದು ಅಲ್ಲ, ಮಾತನಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈ ಬಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ, ಹೆಚ್ಚು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. “ಪಾಂಚೂ ಕಮಿಟಿಯವರು” 13 ಸಹಸ್ರ ಕೋಟಿ ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ಮಾಡಿ

ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಚೆಗೆ ಪ್ರೆನಿಬ್ ಮುಖರ್ಜಿಯವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, 13 ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ಅಲ್ಲ, 50 ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕಷ್ಟ ಹಣ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

Mr. Speaker — It shall not come under the purview of the Legislature of the State. It shall not fall well within the purview of the State Legislature.

Sri M. S. Krishnan — I agree. I am coming to the point. I am only saying the immensity of the problem. ನಿಜ ನಿವೃತ್ತ ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೂ ಇರತಕ್ಕ ಗಹನವಾದ ಪ್ರಾಬ್ಲಮ್ ಏನಿದೆ, ಅದಲ್ಲಾ ಇದರೊಳಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ತೆರಿಗೆಗಳ್ಳತನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇನ್ನೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಗುತ್ತೇದಾರರು, ಬಂಡವಾಳಗಾರರೇ ಈ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ನಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತ ಕೇಂದ್ರದ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರೇ 1979 ರಲ್ಲಿ 1200 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ತೆರಿಗೆಗಳ್ಳತನವಾಗಿದ್ದು, ಈಗ ಅದು ಹತ್ತಿರ 3000 ಕೋಟಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸದನದ ಪರಿಮಿತಿ ಯೊಳಗೆ ತಕ್ಷಣ ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಇಲ್ಲ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವೆಂಟ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಮಸೂದೆ ಇರತಕ್ಕಂ ತಹದ್ದು. ಆದರೂ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವೆಂಟ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ಹೇಗೆ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಬೇಸರವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಶಾಸಕರಾಗಿರಬಹುದು, ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರ ಬಹುದು, ಅಥವಾ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಆಗಿರಬಹುದು, ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಾಗಿರಬಹುದು, ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿ ಗಳೇ ಆಗಿರಬಹುದು, ಈ ದೇಶದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಪಾಪದ ಕೊಪದಲ್ಲಿ ತಾವೂ ಮುಳುಗಿದ್ದಾರೆ. ಇತರ ರನ್ನೂ ಮುಳುಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮುಳುಗಿದ್ದವರು ಅವರೇ ವತ್ತೆ ತಲೆ ಎತ್ತಿ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ. ತಾವೂ ಕೂಡ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯ. ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರ ಬಹುದು. ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ದಾಸ್ ಕಮೀಷನ್ ಎಂದು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ 1956 ರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ; ಆಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಡಿ. ಮಾಳವೀಯ ಅವರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಭ್ರಷ್ಟಾ ಚಾರದ ಆಪಾದನೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುವ ಬದಲು, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಟಿಕೆಟ್ಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಆದರು. ನಂತರ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಆಗಿಬಿಟ್ಟರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಮೀಷನ್ ಶಾರದಾ ಕಮೀಷನ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದರು, ಪ್ರತಾಪ್ ಸಿಂಗ್ ಕೈರಾನ್ ಎಂಬುವರ ಮೇಲೆ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ ಅವರು ಮತ್ತು ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಆಪಾದನೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಆ ಕಮೀಷನ್ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಯಿತು. ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಲಪಟಾಯಿಸಿದ್ದರೆಂದು ಹೇಳಲಾಯಿತು. ಆದರೂ ಅವರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಏನೂ ತೊಂದರೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ — ಆಗ ಈ ತರಹ ಆಕ್ಟ್ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ — ಕಾನೂನನ್ನು ತಾವು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಇದರ ಹಿಂದಿನ ಚರಿತ್ರೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರೂ ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಮರೆಯಬೇಡಿ. ಅವರು ಹೇಗೆ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಖನ್ನರವರು ಒಂದು ಸ್ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದರು. ಅದು ಯಾರ ಬಗ್ಗೆ ಎಂದರೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿಜು ಪಟ್ನಾಯಕ್ ರವರ ಬಗ್ಗೆ. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿಗೂ ಅವರು ಜನತಾ ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾದಂತಹ ರಾಜಕಾರಣಿಯಾಗಿ ದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಜಸ್ಟೀಸ್ ವೈದ್ಯಲಿಂಗರವರು ಶ್ರೀ ಕಾಂತಿ ದೇಸಾಯಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಹೆಂಡತಿ, ನಂತರ ಶ್ರೀ ಚೌಧುರಿ ಚರಣ್‌ಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಅವರ ಹೆಂಡತಿ ಈ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಅವರು ಏನಾಗಿದ್ದಾರೆ ? ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶಿವಣ್ಣ — ಕಮಿಷನ್ಸ್ ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರ ಮೇಲೂ ಇಲ್ಲವೇ ? ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನೂ ತಾವು ಹೇಳಿ

Sri M. S. Krishnan — ಅದು ಇದ್ದರೆ ತಾವು ಬೇಕಾದರೆ ಹೇಳಬಹುದು. Powers tends to corrupt. An absolute power corrupts absolutely. This is what Lord Acton has said.

Sri A. Lakshmisagar — No. He has said, 'power corrupts and absolute power corrupts absolutely.'

Sri M. S. Krishnan — Yesterday night I have read the book. It is the power which tends to corrupt. Absolute power is corrup-

ting absolutely everywhere from top to bottom. That is the tendency. Voltaire has said that corruption is an evil that grows respectable with age. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ತಪ್ಪೂ ಆಗಿರತಕ್ಕಂತಹದ್ದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಗತಕ್ಕಂತಹದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಬೇಸತ್ತು ಒಕೆ ಇಂತಹದ್ದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಅನ್ನಿಸಿದೆ. ಇವತ್ತು ಈ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಹಾಗೂ ಉಪಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಮಸೂದೆ ಸದನದಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ತಕ್ಷಣ, ಮಂತ್ರಿಗಳ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ, ಶಾಸಕರ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿಂತುಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತದೆಂದು ಯಾರಿಗಾದರೂ ಭ್ರಮೆ ಇದ್ದರೆ ಖಂಡಿತಾ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರವ ನಿರಸನವಾಗುತ್ತದೆ. ನನಗಂತೂ ಭ್ರಮೆ ಇಲ್ಲ. ಒಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸಮಾಜದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೀಗೆ ಇರುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲಿಯತನಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಹೊಸದಾಗಿ ಸಮಾಜವಾದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕು. ಸಮಾಜವಾದ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಂಗನಾಥ್‌ರವರು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆ ತರದ ಸಮಾಜ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಈ ತರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್.— ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಯಾವುದಾದರೂ ರಾಷ್ಟ್ರ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.— ಸಮಾಜವಾದಿ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್.— ಅಲ್ಲೂ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡು ನಂತರ ಅವರನ್ನು ಹ್ಯಾಂಗ್ ಮಾಡಿದರಲ್ಲಾ ;

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.— ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಕೆಲವರು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಿಗಳರಬಹುದು. ಅಂತಹವರಲ್ಲಾ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಸಮಾಜವಾದದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂತಹವರು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಗುಂಡಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಬಿಲ್ಲು ಇಲ್ಲ.

Mr Speaker.— Every rule has a exception, but the exception should not be a rule.

Sri M S. Krishnan — Here, the exception itself has become a rule in the present society. That is unfortunate. They are bringing a Bill which is only a palliative. It is a sort of saridon and not a medicine which can cure the disease. This is what I have been trying to say. I want to bring to your notice one particular sentence, which even at the cost of reputation you will bear with me. It reads as follows :

"It is unfortunately undeniable that corruption has spread to every part of the governmental apparatus ; the record in office of no political party is better than of any other. We are powerless prisoners of the system within which we must operate. An uncomfortably large number of politicians and ministers are corrupt, corruption is universal in the lower ranks of the public services, it has affected the middle ranks as well and is now infecting the apex of our administrative structure—the all-India services—who used at one time to be, like Ceaser's wife, wholly above suspicion. The consequence is the ablegation of the rule of law. The honest man cannot enjoy the rights the law gives him ; the dishonest cannot be punished for any transgression of it. Our admirable post-independence record of legislation for the benefit of the common man has benefited him only peripherally for it has not been fully implemented. There are no laws, civil or criminal, through which a coach and four cannot be driven, and is not driven, by those who have either money or political influence. The laws which affect the vested interests remain a dead letter."

This is what Mr. B. K. Nehru said. It shows strongly how corruption is there at all levels. ಏಕೆಂದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಈ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಮತ್ತು ಉಪಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಬಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ 2.3 ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನಕ್ಕೆ ಅಸ್ಪದವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ವಿ:ತ್ರರನೇಕರು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಕಂಡುಬರುವ ಅನುಮಾನವೇನೆಂದರೆ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಕ್ಲಾಸ್ 5ರಲ್ಲಿ "Terms of office and other conditions of service of Lokayukta and Upalokayukta" ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸಣ್ಣ ವಿಷಯ. ಮತ್ತೆ ಕ್ಲಾಸ್ 5ರ (ಎ)ನಲ್ಲಿ "the Lokayukta or an Upalokayukta may, by writing under his hand addressed to the Governor, resign his office." ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಂತರ ಕ್ಲಾಸ್ 6ರಲ್ಲಿ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಮತ್ತು ಉಪಲೋಕಾಯುಕ್ತರನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾದರೆ ಸದನದ ಮೂರನೇ ಎರಡು ಭಾಗದಷ್ಟು ಬಹುಮತದಿಂದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಅದನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ನಂತರ ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದುಬಹುದೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಇದೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಮಿಸ್ ಬಿಹೇವಿಯರ್ ಅಥವಾ ಇನ್‌ಕಪಾಸಿಟಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶಾರೀರಿಕವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದೂ ಗಣನೆಗೆ ಬರುತ್ತದೋ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದನ್ನೂ ಕೂಡ ಇಂತಹ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಲೋಕಾಯುಕ್ತರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದು ರಿಟೈರಾಗುವ ಪರ್ವನಾಲಿಟಿಯ ವರೆಗೇ. ಅಥವಾ ವಯಸ್ಸಾಗಿರುವ ವಯಸ್ಸೇ ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಯಸ್ಸಾದವರಿಗೆ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಅಂತಹವರನ್ನೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿಂದ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. I am only trying to point out the philosophy of his incapacity..... for removal of a Lokayukta or Upalokayukta. ಏನೋ ಆಗಿದೆ; ಅಂಥದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾವಿಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ನಿವೃತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಲೋಕಾಯುಕ್ತದಲ್ಲಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಮಯಸ್ಸಾದ ಮೇಲೆ ರೋಗಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾದುದೆಂದರೆ ಕ್ಲಾಸ್-8 ಬಹಳ ಇನ್‌ವಾಲ್ಡ್ ಆಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಗ್ರೀವಿಯನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಅಲಿಗೇಷನ್ಸ್ ಅನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. Here you said in clause (8) (c) :

any complaint involving a grievance made after the expiry of a period of six months from the date on which the action complained against becomes known the complaint ; or

ಅಂದರೆ ಗ್ರೀವಿಯನ್ಸ್ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಡೆಫಿನಿಷನ್ ಬೇರೆ ಇದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ 6 ತಿಂಗಳ ಕಾಲದೊಳಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ಆರು ತಿಂಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಗೊತ್ತಾದರೂ ಅದನ್ನು ಗ್ರೀವಿಯನ್ಸ್ ತನಿಖೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಅದಮೇಲೆ 6 ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಗ್ರೀವಿಯನ್ಸ್ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಎಂಟು ತಿಂಗಳಾದರೆ ಅದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅಲಿಗೇಷನ್ಸ್ ವಿಚಾರ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಅದಕ್ಕೆ 5 ವರ್ಷ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. Will it include all those allegations prior to past five years is one question or it limits only to 5 years.....

Sri A Lakshmisagar.— It is there. Clause 8(d) any complaint involving an allegation made after the expiry of five years from the date on which the action complained against is alleged to have taken place.....

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.— ನಾನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಹೀಗೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.— ಇವತ್ತಿನಿಂದ 5 ವರ್ಷ ಒಂದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.— ಐದು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದೆ ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೆ ಆ ರೀತಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅವರು ಇದ್ದಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇರುವವರ ಮೇಲೆ ಏತಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು? ಇಲ್ಲದೆ

ದೋದರೆ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಇರುವವರ ಬಗ್ಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಕೂಡದು? ಕಳೆದ 15 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಜೈಕಿ ಕೆಲವರ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಅನುಮಾನ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಷಯಗಳು ಗೊತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬಾರದು? ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ. ಅದನ್ನು ಕೂಡ ನಾವು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ, ಕ್ಲಾಸ್ 8 ರಲ್ಲಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿರು. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾದ ಮಾತು. ಷೆಡ್ಯೂಲ್-8 ಸೆಕೆಂಡ್ ಷೆಡ್ಯೂಲ್‌ನಲ್ಲಿ 8(1)ಎ ಏನು ಹೇಳುತ್ತದೆಂದರೆ,

(a) Action taken for the purpose of investigating crimes relating to the security of the State.

ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಬರುವಾಗ ಉಪಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ.

Then Schedule 8(1)(b)-Action taken in the exercise of powers in relation to determining whether a matter shall go to a court or not—

By and large he cannot do it.

(c) Action taken in matters which arise out of the terms of a contract governing purely commercial relations of the administration with customers or suppliers, except where the complaint alleges harassment or gross delay in meeting contractual obligations—

It is very wide—

ಇದನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟುಗಳು ಮತ್ತು ತರು ಏನೇನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಈ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದರೆ ಸ್ಟೇಟ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಕಷ್ಟ ಬರುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ they must reconsider.

(d) Action taken in respect of appointments, removals, pay, discipline, superannuation or other matters relating to conditions of service of public servants but not including action relating to claims for pension, gratuity, provident fund or to any claims which arise on retirement, removal or termination of service—

ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನೇಮಕಾತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ದೂರುಗಳು ಇದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಫೋರಂ ಇದೆ? ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮೀಷನ್ನಿನ ಫೋರಂ ಅನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದರೆ ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದು? ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ್.— ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಏನೂ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.— ನೀವು ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಕಷ್ಟ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.— ನನಗೆ ಏನು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆಂದರೆ, ಇವರೇನೋ ಆಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ; ಆದರೆ ಇರುವುದನ್ನೇ ಏತಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರಿಸಬಾರದು ಎಂದು. ಈಗ ಇರುವುದು ಇರಲಿ, ಹೊಸದನ್ನು ತನ್ನ; ಇರುವುದನ್ನು ಕಿತ್ತರೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಕ್ಲಾಸ್ 11ರಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದೆ ಎಂದರೆ

(4) No person shall be required or authorised by virtue of this Act to furnish any such information or answer any such question or produce so much of any document—

ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ, ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟ್ ಕೇಳುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಉನ್ನತ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಎಂದರೆ

(a) as might prejudice the affairs of the State of Karnataka or the security or defence or international relations of India

(including India's relations with the Government of any other country or with any international organisation);

ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಇಲ್ಲ .. or the security or defence or international relations of India (including India's relations with the Government of any other country or with any international organisation); ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. But what is the meaning of 'affairs of the State of Karnataka'. It must be defined properly. What do you mean by the affairs of the State of Karnataka. I do not know what it is. Is it economic affairs? financial affairs, is it security affairs of Karnataka, if so, what is that special security affairs of Karnataka which cannot be disclosed in the matter of evidence. If it is a economic affairs of Karnataka what is wrong in disclosed it. If there has been high level corruption etc., I do not see any reason why it should not be included. I do not want to amply further. We have no time to discuss this point at length. We are all interested in the affairs of the State of Karnataka, we are very interested in safegaurding the interest of Karnataka. So, the point here is what is evidence that goes against the affairs of the State of Karnataka.....

ಆದುದರಿಂದ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಯೋಚಿಸಬೇಕು ಎಂದು. ಹಾಗೇ ಪಾಸ್ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಕ್ಲಾಸ್-13ರಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಇದೊಂದು ಬಹಳ ತಮಾಷೆಯಾಗಿದೆ. Public servant to vacate office if directed by Lokayukta etc., ವೇಕೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ.

'Where after investigation into a complaint the Lokayukta or an Upalokayukta is satisfied that the complaint involving an allegation against the public servant can be substantiated, and that public servant concerned should not continue to hold the post held by him, the Lokayukta or an Upalokayukta shall make a declaration to that effect in his report under sub-section (3) of section 12.

ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿದೆ. ಮುಂದಿನ ವಾಕ್ಯ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ.

'The Competent Authority may, either accept the declaration or reject it. If it is not rejected within a period of three months from the date of receipt of the report under the said sub-section (3) it shall be deemed to have been accepted by the competent authority on the expiry of the said period of three months'.

Why should the competent authority be given powers to reject a declaration? "Competent Authority" is defined here.

"(4) competent authority in relation to a public servant means,—

- (a) in the case of Chief Minister or member of the State Legislature, the Governor acting in his discretion;
- (b) in the case of a Minister or Secretary, the Chief-Minister;
- (c) in the case of a Government servant other than a Secretary, the Government of Karnataka;

(d) in the case of any other public servant, such authority may be prescribed ;”

The competent authority should straight away accept the declaration of the Lokayukta or Upalokayukta for implementation. ಹಾಗಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಬೇಕಾಗಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಲೋಕಾಯುಕ್ತರು ಪರದಿ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಬಹುದು, ಬಿಡಬಹುದು ಎಂದರೆ ತಪ್ಪು ತಪ್ಪು ರನ್ನು ಓಲ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂಬ ಅನುಮಾನಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವಾಗುತ್ತದೆ ಈ ಕ್ಲಾಸ್ ಇರಕೂಡದು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇದನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮತ್ತು ಸರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್ ಅವರು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. Clause 22 reads thus :

“Every public servant referred to in sub-section (1) of Section 7, other than a Government servant shall within three months after the commencement of this Act and thereafter before the 30th June of every year submit to the Lokayukta in the prescribed form a statement of his assets and liabilities and that of the members of his family”

Why should it be “other than a Government servant?”

ಈಗಿರುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದಿದೆ. ಅವರು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ? ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಕೊಡುವುದು? ಈ ವಿಸೂದೆಯ ಮೂಲಕ ನೀವು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಬೇರೆ. ಇವರಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಾರದು? ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ತನಿಖೆ ನಡೆಯುವುದು ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಕೋಟಾಂಕರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವವರು ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ ಅವರನ್ನು ಕಂಡುಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವು ಹಾಕಿರುವ ಕ್ಲಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಒಬ್ಬ ಶಾಸಕರು ೩೯ ರೇಷ್ ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಏನೂ ಹೇಳಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬರಿ 100 ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಇವತ್ತು ಆ ಶಾಸಕರು ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬಾಡಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ತಿಂಗಳಿಗೆ 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ಕೊಡು ನಮಗೆ ಏನೂ ಆದಾಯ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವ ಜನರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲಾ ನಾವು ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರು ಮುಂದೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕ್ಲಾಸ್ 24ರಲ್ಲಿ Removal of doubts ಎನ್ನುವ ಕೆಲಸ ಬಂದ. ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಇಂಥವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಈ ಕಾನೂನು ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರು ಇದರಲ್ಲಿ ಒಳಪಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅವರು ದೊಡ್ಡ ವನುಷ್ಯರು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದೇ ಕಷ್ಟ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಅವರ ಮೇಲೆ ಕೂಡ ಆಪಾದನೆಗಳಿವೆ. ಅವರನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಅವರನ್ನೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ನನ್ನ ಅನೇಕ ಸ್ನೇಹಿತರುಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಅದೇ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಅಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬೆಲ್ ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿದರೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬೇರೆಯಾದರೂ ಕೂಡ ಕಷ್ಟದ ವಿಷಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಳ್ಳೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ತಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

Sri R. S. Mane — Mr. Speaker, Sir, this Bill is an attempt to eradicate corruption. It is said that God is omni present. It means God is present everywhere. If there is anything that competes with God, it is “Corruption”. It is found everywhere and from top to bottom. In spite of several legislations it has not been eradicated. I hope that by this piece of legislation you will be able to arrest the growth of corruption. Now I would like to point out certain laws that are found in the drafting of

this Bill. From the definition of the public servant, we can see that the members of the local authorities Corporation, Co-operative Societies have been excluded. Only office bearers of the local authorities, Corporation and Co-operative societies are included. I don't know why the members are excluded. If we take into consideration the definition of Government Servant then an ordinary Talati will also come under the purview of this Act. Then why not a member of the Corporation? Therefore, proper steps should be taken to include all those members of local authorities, members of the Public Service Commission. Sir, I believe corruption starts at the stage of appointment itself. If a person is appointed to a big post then corruption also takes a big form and if the post is a small one and then the corruption will also be minimum. Sir, this Second Schedule which excepts these actions from the jurisdiction of the Lokayukta has got to be modified Clause (d) of Second Schedule says,—

“Action taken in respect of appointment, removals, pay, discipline, superannuation or other matters relating to conditions of service of public servants but not including action relating to claims for pension, gratuity, provident fund or to any claims which arise on retirement, removal or termination of service”

Clause 8 says,

“Except as hereinafter provided, the Lokayukta or an Upa-Lokayukta shall not conduct any investigation under this Act in the case of complaint involving a grievance in respect of any action,

(a) if such action relates to any matter specified in the Second Schedule.”

It means, action taken in respect of appointments etc. Shall not be within the jurisdiction or purview of Lokayukta, Sir, this is very anomalous according to me because, as I have already said Corruption starts at the stage of appointment. A person whatever he has paid at the time of appointment tries to recover it after his appointment by corrupt means during his tenure of office. Therefore, these appointments should be brought under the purview of Lokayukta. Therefore, while considering sub-clause (12) of Clause 2 I feel members of local authorities should also be brought under the Act.

Coming to Sub-clause 12(f)(iv) of Clause 2 which says that

“a society registered or deemed to have been registered under the Karnataka Societies Registration Act, 1960 which is subject to the control of the State Government and which is notified in this behalf etc.”

Sir, I don't know what control the State Government has on an ordinary society which is registered under the Karnataka Societies Registration Act. A small group of persons i.e. an association, is also registered under the Societies Registration Act. And if these societies are brought under the purview of

this Act, then even the clubs which are formed for entertainment also will be brought under the Act. I think this should be changed and I feel that societies registered under the Karnataka Societies Registration Act should not be brought under the Act at all.

Then coming to Clause 6, so far as I am concerned I cannot make out any meaning from this Clause. It reads like this.

"The Lokayukta or an Upalokayukta shall not be removed from his office except by an order of the Governor passed after an address by each House of the State Legislature supported by a majority of the total membership of that House and by a majority of not less than two-thirds of the members of that House present and voting has been presented to the Governor in the same session for such removal on the ground of proved misbehaviour or incapacity."

What is this "has been presented to the Governor"? I am unable to understand this. I request the Hon'ble Minister to enlighten me about this.

Sri A. Lakshmisagar.—The procedure as provided in the Judges Act in relation to the removal of Judge is incorporated here for the purpose of removal of Lokayukta or Upalokayukta. This is to ensure that the person who holds this office should discharge his duties without fear. The same provisions are bodily incorporated here.

Sri R.S. Mane.—Whether it gives that meaning? Then I come to Clause 8. There is some lacune in this clause which I would like to point out.

8(1) (b) "if the complaint has or had, any remedy by way of appeal, revision, review or other proceedings before any Tribunal court or other authority."

Sir, this sub-clause (b) practically takes away the jurisdiction of the Lokayukta because if the complaint is in regard to any grievance then the person complaining has necessarily some right of appeal, revision or review etc. and if he had exercised that right then the doors of the Lokayukta would be closed to him. Similarly in case of allegations also. Writ jurisdiction of the High Court is so wide now-a-days that it covers all allegations and all complaints. Any person who has simple personal interest or in the interest of society can go to the Court under writ jurisdiction and if he had that opportunity of filing any writ petition in regard to any allegation or grievance then I submit that he could not approach Lokayukta or he will not be competent to approach Lokayukta or Upalokayukta and file a complaint. Therefore, it is necessary to delete this clause (b).

Then, Sir, sub-clause (d) of Clause 8(2). It is stated in sub-clause (d) that

"any complaint involving an allegation made after the expiry of five years from the date on which the action complained

against is alleged to have taken place :

Provided that he may entertain a complaint referred to in clauses (c) and (d) if the complainant satisfies that he had sufficient cause for not making the complaint within the period specified in those clauses."

Sir, this limitation according to me is redundant because the proviso gives power to the Lokayukta to entertain a complaint involving any grievance or allegation even after the period of limitation if he satisfies that there was some reason for the complainant for not making the complaint within the specified period. When this is there the limitation of five years should not have been there at all because allegations may not be known to a complainant even after a lapse of 4, 5 or 6 years and therefore I suggest that this clause (d) should be deleted totally.

Regarding Clause 9(4) which says,

"Save as aforesaid, the procedure for conducting any such investigation shall be such, and may be held either in Public or in camera, as the Lokayukta or the Upalokayukta as the case may be considers appropriate in the circumstances of the case".

This is nothing but giving too much powers to the Lokayukta in respect of procedure for conducting any investigation. This may be modified as "Procedure prescribed by law". I would like to know whether lawyers will be allowed to appear before the Lokayukta or Upalokayukta. When a person defends in respect of an allegation against him he should be allowed to keep a counsel. That aspect also has got to be seen. Then I would like to make one more suggestion which is a valuable suggestion according to me. That is, a time limit should be fixed during which a case should start and conclude. If a case is investigated by the Lokayukta it should find a decision before a fixed period otherwise there is no meaning in passing such bills. Thank you.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ನಾಯಕ್ (ಭಟ್ಟರ್).— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಮಸೂದೆ ಏನಿದೆ ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಮುಸೂದೆಯಾದರೂ ಸಹ ಈ ಮಸೂದೆಯ ಒಳಗಡೆ ಅನೇಕ ಸಂಶಯಗಳು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇರುವಂಥಾದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕಾನೂನು ಚಲಾಪಣೆಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಜನರಿಗೆ ಈ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಹುದೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನಾಲ್ಕನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ (ಎ) ಕಲಮ್ ಓದು ವುದಾದರೆ "If he is a member of the Parliament or of the Legislature of any State, resign such membership ;". ಎಂದು ಇದೆ. ಇನ್ನು ಸೆಕ್ಷನ್ ನಾಲ್ಕರಲ್ಲಿ "Lokayukta or Upalokayukta shall not be a member of the Parliament or be a Member of the State Legislatures of any State." ಎಂದು ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮೆಂಬರ್ ಇದ್ದವನು ಸಹ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಅಥವಾ ಉಪಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಬಹುದು. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸದಸ್ಯರೇ ಆಗಿರಲಿ, ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರಲಿ. ಬಹುಶಃ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬದ್ಧ ವಾಗಿರತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಕೂಡಲೇ ಬಹಳ ಇಂಪಾರ್ಟಿಯಲ್ ಆಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಾನು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳಿದರೆ ಯಾರೂ ತಪ್ಪು ತಿಳಿಯಬಾರದು, ಈಗ ಜನತಾ ಪಕ್ಷ ಇಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದೆ, ಇಲ್ಲಿರುವ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಿಸಿ ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಲೋಕಾ

ಯುಕ್ತ ಅಥವಾ ಉಪಲೋಕಾಯುಕ್ತಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಬಹುದು. ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಉಳಿದಲ್ಲಾ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಅಲಿಗೇಷನ್ ಬಂದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬಹುದು. ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ದಂತೆ ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ನಿಯಮಬದ್ಧವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಲಿಕ್ಕೆಲ್ಲ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ, ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಪಾರ್ಟಿಯಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬಂದಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸದಸ್ಯ ಆಗಿರಲಿ, ವಿಧಾನ ಸಭೆ ಸದಸ್ಯ ಆಗಿರಲಿ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು — ಜಡ್ಜ್‌ಸ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು — Who should be the Chairman. It is a saving clause- ಛೇರ್‌ಮನ್ ಯಾರು ಆಗಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಡಿಫೈನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ನಾಯ್ಕ್ — ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ಷನ್ 7 ಮತ್ತು 8 ನೋಡಿದರೆ ಇಲ್ಲಿ matters which may be investigated by Lokayukta or Upalokayukta. ಇನ್ನೊಂದು matters not subject to investigation ಎಂದು ಇದೆ. ಯಾವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತನಿಖೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬಹುದು, ಯಾವುದನ್ನು ಒಳಪಡಿಸಬಾರದು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಕನ್ಫ್ಯೂಸ್ ಇದೆ. ಈ ಕಾನೂನಿನ ಅನ್ವಯ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ತನಿಖೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬಹುದು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಕನ್ಫ್ಯೂಸ್ ಇದೆ. ಇನ್ನು ಸೆಕ್ಷನ್ 8(3) ಮತ್ತು (2) ಪ್ರಕಾರ ಹೋದರೆ 5 ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯ ಹಿಂದಿನ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಈ ಕಾನೂನಿನ ಅನ್ವಯ ತನಿಖೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬಹುದೆಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. 5 ವರ್ಷ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಏನೋ ಒಂದು ಸಂಶಯ ಬರುತ್ತದೆ. 1956ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದಾಗಲಿ 1960ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದಾಗಲಿ, ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಈ ಕಾನೂನಿನ ಅನ್ವಯ ತನಿಖೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಏನಿದೆ ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಾವು ಒಬ್ಬ ಒಳ್ಳೆಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ, ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದರು, ಕೆಲವು ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಅವರೂ ಸಹ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿರಬಹುದು ಎನ್ನುವುದು ಬರುತ್ತದೆ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಿಂದೆ ಯಾವುದೋ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಈ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು ಅಂದರೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸಹ ಈ ಲೋಕಾಯುಕ್ತದ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತಂದು ಅವರಿಂದ ತಪ್ಪಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ತೀರ್ಮಾನ ಬಂದರೆ ಎಂತಹ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಜನ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಇರುವ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲಿ, ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲಿ, ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಆ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಸಹ ಈಗ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ವ ಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ 1956ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಜನರು ಏನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರು ಅಂದರೆ ಈ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಮಸೂದೆ ಬರುವುದರಿಂದ, ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಯಾರು ಯಾರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಹರಣ ಹೊರಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ, ಅಂತಹವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಆ ರೀತಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಆದಮೇಲೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾರೂ ಆ ರೀತಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ವಿಶ್ವಾಸ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇವೊತ್ತು ಈ ಮಸೂದೆ ಯಲ್ಲಿ ಅಂಥಾದ್ದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಹಿಂದೆ ಆಂಟಿ ಕರಪ್ಷನ್ ಬಿಲ್ ತಂದರು, ಇದರ ಹಿಂದೆ ಹೊರನೋಟಿ ನೋಡಿದರೆ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕರಪ್ಷನ್ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವಂತೆ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಇವೊತ್ತು ಲಂಚ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆಯೇ? ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿ ಅದೇ ರೀತಿ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಪಕ್ಷ ಈ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಬಿಲ್ ತಂದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮಹಾಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಈಗ 1956ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಬೇಕು ಮಾನ್ಯ ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ರೀತಿ ತಂದು ಲೋಕಾಯುಕ್ತಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಒಟ್ಟು ಅಭಿಪ್ರಾಯ, 1956ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಆಗಿರುವಂಥ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಈ ಲೋಕಾಯುಕ್ತದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು. ಸೆಕ್ಷನ್ ನಾಲ್ಕರಲ್ಲೂ ಕೊಡಕೆಲವೊಂದು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಆರಿಸಿಬಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಲೋಕಾಯುಕ್ತದಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ (ಭಾಲ್ಕಿ) — ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಂಥ ಮುಖ್ಯವಾದ ಬಿಲ್ಲು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗುವಾಗ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವರು ಈ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಆತುರಾತುರವಾಗಿ ತಂದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಡಿಫೆಕ್ಟ್ ಇದೆ. ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಬಿಲ್ಲು ತಂದರೋ ಆ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಡೀಟೇಲ್ ಆಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಇವನ್ನು ಕಾಯಿಂಟ್ ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು, ಇಲ್ಲ ಅಂದರೆ ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮತ್ತಷ್ಟು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತರಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ. ಇನ್ನು ಕ್ಲಾಸ್ 2 (ಬಿ) ಸಬ್ ಕ್ಲಾಸ್ (4)ರಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಕಾಂಪಿಟಿಂಟ್ ಅಥಾರಿಟಿ, “ಇನ್ ಕೇಸ್ ಆಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ಸ್ ಅಥವಾ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ” ಎಂದು ಇರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಇದು ಗವರ್ನರ್ ಎಂದು ಇರಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಕರಪ್ಷನ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ Cabinet ministers are the part and parcel of the Government ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಹೆಡ್ ಇದ್ದ ರೂ ಅಪರಲ್ಟಾ ಒಂದೇ, ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜನತೆಗೆ ಸ್ಕಾಟಿಸ್ಪೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಇಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ “ಗವರ್ನರ್” ಎಂದು ಇರಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು — ಸ್ವಾಮಿ, ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳು ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖೆಡ್ದೆ.— ಕರಪ್ಷನ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಸೂಲಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಇಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆ ಹಣವೆಲ್ಲಾ ಪಾರ್ಟಿ ಫಂಡ್ ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಡಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕ್ಲಾಸ್ 3ರಲ್ಲಿ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಅಥವಾ ಉಪಲೋಕಾಯುಕ್ತವನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ “A person to be appointed as the Lokayukta shall be a person who has held the office of a Judge of the Supreme Court or that of the Chief Justice of a High Court and shall be appointed on the advice tendered by the Chief Minister in consultation with the Chief Justice of a High Court of Karnataka. The Chairman, Karnataka Legislative Council, the Speaker, Karnataka Legislative Assembly and the Leader of the Opposition in the Legislative Assembly of the State ಎಂದು ಏನಿದೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸೂಚನೆ ಏನೆಂದರೆ : ಇನ್ ಕನ್ ಸಲ್ಟೇಷನ್ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಯುನಾನಿಮಸ್ ಎಂದು ಇದ್ದರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಬರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮತದ ವಿಚಾರ ಬರದಿದ್ದರೆ ಸುಸ್ಥಿರ ಕೋರ್ಟಿನ ಚೀಫ್ ಜಸ್ಟೀಸ್‌ನ್ನು ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಅಥವಾ ಉಪಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಎಂದು ನೇಮಕ ಮಾಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಸೆಚಿವರ ವಿರುದ್ಧ ತನಿಖೆ ಮಾಡುವಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದ ಚೀಫ್ ಜಸ್ಟೀಸ್‌ನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ 2ರಲ್ಲಿ Action taken in respect of appointments, removals, pay, discipline etc. ಎಂದು ಇದೆ. ಈಗ ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆ, ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ನೇಮಕಾತಿ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಲಂಚದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಹರಿಜನ ಗಿರಿ ಜನರ ನೇಮಕಾತಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಕೂಡ 10-15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಇವತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಡಾ|| ಆಚಾರ್ಯರವರು ಏನು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಸೇರಿಸಿ 2ನೇ ಷೆಡ್ಯೂಲ್‌ನಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೂ ಕ್ಲಾಸ್ 13 ಏನಿದೆ ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾದುದು. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ದೂರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಲಿ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಅಥವಾ ಉಪಲೋಕಾಯುಕ್ತದಿಂದ ವರದಿ ಬಂದಮೇಲೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಹಾಗೆ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಆ ಕಾಂಪಿಟಿಂಟ್ ಅಥಾರಿಟಿಗೆ ಬೆಲೆಯೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ವಿಚಾರ ಕೋರ್ಟ್‌ಗಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗಾಗಲಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಏನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆಂದರೆ : “In Clause 13 (1), the competent Authority shall accept the declaration.” ಇದನ್ನು ತಾವು ಅಕ್ಷಿಪ್ಪ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತಾವು ತರುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಇಲ್ಲ. ಲೋಕಾಯುಕ್ತದಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿದ್ದರೆ, ನೀವು ಕಾಂಪಿಟಿಂಟ್ ಅಥಾರಿಟಿಯ ಕೈಗೆ ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಏನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೀರಿ ಅದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಚುನಾವಣಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ವ್ಯಾನಿಫೆಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದವರು ಇವತ್ತು ಈ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ತಮ್ಮ ಪೂರ್ಣ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಇದನ್ನು ತಂದಿಲ್ಲ. ಈ

ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತಂದಿರುವುದು “ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ಕೆಟ್ಟರೋ ಮನವಿಲ್ಲದೆ, ನೀಡಿ ನೀಡಿ ಕೆಟ್ಟರೋ ನಿಜವಲ್ಲದೆ” ಎನ್ನುವಂತಾಗಿದೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಕ್ಲಾಸ್ 13ಕ್ಕೆ ನಾನು ಏನೊಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ, ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಲೋಕಾಯುಕ್ತದವರು ಕೊಟ್ಟಂಥ ವರದಿಯನ್ನು ನೀವು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲೇಬೇಕು.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದೊಂದೇ ವಿಚಾರವಲ್ಲ, ಕಳೆದ ಚುನಾವಣಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಪಿಟೇಷನ್ ಫೀಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಮ್ಯಾನಿಫೆಸ್ಟೋದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದರು ಎಂದರೆ ನಾವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅದು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಇದು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ತೃಪ್ತಿಕರ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಇವತ್ತು ಇವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಇವರು ಬಗೆಹರಿಸಿಲ್ಲ. ಇದೇ ರೀತಿ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಬಿಲ್‌ನ್ನು ತಾವು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೇವೆಂದು ಚುನಾವಣೆಯ ಮ್ಯಾನಿಫೆಸ್ಟೋದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಇವತ್ತು ಇದನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಅಷ್ಟೇ. ಇದೂ ಕೂಡ ಸುಯೋಗಿಲ್ಲ. ಕ್ಲಾಸ್ 13ರಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಇದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನಾದರೂ ಇವತ್ತು ಏನೊಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ ಇದನ್ನು ನೀವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಸೆಕ್ಷನ್ 16ರಲ್ಲಿ ಎನ್‌ಕ್ಲೆಚ್‌ರಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು ಅಥವಾ ಇನ್ ಕ್ಲಾಪುರಾದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಇದೆ. ಇದು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ :

16 (1) : Any information obtained by the Lokayukta or an Upalokayukta or members of his staff in the course of or for the purpose of, any investigation under this Act and any evidence recorded or collected in connection with such information, shall be treated as confidential and no court shall be entitled to compel the Lokayukta or the Upalokayukta or any public servant to give evidence relating to such information or reduce the evidence so recorded or collected

ಇವರು ಹೇಳಿರುವುದು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. I draw your attention to Clause 20-Prosecution for false complaint. ಇವತ್ತು ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಒಂದು ದೂರನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ This is a conspiracy between the bureaucracy and the political authority ಇದನ್ನು ಸುಪ್ರೇಮೋಟೋ ಏತಕ್ಕೆ ಇಡಬೇಕು ? ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ವಿರೋಧ, ಮಂತ್ರಿಗಳ ವಿರೋಧ, ಶಾಸನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರ ವಿರೋಧ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಬಂದು ದೂರನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಹೇಳಲು ಯಾರೂ ಕೂಡ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ತಮಗೇ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಆದಾಯ 1500 ಕೋಟಿ ಇದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಶಾಸನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸಂಬಳ. ಪೆಂಷನ್‌ಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಹಣ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಪ್ಲಾನ್ ಮತ್ತು ನಾನ್ ಪ್ಲಾನ್ ಸ್ಕೀಂಗಳಿಗೆ ಕೂಡ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಲು ಭಾಗ ಲಂಚಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಸೆಕ್ಷನ್ 9ರಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಎಂದರೆ : In clause 9 (2) every complaint shall be made in the form of a statement supported by an affidavit and in such form and in such manner as may be prescribed (3) Where the Lokayukta or an Upalokayukta proposes, after making such preliminary enquiry as he deemed fit, to conduct any investigation under this act, ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಇವರ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಮೇಲ್ಕೋಟಕ್ಕೇ ಸಾಬೀತಾದರೆ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಅಥವಾ ಉಪಲೋಕಾಯುಕ್ತದವರು ಇದನ್ನು ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಇಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡಬೇಕು ನೀವು ಕ್ಲಾಸ್ 20ರಲ್ಲಿ 3 ವರ್ಷ ಜೈಲು ಅಥವಾ ದಂಡ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ಯಾರೂ ಕೂಡ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ಹೆದರಿಕೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವಂಥ ಕ್ಲಾಸ್ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಯಾರೂ ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಈ ಕ್ಲಾಸ್‌ನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಳೆಳಬಾರದು.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಇವತ್ತು ಈ ಬಿಲ್‌ನ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆ ಮುಗಿದು ಇವತ್ತು 1 ಗಂಟೆಗೆ ಇದನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವೇ ಇದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಿತಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ತಾವು ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಮಿಟಿಯವರ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಒಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈ ದೇಶ ಒಪ್ಪುತ್ತಿತ್ತು. ಭ್ರಷ್ಟತನ ಈ ದೇಶದಿಂದ ದೂರವಾಗಬೇಕು. ಭ್ರಷ್ಟತನಕ್ಕೆ ಮೂಲಕಾರಣ ವ್ಯವಸ್ಥಾ. ಭ್ರಷ್ಟತನದಿಂದ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಭ್ರಷ್ಟತನ ಹೋದರೆ ಕರಪಾಷನ್ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಂಡರ್ ಟೇಕಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಯವರೂ ಕೂಡ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಭ್ರಷ್ಟತನದಿಂದ ಕೋಟಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಲಾಸ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಮೂರಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಹನ್ನೆರಡರಿಂದ ಒಂದರ ತನಕ ಬಂದು ನಾವು ಈಗ ಆಧಾರ ವಿಲ್ಲದೆ ಅಪೋಸ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ, ಈ ಬಿಲ್ ಈಗ ಹೇಗೆ ಆಗಿದೆ ಎಂದರೆ ನನಗೆ ಬದು, ಕಥೆ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಊರಲ್ಲಿ ಹನುಮನ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಹನುಮಂತನ ಮೋರೆ ಡೊಂಕಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಿದ್ದು ಹೀಗಾಗಿತ್ತು. ಅವಾಗ ಏನಾಯಿತು ಎಂದರೆ ಒಬ್ಬ ಇವಾಮ್ ಅಂದರೆ ಪುಜಾರಿಗಾಗಿ ನೋಡುವವನು ಬಂದ. ಅವನ ಹೇಳಿದ, ಈ ಹನುಮನ ಮೋರೆ ಸರಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಈ ಊರಿನಾಗಿ ಪತಿವ್ರತಾ ಸ್ತ್ರೀ ಯಾರು ಅವರು ಬಂದು ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇದು ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಆಗ ಊರಲ್ಲಿ ಡೊಂಗೂರು ಹೊಡೆಸಿದರು. ಯಾರು ಪತಿವ್ರತಾಸ್ತ್ರೀಯರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು, ಪತಿವ್ರತೆ ಇರತಕ್ಕಂಥವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರು, ನಾವು ಹೋಗಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಆಗದಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು, ಅದು ನನ್ನ ಗುಡಿಗೆ ತಿಳಿದು ನಾಳೆ ಅವನು ದೈವಾರ್ಪ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ಹೆದರಿಕೊಂಡು ಯಾರೂ ಹೋಗಲು ತಯಾರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಊರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಾಕೆ ಸೂಳೆ, ನಾನು ಪತಿವ್ರತೆ ಇದ್ದೇನೆ ನಡೆಯಿರಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಏನು ಮಾಡಿದಳು ಎಂದರೆ ಹನುಮನ ಗುಡಿಗೆ ಹೊರಟಳು. ಹೊರಡುವಾಗ ಬಂದು ಕೊಡ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಳು ಹನುಮನಿಗೆ ನೀರು ಹಾಕಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ. ಹೋದವಳು ದರ್ವಾಜ ಬಂದ ಮಾಡಿದಳು. ಹನುಮಂತನಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು. ಹನುಮಂತ ನನ್ನನ್ನು ಬಾಲಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ವಾಸ್ತವ ವಾಗಿ ನೀನು ಬಾಲ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ನಾನಂತು ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವವಳಿದ್ದೇನೆ ನೀನಂತು ನೋಡ ಬಾರದು. ಮುಖ ತಿರುಗಿಸಿಕೋ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ನೋಡಿದೆಯೋ ನೀನು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹನುಮಂತ ಹೆದರಿಬಿಟ್ಟ. ಮೋರೆ ತಿರುಗಿಸಿಕೊಂಡ, ಇದರಿಂದ ಮೋರೆ ನೆಟ್ಟಗಾದಂತಾಯಿತು. ಊರವರೆಲ್ಲ ಆಕೆಗೆ ಮೆರವಣಿಗೆ ಕರೆದು ಊರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಪತಿವ್ರತೆ ಇದ್ದಾಳೆ ಎಂದರೆ ಈಕೆ ಒಬ್ಬಳೇ ಒಬ್ಬಳು ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಮಾತಾಯಿತು” ಹೀಗಿದೆ ನಿಮ್ಮ ರಿಪೋರ್ಟ್. ನಿಮ್ಮ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಯಾರಾದರೂ ಕಂಪ್ಲೈಂಟ್ ಕೊಟ್ಟರು ಎಂದರೆ ಮೂರು ವರ್ಷ ಪನಿಷ್‌ಮೆಂಟ್, ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಜುಲ್ಮಾನೆ. ಎಂದರೆ ಲಂಚ ಕೊಟ್ಟಿರುವವರು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಯಾರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳಿದರು ಅಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ಸ್ಥಾನವೇ ಇಲ್ಲ ಮುಂದೆ ಒಂದು ವರ್ಷವಾದ ಮೇಲೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಮೇಲೆ ಅಲಿ ಗೇಷನ್ ಇಲ್ಲ, ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಮೇಲೆ ಅಲಿಗೇಷನ್ ಇಲ್ಲ. ನೋಡೆ ಆಡಿಟರ್ ಜನರಲ್ ಮೇಲೆ ಅಲಿ ಗೇಷನ್ ಇಲ್ಲ. ರೆಕಾರ್ಡ್ ಇದೆ ಜನತೆಯದು ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತೀರಿ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕರಪಾಷನ್ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದರೆ ಆತುರತೆಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಇದನ್ನು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಅಥವಾ ಇದನ್ನು ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಅಥವಾ ಹಾಗೆಯೇ ಕೂಲಕುತವಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಏನೇನು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದಿಯೋ ಯಾರ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ. ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ “ಟಾಪ್ ಟು ಬಾಟಮ್ ಕರಪಾಷನ್” ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಕರಪಾಷನ್ ಎಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂರು ವಿಧವಾದ ಕರಪಾಷನ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಕರಪಾಷನ್, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕರಪಾಷನ್, ಮಾನಸಿಕ ಕರಪಾಷನ್ ಎಂದು ಇರುತ್ತದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಕರಪಾಷನ್ ಎಂದರೆ ಎಂ.ಎಲ್.ಏ. ಪೆನ್‌ಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ತಪ್ಪು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಅದು ಒಂದು ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಕರಪಾಷನ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಇದನ್ನು ಮೊರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿಯವರು. ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಇದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಮೊದಲು ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಕರಪಾಷನ್

ಹೋಗಬೇಕು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕರಪ್‌ಷನ್, ಮದ್ಯಪಾನ ಜೂಜು ಇವೆಲ್ಲ ದೂರ ಹೋಗಬೇಕು. ಇದು ಯಾವ ರೀತಿ ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಚನೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಎಜ್ಜೆಕ್ಷನ್ ಬಿಲ್ ಏನು ಇದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ಭಾವನೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಾವನೆ ಬರುವಂತೆ ಇರಬೇಕು. ಸಂಸ್ಕಾರ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗ ವಂತೆ. ಅದನ್ನು ಅಚರಣೆಗೆ ತರಬೇಕು. ಸಿನಿಮಾ ಥಿಯೇಟರ್ ಅದು ಕೂಡ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೋಷಿಯಲ್ ಕರಪ್‌ಷನ್, ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಕರಪ್‌ಷನ್ ಬಿಲ್ ತಂದ ಮೇಲೆ ಜನತೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಭ್ರಷ್ಟತನವನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಬೇಕು, ಇದನ್ನು ದೂರಮಾಡಲು ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ 2 ಷೆಡ್ಯೂಲ್ 1 ಎಂದು ಹೇಳಿ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಡಿ. ತಾವು ಯಾವಾಗ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಅದು ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭ್ರಷ್ಟತನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸೋಮೋಟೀವ್ 9ರ ಪ್ರಕಾರ ಯಾರು ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಅದನ್ನು ಲೋಕಾಯುಕ್ತ, ಉಪ ಲೋಕಾಯುಕ್ತಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿಯೇ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಬರಲಿ ಅದನ್ನು ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಷಿಯಲ್ ಆಗಿ ಇಟ್ಟು ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಇಂಥ ಬಿಲ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಕರಪ್‌ಷನ್‌ಗೆ ಯಾರು ಕಾಂಪಿಟಿಂಟ್ ಆಧಾರಿಟಿ ಇರುತ್ತಾರೋ ಅವರ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಒಂದು ಪೂರಕ ಬಿಲ್ ಅಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಈವತ್ತು ಸೋಮೋಟೀವ್ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ದೇನೆಂದರೆ ಈ ಬಿಲ್ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಹಿಂದಿನ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಏನು ಲಿಮಿಟ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಇದು ಬರೆ "ಡ್ರಾಪ್" ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. 1952ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಅಫೀಸರ್‌ಗಳು, ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟಿವ್ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ., ಎಂ.ಎಲ್.ಸಿ., ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ಗಳು ಆಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಏನು ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದೆಲ್ಲ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಬೇಕು. ಐವತ್ತರಡನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಈ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಯಾರು ಯಾರು ಆರಿಸಿಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಯಾವುದೇ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿರಲಿ, ಕೋಆಪರೇಟೀವ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ನಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿರಲಿ, ಎಂ.ಎಲ್.ಎ., ಎಂ.ಪಿ., ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಇರಲಿ ಇವರೆಲ್ಲರ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ತನಿಖೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವಂಥ ಒಂದು ಬಿಲ್ನ್ನು ತರಬೇಕೇ ಹೊರತು ಇಂಥ ಬಿಲ್ನ್ನು ತಂದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಬರೆ ನಾಟಕ ಮಾಡುವಂಥ ಈ ಬಿಲ್ನ್ನು ತರುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದು ಒಂದು ನಿರರ್ಥಕವಾದ ಬಿಲ್ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದಂಥ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಸನ್ನಿ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Ruling by the Chair

Mr. Speaker.— During the course of the debate today on the Motion for consideration of the Karnataka Lokayukta Bill 1984, Hon'ble Member Sri K. H. Ranganath raised an objection that the statement of objects and reasons, memorandum regarding delegation of Legislative powers etc., have not been appended to the English version of the bill and that such a Bill would be incomplete. He further wanted to know as to which of the version—Kannada or English—would prevail in the Court of law. Hon'ble Minister for law and parliamentary Affairs while referring to Article 348 of the Constitution contended that the authoritative text of the English version of the bill would be valid in case of doubt, for the purpose of interpretation.

Shri M. S. Krishnan was of the opinion that the objection by Shri K. H. Ranganath should have been taken at the time of the introduction of the bill and further wanted to know whether of the Chair would permit introduction of bills without statement of objects and reasons etc.

Rule 73 of the Rules of procedure empowers the Speaker to order the publication of a bill together with the statement of Objects and Reason etc. and Rule 79 provides for appending a statement to the bill in respect of Ordinance replacing Bill.

At the stage of introduction of a bill, all the requirements contemplated under Rule 73, 78 and 79 of our rules have to be fulfilled. If at any objections is to be taken for any lapse, it should be at the introduction stage. A bill will not be either ordered for publication or permitted to be introduced for lapse of any one of the requirements.

In the present case, only a Kannada version of the bill was introduced and in fulfilled all the requirements for the purpose of this House. There was no question of any lapse in this regard. The only lacuna in the English version was that the Statement of objects and reasons etc., were not included. This could be printing mistake and moreover as the Kannada Text of the Act would be translated for the purpose of interpretation and as the Bill when passed will not contain Statement of Objects and Reasons, this is not a serious lapse. Therefore, the objections of Sri K. H. Ranganath are ruled out.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್ (ವರ್ತೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಏನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ, ಇದನ್ನು ನಾನು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಪರವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. 1978ರಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಬಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಬಳಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಬಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಆಪಾದನೆಗೆ ಗುರಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಎರಡನೆಯ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ, ಅರ್ಜಿ ಕೊಡುವವರು ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ರೇವಣಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಬಡವರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆಂದುಕೊಂಡು ಈಗ ಇದರಲ್ಲಿ ರೇವಣಿ ಇಡುವುದನ್ನು ಸಹ ತೆಗೆದುಲಾಗಿದೆ. ಕರಪ್‌ಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಕರಪ್‌ಷನ್ ಎಂಬುದು ಕೇಗಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮೇಲಿನವರೆಗೂ ಇದೆ ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಬಿಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ತಪ್ಪುಬಿಡುತ್ತದೆಂದು ಯಾರಿಗಾದರೂ ಭ್ರಮೆ ಇದ್ದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಇಂತಹ ಮಸೂದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಕರಪ್‌ಷನ್ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. I would like to quote in this connection what the Governor of J & K State has said :

"Corruption is rampant in every sector of our society, private as much as public, but I speak today only of corruption within the governmental process for, given the dominant role that government play in any country, it is the values practised (rather than preached) by our masters, the elected representatives of the people, that set the tone for society as a whole."

ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದರೆ, ನಾವು ಯಾವ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕರಪ್‌ಷನ್ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ವರ್ತನೆ ಮತ್ತು ಶಾಸಕರು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ರೀತಿಯ ಮೇಲೆ ಇದು ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದೆ. ನಾವು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ ಈ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳಿವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೊರಡಿಸಿರುವಂತಹ ಆರ್ಡಿನೆನ್ಸ್‌ನೇ ಅವಧಿ ಮುಗಿದು ಬಿಡುತ್ತದೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಇದನ್ನು ಅವಸರಾವಸರವಾಗಿ ಪಾಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಪಾಸ್ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದರಲ್ಲಿರುವ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ affairs of the Government ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ affairs of the Government ಅಂದರೆ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧ

ಪಟ್ಟಂತೆ ದೂರುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ? ಈಗ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮಂತ್ರಿಭಾ ಯೋಜನೆಯ ಕೆಳಗೆ ಕೆಲವು ಲೋಪದೋಷಗಳು ಕಂಡುಬಂದಾಗ ದೂರು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ದೂರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ? ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದು ತಿರುಪಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡ ಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಲು ಅವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದೂ ತಿಳಿದುಬಂದಾಗ, ದೇಶದ ಭದ್ರತೆಯ ವ್ಯತ್ಯಯಿಂದ ದೂರುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಂತಹ ದೂರುಗಳು ಲೋಕಾಯುಕ್ತದ ಮುಂದೆ ಹೋಗಬಾರದು ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ ? ಅದೇ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರು ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಯ ಲೆಕ್ಕ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಶಾಸಕರು ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರು ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಬೇರೆ ವಿಧಾನವಿದೆ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಆಪಾದನೆ ಬಂದಾಗ ಅದನ್ನು ಲೋಕಾಯುಕ್ತರು ತನಿಖೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿರುವಾಗ, ಆಸ್ತಿಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಹ ಅವರಿಗೇ ಕೊಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರನ್ನು ಸಹ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಟಿಪ್ಪರ್ ಆಫ್ 5 ವರ್ಷಗಳೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ನಿವೃತ್ತ ರಾಂಧ್ರ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ಜಡ್ಜ್ ರನ್ನೋ ಅಥವಾ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಜಡ್ಜ್ ರನ್ನೋ ನೇಮಕ ಮಾಡ ಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರುಗಳು ವಯಸ್ಸಾದವರು ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಅನುಭವ ಪಡೆದವರೆಂದು ತಾವು ಹೇಳ ಬಹುದು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಕ್ಲಾಸ್ (5) ರಲ್ಲಿ the Lokayukta or an Upalokayukta may, by writing under his hand addressed to the Governor, resign his office ; ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ "He can be removed either for long illness or medical unfitness." ಎಂದು ಒಂದು ಕ್ಲಾಸ್‌ನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಂತಹವರು ಏನಾದರೂ ಆಕಸ್ಮಾತ್ 2-3 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅನಾರೋಗ್ಯ ಪೀಡಿತರಾದರೆ, ಅಂತಹವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ನೃಕಾರ ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರು ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದ ಇದ್ದರೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಹ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಕೆಲಸಗಳು ನಿಂತುಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ "He can be removed either for long illness or medical unfitness" ಎಂದ ಒಂದು ಹೊಸ ಕ್ಲಾಸ್‌ನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಲ್ಯಾಂಡ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ಇರಬಹುದು, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ನೇಮಕಾತಿ ಸಮಿತಿಗಳಿರಬಹುದು, ಪಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ಇರಬಹುದು ಇಲ್ಲಿ ಲ್ಲಾ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಲಿಂಚು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಜನರು ಹೇಳುವುದು ಒಂದು ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ 50 ಸಾವಿರ ಇಲ್ಲವೇ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು ಮುಂದೆ ಅದೇ ದುಡ್ಡನ್ನು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿಂದ ವಸೂಲಿ ಮಾಡದೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಪಿ.ಎಸ್.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ ಕರಪ್‌ಷನ್ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರೂ ಸಹ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡದೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಹುದ್ದೆಗಳಾದರೆ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಜನರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಮಸೂದೆಯ ಪ್ಯಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಪಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಸಹ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಏನಾಯಿತೆ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅವರೇನೂ ಆಕಾಶದಿಂದ ಇಳಿದುಬಂದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹವರನ್ನು ಇದರ ಹೊರಗಿಟ್ಟರೆ ಅದರ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು Second Schedule (c) ನಲ್ಲಿ "Action taken in matters which arise out of the terms of a contract governing purely commercial relations of the administration with customers or suppliers, except where the complaint alleges harassment or gross delay in meeting contractual obligations." ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ, ಏನಾದರೂ ಹೆರಾಸ್ ಮೆಂಟ್ ಇದ್ದರೆ ದೂರು ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುವಾಗ ಇಲ್ಲವೇ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುವ ಕಡೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಇದೇ ಸದನದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಮೌಲ್ಯದ ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವಾಗ ಇಲ್ಲವೇ ಬಸ್ ಜಾಸಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಇಲ್ಲವೇ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯ ಮೂಲಕ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಡುವಾಗ ಕರಪ್‌ಷನ್ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುವ ಕರಪ್‌ಷನ್‌ನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರನ್ನು ಸಹ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕು. ಆಗ ಅವರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆದರಿಕೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಇದರಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ಲೆಕನಾ ಇಟ್ಟರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಿಟ್ಟು ಇದನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸೆಕ್ಷನ್ 13ರಲ್ಲಿ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರ ಮುಂದೆ ಏನಾದರೂ ದೂರು ಬಂದಾಗ the Lokayukta or an Upalokayuta shall make a declaration to that effect in his report under sub-section (3) of section 12. The competent authority may, either accept the declaration or reject it ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ? ಇದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವೇ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ದೂರುಗಳು ಬಂದಾಗ it must be mandatory on them to accept it. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಈ ಮಸೂದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ 3 ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಜೂನ್ 30 ರೊಳಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಅಸ್ತಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ ಈಗ ನಾವು ಚ.ನಾವಣೆಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದಂಥ ಹಣಕ್ಕೆ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ನಾವು ಚ.ನಾವಣಾ ಕಮೀಷನ್‌ನವರಿಗೆ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಈ ವಸೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಚುನಾವಣೆಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಬರೀ 9-10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸುಮಾರು 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿ ಇದ್ದು ಬರೀ ಒಂದು 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಸ್ತಿಯ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೇಗೆ? ಅದನ್ನು ಸರಿಮಾಡುವುದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾವು ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗಬೇಕು ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತಾರೋ ನನಗಂತೂ ಒಂದೂ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ನಾವು ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾದರೆ ಆ ತಪ್ಪು ಅವರನ್ನು ಜೈಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿಯ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತಾವು ಈ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿ ತರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರ ಪ್ರೆಸ್ಟೀಜ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ದಯಮಾಡಿ ಅಂಥ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಇದುವರೆಗೂ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದು ವರತಿದೆ. ಇವತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇದೆ ಇವರ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಕೂಡ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವೆಂಬುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡುವಂಥ ಕೆಲಸ ತಾವು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ.ಕೆ. ರಾಮಯ್ಯ (ಕುಣಿಗಲ್):— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಅಗವಾರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರವು ಇಂಥ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೊಡೆದು ಹಾಕಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವೆಂಬುದು ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿ ಹಬ್ಬಿದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ತೊಡೆದು ಹಾಕುವಂಥ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ದಿಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದೆ. ನಾವು ಶಾಸಕರಾಗಿ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಜನತೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನೇ ಮರೆತರೆ ಹೇಗೆ? ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಅದರಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕಡು ಬಡವನಾಗಿದ್ದರೆ ಇನ್ನು ಕೇವಲ ಕೆಲವೇ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಆತ ಲಕ್ಷಾಧಿಪತಿಯಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಅವನು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಈ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಮನೋಭಾವನೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ. ಈಗ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಒಬ್ಬ ವಕೀಲ ಕರಿ ಕೋಟಿ ಹಣಕೊಂಡು ತನ್ನ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ ಕೆಲವೇ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಆಗರ್ಭ ಶ್ರೀಮಂತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಡಾಕ್ಟರ್ ತಾನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕೆಲವೇ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ನನ್ನಂತಹ ಬಡವನಿಗೆ ಏನನಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಆತ ಎಲ್ಲೋ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮಾಡಿರಬೇಕೆಂದು ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಆತ ಅಷ್ಟೊಂದು ಶ್ರೀಮಂತನಾಗಿರುವುದು ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಈಗ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ

ನೋಡೋಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ನೋಡದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಅಲ್ಲಿ ಅದರ ಮೊಟ್ಟೆ ಇಟ್ಟು ಅದರಿಂದ ಮತ್ತೆ ಉಜೆ ನೋಡುವಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವೆಂಬುದು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟದಾಯ, ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವಂಥ ಒಂದು ಕಾನೂನು ತಂದಿರುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರತು ಹಾವನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿ ಹೂ ದಿಂದಲೇ ದೊಡ್ಡ ವರಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಆಸೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡುಬಿಡಬಾರದು. ಈಗ ನಾನು ಒಟ್ಟು ವಕೀಲನಾಗಿ ನನಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಅನುಮಾನವನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. Clause 8, "Matters not subject to investigation" says :

"Except as hereinafter provided, the Lokayukta or an Upa-lokayukta shall not conduct any investigation under this Act in the case of a complaint involving a grievance in respect of any action."

Now, I am concerned about sub-clause (b), which reads as follows :

"If the complainant has or had, any remedy by way of appeal revision, review or other proceedings before any tribunal, court or other authority."

Here the Lokayukta cannot investigate. This bar has been imposed in this clause. This is what I gather. Further, there is Section 161 under IPC regarding public servant taking gratification other than legal remuneration in respect of official act. He can be punished under this Section. Under this the law has given the authority to the police to investigate that offence. So, taking that protection the Government Officials may try to invoke this clause and take a plea before the Court there is a bar. I want to have a clarification from the Hon'ble Minister whether this clause is a bar or not

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಬಸವರಾಜು (ಅರಸೀಕೆರೆ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಮಸೂದೆ 1984ನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವಾರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಶಾಸಕರು, ಹಾಗೂ ಇತರೆ ವರ್ಗದ ಜನರನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದಂಥ ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ಆಚಾರ್ಯರವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು, ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ಮೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಇಲಾಖಾ ನೇಮಕಾತಿ ಸದಸ್ಯರು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಅವರು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಅದನ್ನು ನಾನೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ನಾನು ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಾನು 1972ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಸಕನಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದು, ನಂತರ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿರುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ 1975ರಲ್ಲಿ ಚುನಾಯಿತನಾಗಿ ಶಾಸಕನಾಗಿ ಬಂದಿರುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ 1983ರಲ್ಲಿ ಚುನಾಯಿತನಾಗಿ ಶಾಸಕನಾದಾಗ ಮಾನ್ಯ ನಾನು ನನ್ನ ಆಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿ ಲೆಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಆತ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮತ್ತೆ ಶಾಸಕನಾಗಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಾರಾದರೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಂಥವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಡುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಜಿ. ಮೇವಳ್ಳರಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಒಂದು ಕಾನೂನು ತರುವಾಗ ಒರಿಸ್ಸಾ ಮತ್ತು ಇತರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ತಂದಿರುವಂತಹ ಕಾನೂನನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದನಂತರ ತಂದಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಒರಿಸ್ಸಾ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜಸ್ಥಾನ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಅದು ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ

ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಈ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ತಂದಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯಮಾಡಿ ಈ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ರೆಫರ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ನಾಗನಗೌಡ (ಕುರುಗೋಡು).— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಈ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ತಂದಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಒಂದು ಅನುಮಾನ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಇಷ್ಟೊಂದು ತರಾತುರಿಯಲ್ಲಿ ತರುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏನಿತ್ತು? ಈ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವಾಗ ಕೇವಲ 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತಹ ಘಟನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ತನಿಖೆ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ತಂದಂತಹ ಉದ್ದೇಶ ಒಳ್ಳೆಯದು ಇದೆ. ಆದರೆ 1952ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದಲೂ ತನಿಖೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದರೆ, ಅಗಿನಿಂದ ನಡೆದಂತಹ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ತರಲು ಇದು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕೇವಲ 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತಹ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತನಿಖೆ ಮಾಡಲು ತಾವು ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ಹಿಂದಿನಿಂದ ನಡೆದಂತಹ ಅನ್ಯಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ನೀವು ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೇವಲ 5 ವರ್ಷಗಳೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ನೀವು ಚುನಾವಣೆಯಾದ ನಂತರ ನಮ್ಮ ಆತ್ಮ ವಂಚನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೇವಲ 25 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಡಿಕ್ಲರೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಆತ್ಮವಂಚನೆಯಾಯಿತು. ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ನೀವು ಈಗ ತಂದಿರತಕ್ಕ ಮಸೂದೆ ರಾಯಲ್ ಜನರಿಗೆ ಸಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ನೀವು ಕಾನೂನಿನ ಮೂಲಕ ಜನರಿಗೆ ವಂಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಸೋಮಶೇಖರ್‌ರವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರು. ನಾನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಜಾತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸಬ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಲಿಂಗಾಯಿತರಲ್ಲಿ ರೆಡ್ಡಿಯವರು, ಜಂಗಮರು, ನೋಬರು ಹೀಗೆ ಸಬ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರಲ್ಲಿ ಗಂಗಡಿಕಾರ್ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಇತ್ಯಾದಿ ಇರುತ್ತವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಇದು ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ವಿಧೇಯಕದಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

Sri H. Nagana Gowda.—Yes, but the definition of corruption, I think it is a vague term. It includes very term even helping our own community people.

ಜಾತೀಯತೆ ನಿರ್ಮೂಲನವಾಗಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೈತಿಕತೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಕೇವಲ ಕಾನೂನಿನ ಜಾತೀಯತೆ ಹೋಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದು ಬ್ರಹ್ಮವು ಮಾತ್ರ. ಈ ವಿಧೇಯಕದ ಮೂಲಕ ನೈತಿಕ ಚಳುವಳಿ, ನೈತಿಕ ಆಂದೋಲನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಪ್ರೋಗ್ರೆಸ್ಸಿವ್ ಆಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಜನರು ಒಳ್ಳೆಯ ನಿರ್ಣಯ ಮತ್ತು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ತಾವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಜ್ಜೆ ಯಾನ್ವಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಆದರೆ 1952ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದಲೂ ಅನ್ಯಾಯಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಅಮೆಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಬಣಕಾರ್ (ಹಿರೇಕೆರೂರ್).— In Clause 13, "The Competent authority may either accept the declaration or reject it." ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಅಕ್ಸೆಪ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಾಕುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. Like wise in Section 22, which reads thus :

"(1) Every public servant referred to in sub-section (1) of Section 7, other than a Government servant shall within three months after the commencement of this Act and thereafter before the 30th June of every year submit to the Lokayukta in the prescribed form a statement of his assets and liabilities and that of the members of his family."

ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಬಿಡುತ್ತೀರಿ? ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ? ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವೇನು? ಅದನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಜಿ.ಡಿ. ಸೋಮಪ್ಪ.—ಈ ಬಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಶರಾವತಿ ಕರ್ಮಕಾಂಡ ಎಲ್ಲಾ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಸೇರಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ (ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಶರಾವತಿ ಕರ್ಮಕಾಂಡದ ಬಗ್ಗೆ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ

ಆಗುತ್ತದೆ, ಕಾಳೀ ಕರ್ಮಕಾಂಡದ ಬಗ್ಗೆ ಸದ ಎನ್‌ಕ್ಯೆಪಿರಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕರ್ಮಕಾಂಡ ಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಎನ್‌ಕ್ಯೆಪಿರಿ ಮಾಡಬಹುದು,

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಮಸೂದೆಯ ಮೇಲೆ ಇವತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯಿಂದ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮುಟ್ಟುಗೆ ಬೀಳುವುದಾದರೆ ಇದೊಂದು ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಮಸೂದೆ ಈ ಯೋಜನೆ ಯನ್ನು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಯೋಜನೆ ಮೊದಲು ಬಂದಿತ್ತು. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಆ ಕಡೆ ಇದ್ದಾಗ, ಆ ಸಂವರ್ಣಾವಕಾಶ ವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಸೂಚನೆ ಅವರಿಂದಲೇ ಬಂತು, ನಾವು ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.— ನಾವು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.— ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ ಅವರು, ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ದ್ದರು. ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಅವರಿಂದ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ ನಾವು ಇದನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಗಿ ಈ ಮನೆಯು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಂದ ಸ್ವಾಗತ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಆ ಕಡೆ ಕೂತವರು ಇರಲಿ, ಈ ಕಡೆ ಕೂತವರು ಇರಲಿ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೂತವರು ಇರಲಿ ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಸ್ವಾಗತ ಸಿಕ್ಕಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶಿವಮೂರ್ತಿ.— ತಾವು ಒಂದೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಮುಖಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಗಿನಿಂದಲೂ ತನಿಖೆಯಾಗಬೇಕು

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.— ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶಿವಮೂರ್ತಿಯವರು ಚರ್ಚೆಯ ನಿರೂಪು ಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಹೆದರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದೂ, 24 ಗಂಟೆಗಳೊಳಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಇಷ್ಟು ಎಫಿಐಯನ್ನು ತೋರಿದ್ದು ಹೇಗೆ? ಎಂದು ಒಂದು ರಿಮಾರ್ಕ್ ಬಂತು. ಅದರ 24 ಗಂಟೆಗಳೊಳಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದರೆ, ಒಂದು ದಿವಸ ತಡವಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಬೇಕುಸಕ್ಕಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ಹೂತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಶಿವಮೂರ್ತಿಯವರು ಎಲ್ಲಿದ್ದರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿದ್ದರೋ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿದ್ದರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಮಸೂದೆಗೆ ಸ್ವಾಗತ ಸಿಕ್ಕಿರುವುದರಿಂದ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಬಸವರಾಜರವರು ಈಗತಾನೇ ಮಾತ ನಾಡುತ್ತಾ ಇದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಅವರೂ ಕೂಡ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.— ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿವರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಆಗ ನಾನು ಇರಲಿಲ್ಲ ಈಗ ಸಮಯವಿಲ್ಲ, ಅದರ ಆಗತ್ಯ ವಿಲ್ಲ. ನಾನು, ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷ, ಈ ಸರ್ಕಾರ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವೆಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ವಿಶ್ಲ ವ್ಯಾಪಿ, ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿ, ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಬ್ ಸ್ಟ್ರಕ್ಚರ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿದೆ ನಿಜ. ಅದರ ನಾವು ಅಸಹಾಯಕರು ಎಂದು ಕೈಮೇಲೆ ಎತ್ತಿದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಬರೇ ಪ್ರಯತ್ನವಲ್ಲ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಏಕೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ದಿವಂಗತ ಪಂಡಿತ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಅವರು 1947ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲೇ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಹಳ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಕಾಳಂಕಿತೋರರನ್ನು ಹತ್ತಿರವಿರುವಂತಹ ಮರಕ್ಕೆ ನೇಣು ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು, ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿರ್ಮೂ ಲನೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ “ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇದೆ”ಯೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ, ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳೂ ಒಪ್ಪಿವೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಮಾಜಸೇವಕರು, ರಾಜಕೀಯ ದಲ್ಲಿ ಇರಲಿ ಅಥವಾ ಹೊರಗೆ ಇರಲಿ ಅವರೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಜನರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಾಲ್ಕು ಕಮೀಷನ್‌ಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದರೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ರೈಲ್ವೆ ಕರಪ್‌ಶನ್ ಎನ್‌ಕ್ಯೆಪಿರಿ ಕಮಿಟಿ; ಆಚಾರ್ಯ ಕೃಪಲಾನಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಯಲ್ಲಿ 1953ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯದು; ಶ್ರೀ ವಿ. ಎನ್. ಭೋಸ್ ಕಮೀಷನ್ 1962ರಲ್ಲಿ ಮೂರನೆಯದು; ಸಂತಾನಮೇ ಕಮೀಷನ್ ಅನ್ ಪ್ರಿವೆನ್‌ಷನ್ ಆಫ್ ಕರಪ್‌ಷನ್. ಅದು 1964ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೆಯದು; 71ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮಂಜೂ ಕಮೀಷನ್ ಅಂತ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಯಾವ ತರಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಕೈಗೊ

ಳ್ಳು: ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಆರೋಪ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಆದಾಗ ಅಥವಾ ಹೊರಗಡೆ ಆದಾಗ ಪಂಡಿತ ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಅವರು ಜೀವಂತ ಇರುವವರೆಗೆ ಅಂತಹ ಕೇಸುಗಳ ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ಕಮೀಷನ್ನುಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಆಗಲಿ ಹೋದಮೇಲೆ ಯಾರ ಮೇಲಾದರೂ ಎಷ್ಟೇ ಗುರುತರವಾದ ಆರೋಪ ಇದ್ದರೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಕಮೀಷನ್‌ನ್ನು ನೇಮಿಸಲಿಲ್ಲ ಈ ಚುನಾವಣಾ ಪದ್ಧತಿ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೆಗೆದುಹಾಕುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಯಾರೂ ಕೂಡ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೂ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಸಂಬಂಧ ಇದೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದು ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಇದೆ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಬಗ್ಗೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಆಸ್ತದ ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ ಅಥವಾ ಅದರಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಾಡಲು ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಇಂತಿಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು, ಒಂದು ಮತದಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಸೀಲಿಂಗ್ ಇದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಲೋಕಸಭೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಇಂತಿಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೀಲಿಂಗ್ ಇದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ನಮಗೆ ಮಾತ್ರ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತು, ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಗೊತ್ತು. ಏನೆಂದರೆ ಈ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಚುನಾವಣಾ ಖರ್ಚನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗೆ ಪ್ರಥಮ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿ ಇವತ್ತಿನ ಚುನಾವಣಾ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಾವು ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿತ್ತು. ಆ ಕಮಿಟಿಯ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೂಡ ಬಂತು. ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ಬಿಲ್ ಕೂಡ ತಯಾರಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಹೊರಟು ಹೋಯಿತು ಮತ್ತು ಆ ಬಿಲ್ ಪಾಸ್ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಚುನಾವಣಾ ಖರ್ಚನ್ನು ಭಾಗಶಃವಾದರೂ ಸರ್ಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಇವತ್ತು ಯಾವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆಯೋ, ಅಂದರೆ ಬಹುಮತದಿಂದ ಅರಿಸಿ ಬರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಏನಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಮತ್ತು ಲೋಕಸಭೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸರಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ವೆಸ್ಟ್ ಜರ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಶೇಕಡಾ 50ರಷ್ಟು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ ಚುನಾವಣೆ, ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 50ರಷ್ಟು ಪಕ್ಷದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಸೂಚನೆ ಇದೆ. ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗದವರು ಮೊನ್ನೆ ಕೂಡ ಒಂದು ಹೊಸ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅಸೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಏನೆಂದರೆ, ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗದವರು ಈ ಚುನಾವಣಾ ಖರ್ಚಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಚುನಾವಣಾ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ನಾನು ಆಸೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಲ್ಲಿ ಸಮಯದ ಅಭಾವ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಒಂದೆರಡು ಕೊಟೀಶನ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವೆಂದು ನನಗಿನಿ ಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಂತಹ ಮಹತ್ವದ ಒಂದು ಮಸೂದೆ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಅಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಬಹುಶಃ 1984ನೇ ಇಸವಿ ಇರಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ಅತ್ಯಂತ ಗಾಂಧೀವಾದಿ ಮತ್ತು ರಚನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರೊಬ್ಬರು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದರು. ಅವರು ದೇಶಭಕ್ತ ಕೊಂಡಾ ವೆಂಕಟಪ್ಪಯ್ಯನವರು. ಅವರು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಗೆ ಬರೆದಿದ್ದ ಪತ್ರ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. ಈ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಆವತ್ತಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ನೋವನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

"The one great problem, apart from many other political and economic issues of a very complicated nature, is the moral degradation into which the men in Congress circles have fallen. I cannot say much about other provinces, but in my province (Andhra) the conditions are very deplorable. The taste of political power has turned their heads. Several of the MLAs and MLCs are following the policy of make hay while the sun shines, making money by the use of influence, even to the extent of obstructing the administration of justice in the criminal courts presided over

by Magistrates. Even the District Collectors and other revenue officials do not feel free in the discharge of their duties on account of the frequent interference by the MLAs and MLCs on behalf of their partisans. A strict and honest officer cannot hold his position, for false reports are carried against him to the Ministers who easily lend their ears to these unprincipled self-seekers.

Swaraj was the only all absorbing passion which goaded men and women to follow your leadership. But now that the goal has been reached, all moral restrictions have lost their power on most of the fighters in the great struggle who are joining hands even with those who are sworn opponents of the national movement and who, now for their personal ends, enlist themselves as Congress members. The situation is growing intolerable every day with the result that the Congress as well as the Congress Government have come into disrepute. The recent Municipal elections in Andhra had proved how far and how fast the Congress is losing its hold upon the people. The Municipal elections in the town of Guntur were suddenly ordered to be stopped by an urgent message from the Minister for Local Bodies (Madras) after preparation was made for carrying on elections. Only a nominated council was in power for, I believe, the last ten years or more and for nearly a year now the Municipal administration has been in the hands of a Commissioner. Now the talk prevails that the Government would soon nominate councillors to take charge of this Municipal affairs of this town. I, old, decrepit, with a broken leg, slowly limping on crutches within the walls of my house have no axe to grind. I no doubt entertain strong views against some of the Provincial and District Congress Committees now standing divided. And I have made no secret of my views."

ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸುಮಾರು 1948ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಈ ಮಾತು ಹೇಳಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ 35 ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ದುಡ್ಡು ಹೇರಳವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವುದರಿಂದ ಇದು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಬಹಳ ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ವಾಂಛಾ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 10 ರಿಂದ 13 ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಕಳ್ಳ ಹಣ ಚಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಈಮೊತ್ತ ಈ ಕಳ್ಳ ಹಣ ಏನು ಇದೆ ಇದು ಒಂದು ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಏಕಾನಾಮ ಆಗಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಂದಾಜು ಏನೆಂದರೆ ಗ್ರಾಸ್ ನಾಷನಲ್ ಪ್ರಾಡಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 15 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಕ್ ಮನಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ಇವರಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಬ್ಯಾಕ್ ಮನಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕುಲೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಈ ಕರಪ್‌ಷನ್ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಈ ಬ್ಯಾಕ್ ಮನಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಕಂಟಕಕಾರಿಯಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಮ್ಮ ನೈತಿಕ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಕಂಟಕ ಕಾರಿಯಾಗಿದೆ ಅನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ 1964ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ರೀಫಾರ್ಮ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಗೋರವಾಲಾರವರು ಒಂದು ಕಡೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :—

"Parliamentary government is in its infancy in the country.

Accordingly this is the proper time to lay down and observe conventions, so that with the passage of years they may consolidate into traditions which those who come hereafter will accept instinctively knowing that, based as they are on the wisdom of their fathers, they will serve their turn well.

Then,

.....during the past few years there have been various instances in which grave allegations of a specific nature have been made by responsible parties against persons occupying the position of Ministers of Government. Such allegations have on occasion been the subject of debates in the Legislatures. The Ministry as a whole and the party which has put in power having thrown their weight behind the Minister complained against, the debates have either been inconclusive or have ended in a vote in his favour. Thereafter, the matter has generally been ended. Enquiries into the allegations have come times been made by senior all-India leaders of the principal political party; occasionally their reports have been made public, but often they have remained in secret. Some of the reports have exculpated those complained against and some have, in effect, condemned them. In any case, no action has been taken. It is not surprising that when grave allegations by responsible parties are made against people holding positions of authority and they remain in power without being cleared of the accusations, the public feel that the influential always escape punishment."

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಕೋಟ್ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದರೆ ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಈ ಪೂರ್ವದ ದಿವಸ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಭಾವನೆ ಹೇಗೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದರೆ ಈ ಒಂದು ಭಾವನೆ ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂತರಂಗಿಕವಾಗಿ ಬಂದಿರುವುದು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ದೇಶದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲೂ, ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಲಂಚ ತಿನ್ನುವವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾವರ ವಿರುದ್ಧ ಯಾರೂ ಕೂಡ ಏನೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರ ವಿರುದ್ಧ ಏನಾದರೂ ದೂರು ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಹ ಅವರ ಮೇಲೆ ಏನೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದು ದುರ್ದೈವದ ವಿಚಾರ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗತಿ ಏನೆಂದರೆ ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ತಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಭಾವನೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಏನಾಶಕಾರಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಏನೆಂದರೆ ಯಾರಿಗೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಇದೆಯೋ, ಯಾರಿಗೆ ಗೌರವ ಇದೆಯೋ ಅವರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ರಕ್ಷಣೆ ಕೂಡ ಬೇಕಾದ್ದು, ಅವರ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ, ಅವರ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಈ ಪೂರ್ವದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಮತ್ತು ಲೋಕಪಾಲ ಏನು ಇದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಲಾವಕಾಶ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಬಹಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸುತಾನಂ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಏನು ಒಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಲೋಕಪಾಲ ಮತ್ತು ಲೋಕಾಯುಕ್ತದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಕ್ಯಾಂಡಿನೇವಿಯನ್ ಮತ್ತು ಓಂಬಡ್ಸ್‌ಮನ್ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೂ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾವು ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅದನ್ನಾದರೂ ಹೇಳಿ. ಈಗಾಗಲೇ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಟೈಂ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.— ಇನ್ನು 10 ನಿಮಿಷ ಸಾಕು, ಬೇಗನೆ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.— ನೀವು ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗಾದರೂ ಮುಗಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ನಾವೇನೂ ಅಡಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ತೊಂದರೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಎರಡು ಗಂಟೆಗೆ ಪ್ರದೇಶ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿ

ಮೀಟಿಂಗ್ ಇದೆ, ಸಮ್ಮಾನ ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೋವೋಕ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಲ್ಲಾ? ನಾವು ಈಗ ಏಳಬೇಕಾಗಿದೆ, ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.— ಸಾಸೇನೂ ಪ್ರೋವೋಕ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ದಿವಸವೂ ನಾವು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ.

ನಿಮ್ಮ ಚೀಫ್ ಎಲ್ಲಾ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ, ನಾವು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗಲೇ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಮೀಟಿಂಗ್ ಅನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತೀರಿ ಈವೇಳೆ ನಮ್ಮ ಮೀಟಿಂಗ್ ಕೂಡ ಇದೆ, ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಡಿಸ್ಕರ್ಬ್ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಇನ್ನು 10 ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ.— ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಈವೇಳೆ ದಿವಸ ಮೀಟಿಂಗ್ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತು, ಅವರು ಬೇಗನೆ ಮುಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಡಿಸ್ಕರ್ಬ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡಿ ನೇಮಿಯನ್ ಮತ್ತು ಒಂಬಡ್ನಾಮನ್ ಮಾದರಿಯಲ್ಲೇ ಇದೂ ಇದೆ. ಸಂತಾನಂ ಕಮಿಟಿಯವರು ಇದೇ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರೆಕಮೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜನತಾ ಪಾರ್ಟಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿ, ಆ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ರೆಕಮೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಅಪ್ರೂವಲ್ ಮಾಡಿದರು. ಸ್ಟ್ಯಾಂಡಿ ನೇಮಿಯನ್ ಮತ್ತು ಒಂಬಡ್ನಾಮನ್ ಮಾದರಿಯಲ್ಲೇ ಇದೂ ಇದೆ. ಜುಲೈ 1954ರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಶುರು ಮಾಡಿದರು ಅಂದಿನ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಮಂತ್ರಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ವಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಯಾರಾದರೂ ಹೈ ಅಫೀಷಿಯಲ್ಸ್ ವಿರುದ್ಧ ವಾಗಲೀ ಯಾರಾದರೂ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಬಗ್ಗೆಯೇ, ಯಾವುದರ ಮೇಲೆ ಆಗಲಿ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದು ತಕ್ಷಣ ವಿಚಾರ ಆಗಬೇಕು ಅಂತ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶಿವಮೂರ್ತಿ.— ಅವೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಾರ ಏತಕ್ಕೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಅನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತು. ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ.— ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡಬೇಡಿ, ಅವರು ಭಾಷಣ ಬೇಗ ಮುಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.— ಈ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಸಲ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದು ಇದೆ. ಅಂದ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ, ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, ಮತ್ತಿತರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದೂ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ನಾವು ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಲೋಕಾಯುಕ್ತದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಏನು ಎಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಖಾತೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯ ನಾಯಕರುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಮಾತ್ರ ವಲ್ಲ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿರಿದ್ದೇವೆ. ಯಾರೇ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಲಿ ಅವರು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ನೀತಿ ಅವರ ವ್ಯವಹಾರ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಮಾದರಿ ಯಾಗಿರಬೇಕು. ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಲಂಚದ ಆರೋಪ ಇದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಲಂಚದ ಆರೋಪ ಇದ್ದವರಿಗೆ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವ ನೈತಿಕ ಬಲ ಇರಬೇಕೋ ಅದು ಆಗ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕ ವಿಪರೀತವಾದಂಥ ಖರ್ಚು. ಎರಡನೆಯದು ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕೃತ ಮತ್ತು ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಗೂ ನೇರ ಸಂಬಂಧ ಇರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಏನೇ ಒಂದು ಕಾರಣ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜನರು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬರಬೇಕು ಒಂದು ಹತ್ತು ಸಲ ಓಡಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ದುರ್ದೈವದಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ತರಹ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಜನರು ಬೇಸತ್ತು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಲ ಇವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು, ಇದರಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಕಂಟು ನೆಪವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಅವರು ಯಾರೇ ಆಗಲೀ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಏನಾದರೂ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾರೆ ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ಅಧಿಕೃತ ಮತ್ತು ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಗೆ ನೇರವಾದ ಸಂಬಂಧ ಇದೆಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ಇದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಗ್ರಿವೆನ್ಸ್. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ನಮ್ಮ ಜನರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತರಹದ ಗ್ರಿವೆನ್ಸ್ ಇರಬಹುದು. ಕೆಲಸಗಳು ವಿಳಂಬವಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಇರಬಹುದು. ಅಥವಾ ಕೆಲಸ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಆಗತಕ್ಕದ್ದಕ್ಕೆ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೇ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಇರಬಹುದು, ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗತಕ್ಕ

ದೂರಗಳು ಇದ್ದರೂ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಒಂದು ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಅಳವಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಒಂದು ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವ್ಯವಹಾರಿಕವಾಗಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಗಳು ಬರುತ್ತದೆ, ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಒಂದೇ ಸಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಂದಾಗ ಅನುಭವದಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆ ಬರುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಮತ್ತೇನಾದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕೋ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಮಾದರಿಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಕಾಯಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮೊದಲು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತರೋಣ. ಅದರ ಮತ್ತೇನಾದರೂ ಇಂಪ್ರೂವ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಇದ್ದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡೋಣವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳ, ಮಾಡಿದಂಥ ಸೂಚನೆಗೆ ನಾನು ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಇದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಸ್ವಾಗತಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಯಾರ ವಿರೋಧವಾಗಲೀ-ಯಾವ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ವರಾಗಲೀ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಂತವಾಗಿ ಮಾಡಿದಂಥ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೂರಿಗೂ ಕೂಡ ನಾವು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ಅನಾ ವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಕೇವಲ ರಾಜಕೀಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡಿದಂಥ ದೂರುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಆ ರೀತಿ ದೂರು ಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿವಾಣ ಹಾಕತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಅಗತ್ಯ. ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ನನ್ನ ವೇಲೆ ಒಂದು ಆರೋಪವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಈ ಕಾಯಿದೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನು ತಮಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದು ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಮತ್ತೊಂದು ಆರೋಪ ಮಾಡಿದರು. ದೊಡ್ಡ ಮನೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಜಮೀನನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳಿದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕರ ಕೂಡ ಸತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕದ್ದು ನಮ್ಮ ಮಾಲಿಕ ಜಮೀನು. ಸರ್ಕಾರದ ಯಾವುದೇ ಜಮೀನನ್ನು ಒಂದು ಇಂಚ್ ಕೂಡ ಅತಿಕ್ರಮಣ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

Mr. Speaker.— Now I will put the consideration motion into the vote of the House. The question,

“That the Karnataka Lokayukta Bill, 1984” be taken into consideration”.

The Motion was adopted.

Clause by clause consideration.

Clause-2

Mr. Speaker.— Now I will take up clause by clause consideration. For Clause 2, there are two amendments given notice of, one by Sri M. Veerappa Moily and another by Dr. V. S. Acharya. There is also an amendment by the Hon'ble Minister himself. Now the hon'ble Minister may please move the amendment.”

Sri A. Lakshmisagar (Hon'ble Minister for Law and Parliamentary Affairs).— ನನ್ನ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.

“ಕ್ಲಾಸ್ 12 (ಇ)ನಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ಅಥವಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಎಂದು ಇದೆ. ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಎನ್ನುವ ಪದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಎಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರಲಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಶಾಸನಬದ್ಧವಾಗಿ ಅಥವಾ ಶಾಸನಬದ್ಧವಿಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕ ಸವಿತಿ ಅಥವಾ ಮಂಡಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ಅಥವಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎನ್ನುವ ಪದಗಳನ್ನು ಈಗ ಅಡಕ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ‘ಎಫ್’ಗೆ ಬದಲಾಗಿ ‘ಜಿ’ಯನ್ನು ಅಡಕ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.”

Mr. Speaker.— The amendment is moved. Hon'ble Member Sri M. Veerappa Moily to move the amendment,

Sri M. Veerappa Moily.— Sir, I beg to move :

“That in Sub-clause 4(b) the word ‘Governor’ shall be inserted after the word ‘a Minister’ and the word ‘in case of’ shall be inserted before the word ‘Secretary’

The question was proposed.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ್.— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇದ್ದರೆ ಅವೇಲೆ ನೋಡೋಣ. ಮೊದಲನೆಯ ಸಲ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಿಂದ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ತಮ್ಮ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಪ್ರೆಸ್ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. Speaker.— I will now put the amendment to the vote of the House. The question is :

“That in sub-clause 4(b) the word ‘Governor’ shall be inserted before the word ‘a Minister’ and the word ‘in case of’ shall be inserted before the word ‘Secretary’

The amendment was negatived

Mr. Speaker.— I will now put the amendment moved by the Hon’ble Minister to the vote of the House. The question is :

“ಉಪಖಂಡ (12)ರ (ಇ) ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ “ಮತ್ತು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿರುವ ಅಥವಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದ “ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ” ಎಂಬ ಪದಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ “ಮತ್ತು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ಅಥವಾ ಸದಸ್ಯನಾಗಿರುವ ಅಥವಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ಅಥವಾ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದ, (ಎಫ್) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ರಚಿತವಾದ, ಶಾಸನಬದ್ಧವಾದ ಅಥವಾ ಶಾಸನಬದ್ಧವಲ್ಲದ ಸಮಿತಿಯ ಅಥವಾ ಮಂಡಲಿಯ ಸದಸ್ಯನಾಗಿರುವ ಅಥವಾ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದ “ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ” ಎಂಬ ಪದಗಳನ್ನು ಇಡತಕ್ಕದ್ದು.

2. (ಎಫ್) ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ (ಎಫ್) “ಎಂಬ ಅಕ್ಷರದ ಬದಲಾಗಿ “(ಜಿ)” ಎಂದು ಬೇರೆ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಇಡತಕ್ಕದ್ದು.

The motion was adopted

Mr. Speaker.— The question is,

“that Clause 2, as amended, do stand part of the Bill.”

The motion was adopted

Clause 2, as amended, were added to the Bill.

Clause 3 & 4

Mr. Speaker.— I will now put Clauses 3 & 4 to the vote of the House. The question is,

“that Clause 3 & 4, do stand part of the Bill.”

The motion was adopted

Clause 3 & 4 were added to the Bill

Clause No 5

Mr. Speaker.— There is an amendment given notice of by hon’ble member Sri M. S. Krishnan and Sri S. Suryanarayana Rao. The hon’ble members may move the amendment.

Sri M. S. Krishnan — Sir, I beg to move

“That in Sub-Clause (1) at the end of item (a) the following shall be added :

“or if he cannot perform his duties due to ill-health and/or on medical grounds”

The question was proposed

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.— ಸ್ವಾಮಿ, ರಿಸ್ಟ್ರನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತರಲಾಗಿದೆ. ಅನಾರೋಗ್ಯ ಇದ್ದಾಗ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇರಬೇಕೆನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ತರಲಾಗಿದೆ ; ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ್.— ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವವರು ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಲೀ, ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಲೀ ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್.— ಲೋಕಾಯುಕ್ತರನ್ನು 5 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಅಪಾಯಿಂಟ್

ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಅನಾರೋಗ್ಯದ ನಿಮಿತ್ತ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದಿದ್ದರೆ, ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ತರಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.— ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ ಕೆಪಾಸಿಟಿ ಎನ್ನುವ ಶಬ್ದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. 124ನೇ ಆರ್ಟಿಕಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಇಂತಹ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಯಾರನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇರಬಾರದು. ಯಾರ ಹಂಗೂ ಇಲ್ಲದೆ ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇರಬೇಕೆನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.— ಇನ್ ಕೆಪಾಸಿಟಿ ಎನ್ನುವ ಪದ ಕ್ಲಾಸ್ (6)ರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಫಿಸಿಕಲಿ ಇನ್ ಕೆಪಾಸಿಟಿ ಎಂದು ಇದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.— ಅದನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

Mr. Speaker.— The question is,

“That Clause 5 do stand part of the Bill”

The motion was adopted
Clause 5 was added to the Bill
Clause 6

Mr. Speaker.— There are no amendments to Clause 6.

The question is,

“That Clause 6 do stand part of the Bill”

The motion was adopted
Clause 6 was added to the Bill
Clause 7

Mr. Speaker.— Now there are some amendments to Clause 7. Hon'ble Leader of the Opposition may move the amendment.

Sri M. Veerappa Moily.— Sir, I beg to move the following amendments. “That the following new clause shall be added after clause-7.

Clause 7(A) — Powers and Functions of the Lokayukta

The Lok Ayukta shall have jurisdiction and powers in respect of matters to which the executive powers of the State extend, to

(a) undertake an inquiry into any transaction in which a Government Servant is suspected or alleged to have acted for an improper purpose or in a corrupt manner ;

(b) cause an inquiry or an investigation to be made into—

(i) any complaint that a Government servant had exercised or refrained from exercising his powers for improper or corrupt purposes ;

(ii) any complaint of corruption, misconduct, lack of integrity or any other kind of malpractices or mis-demeanour on the part of a Government servant ; or

(iii) any complaint relating to any act or omission or administrative procedure or practice on the ground that it is unreasonable, unjust, oppressive or improperly discriminatory ;

(c) initiate from time to time review of procedures and practices of administration in so far as they relate maintenance of integrity in the administration.

(d) collect such statistics and other information as may be necessary for the discharge of its functions ; and

(e) call for any information from the Departments of Government or Government undertakings or any Government servant on any matter in respect of which the Lok Ayukta has jurisdiction.

The question was proposed

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ, ಮೊಯಿಲಿ.— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೊದಲೇ ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ನಾನು ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಜಾಗೃತ ಆಯೋಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿತ್ತೋ, ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಲೋಕಾಯುಕ್ತದಲ್ಲಿ ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಮಾಡುವಂಥ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಕೂಡ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಪರದಿ ತರಿಸುವಂಥಾದ್ದು ನಿಂತು ಹೋಗುತ್ತದೆ. Suppose if he wants to refer a case to the Lokayukta he has to file affidavit. Then only he can refer. ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಿಸ್ತನ್ನು ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಪರಿಣಾಮ ಕಾರಿಯವಾಗಿ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ತಂದಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಈ ಒಂದು ಹತೋಟಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಪ್ಪಿಸಿ ದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ವರ್ಗವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರರಾಹಿಗ ಅಪಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ತಂದಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋದರೆ ಆಡಳಿತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅರಾಜಕತೆ ಆಗಬಹುದೆನ್ನುವ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.— ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಈ ಮಸೂದೆ ಯಲ್ಲಿರುವ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೋಡಿದರೋ ಇಲ್ಲವೋ ನನಗೆ ಶಂಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಲಿ ಗೇಷನ್ ಗ್ರಿವೀಸ್‌ನ ಸೆಸ್ ಮಾಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. Much wider power than is found in the rules of the Vigilance Commission.

ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಎಕ್ಸಾಮಿನ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ದೊಡ್ಡ ಬಲೆ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಬಲೆಗಳಿಗೆ ತೂತುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ, ತೂತು ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕ ಬಲೆಯನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿಲ್ಲ, ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ನೋಡಿರಬಹುದು. ಅವರು ಬಲೆ ವಿಚಾರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡವರು. ನನಗೆ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುವಂಥಾದ್ದು, ತೂರಿ ಹೋಗುವಂಥ ಕಸಬು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಬಲೆ ಎಂಥಾದ್ದು ಅಂದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡರೆ, ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿರಬಹುದು, ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಜಾಗೃತ ಆಯೋಗದಲ್ಲಿರುವಂಥ ಕಾನೂನುಗಳಿಗಿಂತ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತೆ ಬೇಡ, ಸಂಶಯ ಬೇಡ. ಅವರು ಕಳುಹಿಸಿರುವಂಥ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಯನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Mr. Speaker.— I will now put the amendment moved by Sri M. Veerappa Moily to vote. The question is :

"That the following new clause shall be added after clause 7 :

7 (A) Powers and functions of the Lokayukta :

The Lokayukta shall have jurisdiction and power in respect of matter to which the executive powers of the State extend, to :—

(a) undertake an inquiry in to any transaction in which a Government Servant is suspected or alleged to have acted for an improper purpose or in a corrupt manner ;

(b) cause an inquiry or an investigation to be made into :—

(i) any complaint that a Government servant had exercised or refrained from exercising his powers for improper or corrupt purposes ;

(ii) any complaint of corruption, misconduct, lack of integrity or any other kind of malpractice or

- misdeemeanour on the part of a Government servant ; or
(iii) any complaint relating to any act or omission or administrative procedure or practice on the ground that it is unreasonable, unjust, oppressive or improperly discriminatory ;

(c) initiate from time to time review of procedures and practices of administration in so far as they relate to maintenance of integrity in the administration.

(d) collect such statistics and other information as may be necessary for the discharge of its functions ; and

(e) call for any information from the Departments of Government or Government Undertakings or any Government Servant on any matter in respect of which the Lokayukta has jurisdiction”

The amendment was negatived

Mr. Speaker.— Now I put clause 7 to vote. The question is : “That Clause 7 do stand part of the Bill”

The Motion was adopted

Clause 7 was added to the Bill

Mr. Speaker.— The hon. Leader of the Opposition may move his amendment in respect of clause 8.

Sri M. Veerappa Moily.— Sir, I move :

“That in Sub-clause (1), item (a) shall be deleted”.

The question was proposed

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.— ಶೆಡ್ಯೂಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಎಂದರೆ

On page 25 of the Bill, the Second Schedule reads thus :

- “(a) Action taken for the purpose of investigating crimes relating to the security of the State ;
(b) Action taken in the exercise of powers in relation to determining whether a matter shall go to court or not ;
(c) Action taken in matters which arise out of the terms of a contract governing purely commercial relations of the administration with customers or suppliers, except where the complainant alleges harassment or gross delay in meeting contractual obligations”.

ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಎಸ್.ಪಿ.ಡಿ. ಇರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವಾಗುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ತಡೆ ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಂಪ್ಲೈಂಟ್ ಕೊಡಲು ಇದರಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವಾಗತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಇದರ ಪರಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ತರುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ನನಗಂತೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

Further it reads thus :

- (d) Action taken in respect of appointments, removals, pay, discipline, superannuation or other matters relating to conditions of service of public servants but not including action relating to claims for pension, gratuity removal or termination of service”

ಫೇವರಿಟಿಸಂ, ನೆಪೋಟಿಸಂ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ತರಹದ ಆರೋಪಗಳನ್ನು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭಗಳೂ ಕೂಡ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಸಹ ಇದರಲ್ಲಿ ತರಬೇಕೆಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.— ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ರೂಲ್ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ರೂಲ್ಸ್‌ಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿದರೆ, ಅಂಥಾ ನಿರ್ದೇಶನಗಳು ಇದ್ದರೆ, ಅಂಥವು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸರಿಯಾದಂಥ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವ ವಿಚಾರಗಳೆಲ್ಲಾ ಲೋಕಾಯುಕ್ತದಲ್ಲಿ ಬರಬಾರದು ಎನ್ನುವುದೇ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಇದು ಒಂದು. ಎಂಡನೆಂಬುದಾಗಿ ಯಾಲಿಗಾದರೂ ಹೊಸ್ಟೆಂಟ್ಸ್ ತೊಂದರೆ ಯಾದರೆ ಅಂಥವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಲೋಕಾಯುಕ್ತದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಎಸ್.ಪಿ.ಡಿ. ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ಅವ್ಯವಹಾರವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. They are all governed by terms of contract entered into between parties. If there is any contravention, the party will have a remedy in the court of law. However, if there are complaints of harassment in the disposal of matters, those matters do come within the provisions of the Lokayukta. Therefore, there is not much force in what the Leader of the Opposition contends and therefore, I oppose the view of the hon. leader of the Opposition.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಡಿ ಎಲ್.ಆರ್.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇಟ್ ಲೆವೆಲ್ ರಿಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಅಪಾದನೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಫೇವರ್ಲಿಸಂ ಸಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅದರಲ್ಲಿ ತರಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಲ್ಯೂಷನ್ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವುದು ಹೇಗೆ? ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸಹ ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.— ನಾವು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಇದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ತೆರೆದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಯನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಿ.

Mr Speaker.— Now, I put the amendment moved by Sri M. Verrappa Moily to vote, The question is :

“That in Sub-clause (1), item (a) shall be deleted”.

The amendment was negatived

Mr. Speaker.— Now, I put clause 8 of the Bill to vote. The question is :

“That clause 8 do stand part of the Bill”.

The Motion was adopted

Clause 8 was added to the Bill

Clause 9

Mr. Speaker.— Now we will take up clause. 9 Dr. H.L. Thimme Gowda may move his amendment.

Dr. H.L. Thimme Gowda.— I Move :

“That for sub-clause (2) the following shall be substituted :

“Complaints may be made by an application or a letter”.

The question was proposed

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ಒಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಅಡ್ಮಿಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಏನಾದರೂ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಬರೀ ಒಂದು ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿದರೂ ಸಹ ಅದನ್ನು ಅಡ್ಮಿಟ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ್ನು ಮೂವ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.— ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ಮೂರ್ಖನಾದರೂ ಬರೆದರೂ ಸಹ ಅಲ್ಲಿ ಅಡ್ಮಿಟ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ದೂರನ್ನು ಕೂಡ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಸಂಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರವನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿರಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ

ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ವಿಚಾರಗಳೇ ಬೇರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳೇ ಬೇರೆ ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಪಡೆಯ ಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. Speaker.—Now I put the clause 9 to vote. The question is “That clause 9 do stand part of the Bill”.

The Motion was adopted

Clause 9 was added to the Bill.

Clause 10

Mr. Speaker.—As there are no amendment to clause 10, I will put it to vote. The question is:

“That clause 10 do stand part of the Bill.”

The Motion was adopted

Clause 10 was added to the Bill

Clause 11

Mr. Speaker.—The hon. Member Sri M. S. Krishnan may move his amendment.

Sri M. S. Krishnan — Sir, I beg to move:

“That in sub-clause (4) (a), the words ‘the affairs of the State of Karnataka’ shall be deleted”.

The question was proposed

Sir, section 11 (4) (a) says thus:

“No person shall be required or authorised by virtue of this Act to furnish any such information or answer any such question or produce so much of any document as might prejudice the affairs of the State of Karnataka or the security or defence or international relations of India”.

I want to know as to what is the state of Karnataka because it may be economic affairs or it may be political affairs. It is very ambiguous thing.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸೂರೈನಾರಾಯಣರಾವ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ, ಕಾವೇರಿಯಿಂದ ತಮಿಳುನಾಡಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ನೀರು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು. ಇದೂ ಸಹ Affairs of the State Government ಆಗುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ನಾವು ನೀರು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ? ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೋ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯವಹಾರ ಆಗಿದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂತು. ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರದ ಒಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ಕಚ್ಚಾ ಮಾಲಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಂದು ಬರೆಯುವುದು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ Affairs of the State Government ಎಂದರೆ ಏನು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲೈನ್ ಮಾಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ Everything is the affairs of the State Govt. ಆಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅಫೇರ್ಸ್ ಎಂದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಅರ್ಥ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದರ ಮೇಲೆ ವಿಫಲವಾಗಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ರೂಲಿಂಗ್ ಇದೆ. Affairs which would affect the interest of the state. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ದಾಖಲಾತಿಗಳು, ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಈ ಲೋಕ ಆಯುಕ್ತ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಜುಡೀಷಿಯಲ್ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್‌ನ ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕ ದೃಷ್ಟಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ‘ಎಕನಾಮಿಕ್ ಆಫೇಡರ್ಸ್ ವಿಚಾರ ಇಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸೂರೈನಾರಾಯಣರಾವ್ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ನದಿ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ, ಗಡಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಗ್ಗೆ ಅಥವಾ

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಅನೇಕ ಐಶ್ವರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಕೆಲವು ಕ್ಲಾಸಿಫೈಡ್ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಅದು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಬಾರದು. ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯ ಹಿತಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡಾ ಅಫೇರ್ಸ್ ಆಫ್ ದಿ ಸ್ಟೇಟ್ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಜನತೆಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅಫೇರ್ಸ್ ಬದಲಿಗೆ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನವರು, ಮತ್ತು ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿರುವವರು ತಪ್ಪುಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ವಿನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. Speaker.— Now I will put the amendment to clause 11(4) (a) to vote. The question is :

“That in Sub-clause (4) (a) of clause 11 the words ‘the affairs of the State of Karnataka’ shall be deleted”.

The motion was negatived

Mr. Speaker.— The question is :

“That clause 11 do stand part of the Bill”.

Motion was adopted

Clause 11 was added to the Bill.

Clause 12

Dr. H. L. Thimme gowda.— Sir, in the Bill on page 15, it is stated as follows :

Clause 12 (2) “The competent authority to whom a report is sent under sub-section(1) shall, within one month of the expiry of the period specified in the report, intimate or cause to be intimated to the Lokayukta or the Upalokayukta the action taken on the report”

ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ, ಉಪಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಕಳುಹಿಸಿದಂಥ ಒಂದು ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್‌ನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದೇ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಮೇಲೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಂದು ಪೀರಿಯಡ್ ಒಳಗಡೆ ಅಂದರೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ತಿಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ವ್ಯಾಸ ಇದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಕಳುಹಿಸಿ, ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡಿ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಟ್ ಮಾಡಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಆಕ್ಷಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸದೇ ಆಪ್ತಕ್ಕೇ ಬಿಟ್ಟರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದದ್ದನ್ನು ಇಂಪ್ಲಿ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ಅವೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೂವ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ.— ಅವರು ತಮ್ಮ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮೇಲೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರೇ ಗುರುತಿಸಿದಂಥ ಸಮಯದೊಳಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ, ಅವರು ಅದನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತತ್ವವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಜುಡೀಷಿಯಲ್ ಅಥಾರಿಟಿ ಯಾಗಲಿ, ಕ್ವಾಸಿ ಜುಡೀಷಿಯಲ್ ಅಥಾರಿಟಿಯಾಗಲಿ, ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದರ ಮೇಲೆ ಚೆಕ್ ಅಂಡ್ ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಯಾರಿ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ, ಆ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಫಲಿತಾಂಶ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನ ದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂಥ ಆಡಳಿತ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಕೆಳಗಿನ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂಥ ಆಡಳಿತ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಚೆಕ್ ಅಂಡ್ ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪ್ಲೀಸರಿ ಪವರ್ಸ್ ಯಾರಿಗೂ ಇರಬಾರದು ಎನ್ನುವ ತತ್ವ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಈಗಿರತಕ್ಕಂಥ ತತ್ವ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ತಿಮ್ಮೇಗೌಡರು ತಮ್ಮ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. Speaker.—I will now put the motion moved by Dr. H. L. Thimmegowda to vote. The question is :

"That in sub-clause (2) for the words 'intimate or cause to be intimated to the Lokayukta or the Upalokayukta the action taken the words' shall implement the recommendations of the Lokayukta or Upalokayukta' shall be substituted".

The motion was negatived

Mr. Speaker.— Now I shall put clause 12 to vote. The question is :

"That clause 12 do stand part of the Bill"

The motion was adopted

Clause 12 was added to the Bill

Clause 13

Mr. Speaker.— We will take up clause 13. I request Sri Bheemanna Khandre to move his amendment.

Sri Bheemanna Khandre.— Sir, I move :

"That in sub-clause (1) for the words 'may, either accept the declaration or reject it' the words 'shall accept the declaration' shall be substituted and the words in line 8-12, if it is rejected within a period.....three months' shall be deleted".

The question was proposed

Mr. Speaker.— The hon Members Sri M. S. Krishnan and Dr. H. L. Thimme Gowda. may also move their amendments.

Dr H. L. Thimme Gowda — Sir, I beg to move :

"That in sub-clause (1) for the words 'The competent authority may.....three months', the words 'the competent authority shall accept the declaration' shall be substituted".

The question was proposed

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ.— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ನಾವು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕಾರಣ ಉದ್ದೇಶ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಅಂತ. ಆದರೆ ನಾವು ಇದಕ್ಕೆ ತಂದಿರತಕ್ಕಂತಹ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಉದ್ದೇಶ ವೇನೆಂದರೆ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವಂತಹದ್ದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರಕಾರ ಯಾರಾದರೊಬ್ಬರು ದೂರನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ, ಆದರೆ ಇಂಡಿಯನ್ ಪೀಸಲ್ ಕೋಡ್ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಒಂದು ಮರ್ಡರ್ ಅಥವಾ ಥಕಾಯಿತಿ ಆಯಿತು ಎಂದರೆ, ಪೊಲೀಸ್‌ನವರು ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಕೇಸ್‌ನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ದೂರನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೆಲವರು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಆಗ ಅದನ್ನು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಆಗತಕ್ಕಂತಹ ತೊಂದರೆ ಏನೆಂದರೆ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕಂತಹವರು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ತಾವೇ ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅಥವಾ ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಲಂಚ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರೆಯವರ ಮೂಲಕ ಕಾಂಟಾಕ್ಟ್ ಮಾಡಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಮನೆಯವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಟಾಕ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದರೆ ಅಂತಹವರ ಮೇಲೆ ಕಾಗ್ನಿ ಸುಲ್ ಆಗಿ ಕ್ರಿಮಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಲೋಕಾಯುಕ್ತಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ದೂರು ಕೊಟ್ಟರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಂತ ಇದೆ. ಇದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಮಾತು, ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ರಿಸ್ಕ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಯಾರಾದರೊಬ್ಬ ದೂರನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದು ಸಾಬೀತಾಯಿತೆಂದರೆ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅದು ಸಾಬೀತಾಗದಿದ್ದರೆ ದೂರು ಕೊಟ್ಟಂತಹವನು 3 ವರ್ಷ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಪ್ರಭಾವ ಇದ್ದವರು, ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಅಥವಾ ಉಪಲೋಕಾಯುಕ್ತದಿಂದ ಬಂದಂತಹ ವರದಿಯನ್ನು The Competent authority may, either accept the declaration or reject it. ಇದರಿಂದ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ತರುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಂದಿದ್ದರೂ, ಸೆಕ್ಷನ್ 13ರ ಪ್ರಕಾರ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ

ಮಾಡಿವಂತವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಬಿಲ್ಲಿನಿಂದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದು ಸುಳ್ಳು. ಲೋಕಾಯುಕ್ತರವರು ಇಂತಹವರು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ವರದಿ ಕೊಟ್ಟ ನಂತರ, ಅಂತಹವರು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಅಂತಹ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಇದರಿಂದ ಏನೂ ಉಪಯೋಗ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ತಂದಿರತಕ್ಕಂತಹ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

Mr Speaker.—I will now put the amendment of Sri Bheemanna Khandre and Dr. H. L. Thimime Gowda respectively to vote.

The question is :

- (1) "In sub-clause (i) for the words 'may, either accept the declaration, or reject it' the words 'shall be accepted the declaration' shall be substituted within a periodthree months' shall be deleted."
- (2) "That in sub-clause (1) for the words 'The competent authority may.....three months', the words 'the competent authority shall accept the declaration' shall be substituted".

The motion were negatived

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ಒಂದೊಂದು ಪೇಜಿಗೂ, ಒಂದೊಂದು ಲೈನ್ ಗೂ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತರಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ನಮಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ತಂದಿರತಕ್ಕಂತಹ ಮಸೂದೆ ಯನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದಾಗ ಒಂದೊಂದು ಸೆಕ್ಷನ್‌ಗೂ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತರಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ,

Mr. Speaker.— Please move the amendment to Clause 13

Sri M. S. Krishnan.— Sir, I beg to move :

"That in sub-clause (1) page 17 in line 7 to 12 for the words "the competent authority maythree months and for sub-clause (2) items (i) to (iii) the following shall be substituted :

"On receipt of the report of the Lokayukta or Upalokayukta, the competent authority shall intimate the Public Servant of the declaration on such receipt of intimation the Public Servant concerned shall with effect from the date of such intimation.

(i) if the Chief Minister or a Member of the State Legislature, resign his office of Chief Minister, or Member of the State Legislature, as the case may be ;

(ii) If any other non-official, be deemed to have vacated his office ; and

(iii) if an official, be deemed to have been placed under suspension by an order of the appointing authority :

The question was proposed

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.— ಇತರೇ ನಾನ್ ಅಫಿಷಿಯಲ್ ಸೆಕ್ಷನ್ 13ರ ಕೆಳಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇದೇ ಸೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ ಇದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಲೋಕಾಯುಕ್ತರವರು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ವರದಿಯನ್ನು ಕಾಂಪಿಟೆಂಟ್ ಅಥಾರಿಟಿಯವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಅಥವಾ ರಿಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಬಹುದು ; ಅಂತ ಇದೆ. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬರುವುದಾದರೆ, ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೂ ಇದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಲೋಕಾಯುಕ್ತರವರು ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅಥವಾ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತಹ ಕೇಸ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಾಸ್ ಏಗ್ರಾಮಿನೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಎವಿಡೆನ್ಸ್ ಅನ್ನು ಕೇಳಿ, ನಂತರ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ, ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರಿಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಬಹುದು ಅಂತ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಪರಾಪ್ಸ್ ಡಿಫೀಟ್

ಆಗುತ್ತದೆ. ಕಾಂಪಿಟೆಂಟ್ ಅಥಾರಿಟಿ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಡೆಫಿನಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ,

“(4) “competent authority” in relation to a public servant means,—

- (a) in the case of Chief Minister or a Member of the State Legislature, the Governor acting in his discretion ;
- (b) in the case of a Minister or Secretary, the Chief Minister ;
- (c) in the case of a Government Servant other than a Secretary the Government of Karnataka ;
- (d) in the case of any other public servant, such authority as may be prescribed ;”

Therefore, it is liable to be misused by bringing political and administrative influence. ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಒತ್ತಡವನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ? ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇದು ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಎಂಬ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ “ರಿಜೆಕ್ಟ್” ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದರು, ಅದೇನೆಂದರೆ, ಚಕ್ ಅಂಡ್ ಕೌಂಟರ್ ಚೆಕ್ಸ್ ಇರಬೇಕು ಅಂತ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅಂತ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. Sir, when they are going to appoint a Lokayukta with the person of a level of Supreme Court or High Court etc., I do not think that checks and counter checks are necessary. That is why I am not prepared to accept the argument advanced by the Hon. Chief Minister.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.— ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಹೆಚ್ಚು ದುರುಪಯೋಗವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ರೂಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.— ನೀವು ಇರುವ ತನಕ ಸರಿ. ನೀವೇ ಯಾವಾಗಲೂ ಇರುತ್ತೀರಾ ? ನೀವೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನೂ ಕೂಡ ಯಾವಾಗಲೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸೂರ್ಯ ನಾರಾಯಣರಾವ್.— ನಾವು ತಂದಿರತಕ್ಕಂತಹ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಉದ್ದೇಶವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಕೇಸ್ ಹಾಕುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು ಎನ್ನ ತಕ್ಕಂತಹ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾಂಪಿಟೆಂಟ್ ಅಥಾರಿಟಿ ಅದನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಬಹುದು. ಅಥವಾ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬಹುದು ಅಂತ ಹೇಳಿದರೆ ಇದರಿಂದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮಾಡಿದಂತಹವರೂ ಕೂಡ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಒತ್ತಡವನ್ನು ತಂದು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಂಪಿಟೆಂಟ್ ಅಥಾರಿಟಿಯಿಂದ ಹೇಳಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದರೆ ಬದಲಾವಣೆ ತರಬಹುದು ಅಂತ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಪುನಃ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾದದ್ದಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ, ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ಅಥವಾ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಭವ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹವರೂ ಕೂಡ ಕ್ರಾಸ್ ಎಗ್ಜಾಮಿನೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಕಾಂಪಿಟೆಂಟ್ ಅಥಾರಿಟಿಯವರು ಒಪ್ಪಬಹುದು ಅಥವಾ ರಿಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ತಂದಿರತಕ್ಕಂತಹ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾವು ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದಿರತಕ್ಕಂತಹ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.— ಈಗಾಗಲೇ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ತತ್ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ದುರುಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲ. ಕಾನೂನು ದುರುಪಯೋಗವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ 3 ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಂದ

ಉತ್ತರ ಬರೆದಿದ್ದರೆ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರವರು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. 3 ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. 3 ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಇವೆಲ್ಲಾ ಇದೆ. ಆದರೂ ಒಂದು ವರದಿ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತಿಸಿದ ಕಾನೂನು ರೀತ್ಯ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ. ಕಾನೂನನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹದ್ದು ಸಮ್ಮತಿಸಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹವರನ್ನು ದೂರ ಇಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನು ತಕ್ಕಂತಹ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾನೂನನ್ನು ಸಮಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದ್ದೇ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.— ಇದು ಕಾಕಮ್ಮ ಗೊಬ್ಬರನ ಕತೆಯಾಯಿತು.

Mr. Speaker.— Now, I will put amendment No. 16 Clause 13 to the vote of the House. The question is :

"That in sub-clause (1) page 17 in line 7 to 12 for the words 'the competent authority may.....three months and for sub-clause (2) item (i) to (iii) the following shall be substituted :

"On receipt of the Lokayukta or Upalokayukata, the competent authority shall intimate the Public Servant of the declaration on such receipt of intimation the Public Servant concerned shall with effect from the date of such intimation—

- (i) if the Chief Minister or a Member of the State Legislature, resign his office of Chief Minister, or Member of the State Legislature, as the case may be ;
- (ii) if any other non-official, be deemed to have vacated his office ; and
- (iii) if an official, be deemed to have been placed under suspension by an order of the appointing authority :

The amendment was negatived

Mr. Speaker.— Now I will put clause 13 to the vote of the House. The question is :

"That clause 13 do stand part of the Bill."

The motion was adopted

Clause 13 was added to the Bill

Clauses 14 to 21

Mr. Speaker.— As there are no amendments, I will put Clause 14 to 21 to the vote of the House. The question is :

"That Clauses 14 to 21 (both inclusive) do stand part of the Bill."

The motion was adopted

Clauses 14 to 21 (both inclusive) were added to the Bill

Clause 22

Sri M. S. Krishnan.— Sir, I beg to move the following amendment to Clause 22 :

"That in sub-clause (1) line 2, for the words 'other than' the word 'including' shall be substituted."

The question was proposed

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸದ್ಭಾವದ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕ್ಲಾಸ್ಸ್ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಎಲ್ಲರೂ ಅಸ್ತಿಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.— ಅವರು ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇವಾ ನಿಯಮಾವಳಿಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದು

ರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರೀ ನೌಕರರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಇದು ಅನ್ವಯ ವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.— ಸರ್ಕಾರೀ ನೌಕರರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಇದು ಅನ್ವಯಿಸು ತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬಾರದು ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.— ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಕಾನೂನು ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.— ಕಾನೂನು ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ನಿಜ. ಲೋಕಾಯುಕ್ತದಲ್ಲಿ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಅರೋಪಗಳು ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಇವೆ, ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಇವೆ. ನಿಮ್ಮ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಅಸ್ತಿತ್ವಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅದು ಹಾಗೇ ಉಳಿದಿದೆ, ಅದು ಲೋಕಾಯುಕ್ತದ ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತನಿಖೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅವರನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಬಿಡಬೇಕು? ಅವರನ್ನು ಲೋಕಾಯುಕ್ತದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸೂರನಾರಾಯಣರಾವ್.— ಅವರು ಹೇಳಿದರು, ಸರ್ಕಾರೀ ನೌಕರರಿಗೆ ಬೇರೆ ಕಾಯಿದೆ ಇದೆ ಎಂದು. ಅದೂ ಇರಲಿ, ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಲೋಕಾಯುಕ್ತದಲ್ಲಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವೆಂಟ್ಸ್ ಎಂಬುದರ ಜೊತೆಗೆ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಸರ್ವೆಂಟ್ಸ್ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೇರಿಸಿ. ಆಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಾವಾಗಲೂ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹ ಪೀಡಿತರಾಗಿಯೇ ಇರಬಾರದು. ದಯವಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.— ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನ.ನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

Mr. Speaker.— The question is :

“That In sub-clause (1) line 2, the words other than the word ‘including’ shall be substituted.”

The Amendment was negatived.

Mr. Speaker — The question is :

“That Clause 22 do stand part of the Bill”.

The Motion was adopted

Clause 22 was added to the Bill

Clause 23

Mr. Speaker.— The question is :

“That Clause 23 do stand part of the Bill.”

The Motion was adopted.

Clause 23 was added to the Bill.

Clause 24

ಡಾ|| ಹೆಚ್. ಎಲ್. ತಿಮ್ಮೇಗೌಡ.— ನನ್ನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.— ನನ್ನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಡಾ|| ಹೆಚ್. ಹೆಲ್. ತಿಮ್ಮೇಗೌಡ.— 24ನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ “Removal of doubts” ಎನ್ನುವ ಕಡೆ “The Chairman or a member of the Karnataka Public Service Commission” ಅವರ ಮೇಲೆ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರಾಗಲಿ, ಉಪಲೋಕಾಯುಕ್ತರಾಗಲಿ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಟ್ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಇದೆ. ಡಾ|| ಅಚಾರ್ಯ ಮತ್ತಿತರ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅವರೂ ಕೂಡ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು. ಅವರು ಖಾಸಗಿ ವಸುಷ್ಠರು ಇರಬಹುದು, ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆಂದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಇವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ

ಅರ್ಜಿ ಹಾಕತಕ್ಕವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಚನ ಪಕ್ಷಪಾತ ಇರುತ್ತದೆ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಆಗುತ್ತದೆಂಬ ಭಾವನೆ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇವರನ್ನು ಲೋಕಾಯುಕ್ತರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದರೆ ಸಮಾಜದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರು ಅನುಮಾನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗದೆ ಇರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇವರನ್ನೂ ಕೂಡ ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್. — ನಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಯಾವುದನ್ನೂ ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಆಗಲೇ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಕಡೆ.....

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ. — ಇದು ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಅಲ್ಲ, ಲೋಕ ಅಯುಕ್ತ ಮಸೂದೆ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್. — ಇದರಲ್ಲಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಸೇರಿಸಲಿಲ್ಲ, ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್ ಅವರನ್ನು ಸೇರಿಸಲಿಲ್ಲ, ಸಿವಿಲ್ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್‌ಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥವರ ಮೇಲೂ ಆಪಾದನೆಗಳು ಇದೆ. ಇದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೂ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರನ್ನೂ ಏತಕ್ಕೆ ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ತರಬಾರದು? ಯಾರಾದರೂ ತಪ್ಪು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನಿದೆ? ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದರೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್. — ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕೆಂಬುದು ನಿಜವಾಗಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಕರಪ್‌ಷನ್ ಗೆ ಮೂಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ದಮವಿಟ್ಟು ತಾವು ಇದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಯನ್ನು ಕೂಡ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿಮಗೆ ಕರಪ್‌ಷನ್ ಅನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ. — ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತೂ, ಹೇಗೂ ಓಟು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್. — ಆ ಮಾತನ್ನು ಖಂಡ್ರೆಯವರು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳಬೇಕು? ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕರಪ್‌ಷನ್ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ. — ಕರಪ್‌ಷನ್ ಕರಪ್ಷನ್, ಕಳ್ಳರು ಕಳ್ಳರೇ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್. — ಕರಪ್‌ಷನ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ, ಮಾತನಾಡುತ್ತೀರಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ. — ಅದಕ್ಕೆ ಇವರ ಪಾಲು ಬೇಕೆ? ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಪಾಲು ಬೇಕೆಂದು ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ? ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇದ್ದೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಬೆಂಬಲ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಏನಾದರೂ ಪಾಲು ದೊರೆಯುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ. — ಈ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಮುಖಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಮಸಿ ಬಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ. — ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ತೊಡಕಿದೆ. ಆರ್ಟಿಕಲ್ 38ರ ಪ್ರಕಾರ The service conditions of the Members and Chairman of the Public Service Commission are governed by the service conditions laid down by Article 318

ಈ ಒಂದು ತೊಡಕಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ತರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ವಿಚಾರ ತತ್ವದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಸಂವಿಧಾನದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೊಟ್ಟು ಕಾನೂನು ಬೇಡ, ಸಂವಿಧಾನ ಬೇಡ ಅನ್ನುವುದಾದರೆ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೆಗೆಯಿರಿ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ನಾನೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಸಂವಿಧಾನ ಇದೆ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಕಾನೂನು ಇದೆ. ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ನಾವು ನೀವು ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಈ ತೊಂದರೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ನೋಡೋಣ. ಮುಂದೆ ಅವರು ಬಂದಾಗ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ. — ಈಗ ನೀವು ಮಾಡಿರಿ, ನಿಮಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

Mr. Speaker. — I will put the amendment moved by Dr H.L. Thimme Gowda to the vote of the House. The question is:

"That In sub-c'ause (1) item (f) shall be deleted."

The amendment was negatived.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್. — ನನಗೆ ವಿವರಣೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ನಿಮ್ಮದಿನೂ ಆಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.— ಬಂದೇ ಬಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರು ಆರ್ಟಿಕಲ್ 318 ಕೋಟ್ ಮಾಡಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದೆಯೆಂದರೆ :—

“Power to make regulations as to conditions of service of members and staff of the Commission.—

In the case of The Union Commission or a Joint Commission, the President and, in the case of a State Commission, the Governor of the State may by regulations—

- a) determine the number of members of the Commission and their conditions of service; and
- b) make provision with respect to the number of members of the staff of the Commission and their conditions of service ;

Provided that the conditions of service of a member of a Public Service Commission shall not be varied to his disadvantage after his appointment.”

Now the Public Service Commission's service condition should not be altered to the disadvantage after one's appointment and the person who appoints is the Governor. Under these circumstances, the Governor, who regulate the service conditions I think according this constitutional provision, has right to alter and particularly before Lok Ayukta. I do not think, under these circumstances that it is on all fours with regard to this constitutional provision.

Mr. Speaker.— Now I will put the amendment of Sri M. S. Krishnan and others for Clause 24. The question is :

“That in sub-clause (1) item (f) shall be deleted.”

The amendment was negatived

Mr. Speaker.— The question is :

“That Clause 24 do stand part of the Bill.”

The motion was adopted

Clause 24 was added to the Bill

Clause 25 and 26

Mr. Speaker.— The question is :

“That Clause 25 and 26 do stand part of the Bill.”

The motion was adopted

Clause 25 and 26 were added to the Bill

First Schedule

Mr. Speaker.— The question is :

“That the First Schedule do stand part of the Bill.”

The motion was adopted

First Schedule was added to the Bill.

Second Schedule

Mr. Speaker — There is an amendment to Second Schedule.

Mr. Krishnan may move the amendment.

Sri M. S. Krishnan — I move :

“That item (c) of Second Schedule to Sub-clause (1) (a) of

clause (8) shall be deleted.”

The question was proposed

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಐಟಂ (8) ಯನ್ನು ಡಿಲಿಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ತಿದ್ದುಪಡಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

“Action taken in matters which arise out of the terms of a contract governing purely commercial relations of the administration with customers or suppliers, except where the complaint alleges harassment or gross delay in meeting contractual obligations.”

ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಭಾಗ ಇದೆ. “Where there is harassment or gross delay” ಅಂಥದ್ದನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ದಿಲೇ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಅಬ್ಯುಕ್ಟ್ ಎನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಆಗ ಮಾತ್ರ ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ; ಅಥವಾ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಡೆದಿರುವುದು ತಿಳಿದುಬಂದರೆ ಅದು ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸ್ಪೋರ್ಟ್ಸ್ ಪರ್ಚೇಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ರೀತಿ ಪ್ರಕರಣ ನಡೆದಿದ್ದು ಅದು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಆಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್.—ಯಾವುದಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗೆ ತೊಂದರೆ ಯಾದರೆ ಅವರು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದು ಎಂದು ಮುಂಚೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಾಗ ಹೇಳಿದರು. ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಶಾಮಿಲಾಗಿಿದ್ದಾಗ ಸಾಧಾರಣ ಜನ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಲೋಕಾಯುಕ್ತದಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ ಅವರು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗಾಗುತ್ತದೆ. ಹೈಕೋರ್ಟ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಇದು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಬಿಂಡ್ರೆ.—ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂದೇ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಇದಕ್ಕೆ ವಿವರಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. Contracts arising out of commercial transaction are matters which are purely governed by terms of those contractual obligations, and if there is any breach of conditions, the parties who are aggrieved by such breach may approach the Court by claiming either damages or for fulfilment of contractual obligations like specific performances of the contract. Whether there is remedy under the law, I have to make it clear once again. Lok Ayukta jurisdiction does not come in. This is one aspect of the matter. In every commercial transaction if the Lok Ayukta were to have a jurisdiction to go into the matter, no commercial transaction can be finalised.

Sri M.S. Krishnan—Where there is a allegation of corruption....

Sri A Lakshmisagar—Allegation can be made. I am not saying that it cannot be made. If there is no remedy at all for the aggrieved party.....

(Interruptions)

Sri A. Lakshmisagar—Allegations involving harassment delay and such matters are covered here. What is maladministration; what is grievance, have all been defined here.

Sri M. S. Krishnan—Harassment, delay, are these not on par with corruption? Corruption is corruption.

(Interruptions)

Sri A. Lakshmi Sagar—Allegation means, any affirmation that one has abused his position and guilty of corruption, favouritism, nepotism. That is all there. Therefore, for these transac-

tions, remedy is already there. Under the present law the aggrieved party can claim damages.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್.— ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಶಾಮಿಲಾಗಿದ್ದಾಗ ಏನು ಮಾಡುವುದು ?

Sri A. Lakshmisagar.— Only other matters like delay, harassment can be brought before it.

Sri M. Veerappa Moily.— Under an agreement, purchase of chassis for KSRTC ; purchase of machinery, tender for construction of building ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ ?

Sri A. Lakshmisagar.— There the aggrieved party has a remedy.

Mr. Speaker.— I will now put the amendment of Sri M. S. Krishnan and others to 2nd Schedule to the vote of the House. The question is :

“That item (c) of Second Schedule to Sub-clause (1) (a) of Clause 8 shall be deleted.”

The amendment was negatived

Mr. Speaker.— The question is :

“That the Second Schedule do stand part of the Bill.”

The motion was adopted

Second Schedule was added to the Bill

Clause I etc.

Mr. Speaker.— The question is :

“That Clause 1, the Long Title, the Preamble and the Enacting Formula do stand part of the Bill.”

The motion was adopted

Clause 1, the Long Title, the Preamble and the Enacting Formula were added to the Bill.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ — ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ರಕ್ಷಣೆ ಕಾನೂನು ಎಂದು ಇದಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

Motion to pass

Sri A. Lakshmisagar (Minister for Law & Parliamentary Affairs, on behalf of Sri Ramakrishna Hegde, Chief Minister).— I move :

“That the Karnataka Lokayukta Bill, 1984 be passed.”

Mr. Speaker.— The question is :

“That the Karnataka Lokayukta Bill, 1984 as amended be passed”

The motion was adopted and the Bill was passed

Announcement

Mr. Speaker.— I have received a recommendation from the Governor for consideration of the Karnataka Legislature Salaries Pensions and Allowances (Amendment) Bill, 1984.

The Karnataka Legislature Salaries, Pensions and Allowances (Amendment) Bill, 1984

Motion to consider

Sri A. Lakshmisagar (Minister for Law and Parliamentary Affairs).— Sir, I beg to move :